לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ד בניסן תשמ"ח, 11 באפריל 1988 / שנת מ"ח מס' 13621 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

„הג'יהאד האיסלמי": נרצח בני ערובה בלבנון אם יותקף המטוס הכוויתי

רויטר, דסנה הרדי (בריטניה)

„הג'יהאד האיסלמי" הפרו־איראני איים אמש בביירות לרצוח בני־ערובה מערביים, שכהם הוא מחזיק בלבנון, אם יסתערו כוחות ביטחון על המטוס הכוויתי החטוף, החונה בלארנקה, בקפריסין. בלונדון שללו מקורות אפשרות של התערבות צבאית בריטית, בעיקר נוכח העובדה שהחוטפים נמנים כנראה עם אנשי הארגון המחזיקים בטרי וייט, שליח הארכיבישוף האנגליקני, שנחטף לפני יותר משנה. כוויית דחתה אמש הצעה של החוטפים לשחרר 20 מנוסעי המטוס תמורת תדלוק. ראה ידיעה בעמוד 5.

צה"ל דבק בגירסתו על תקרית ביתא; רבין מוקיע הנסיונות לפגוע באמינות הצבא

שר־הבטחון תבע מהמפלגות והגופים הפוליטיים להתנער מאותם בודדים המטילים דופי בצה"ל ● גילה אתמול כי בבדיקה הפתולוגית נמצא שהקליע ממנו נהרגה תרצה פורת חדר מלמטה, כלומר מהירי של המאבטח, ולא מירי מאחד הגגות כטענת המטיילים ● החקירה בוצעה ע"י המשטרה וכוחות הבטחון וצה"ל היה רק „הצרכן" שלה ● עם זאת החקירה תימשך וייגבו עדויות נוספות מקבוצת הנערים

אבי בניהו כתבנו הצבאי

שר הבטחון יצחק רבין חזר והביע אמש את אמונו ובטחונו המלא בצה"ל ובמפקדיו והוקיע כל נסיון לפגוע באמינותו ובשמו הטוב של הצבא, חייליו ומפקדיו העושים מלאכתם נאמנה ובתנאים קשים.

שר־הבטחון תבע מכל המפלגות והגופים הפוליטיים בישראל להתנער מאותם בודדים אשר מטילים דופי בצה"ל, בחייליו ובמפקדיו. „הצבא אינו שייך לאף מפלגה, הוא של עם ישראל כולו" הדגיש רבין.

הודעה מיוחדת

בהודעה מיוחדת שפרסם אמש אומר שר הבטחון כי יש לו אמון מלא בדרך חקירת הארוע הטרגי

(המשך בעמוד 2)

נוהל תיאום טיולים

אבי בניהו

בלקח מארוע בכפר ביתא מבקשים במערכת הבטחון לשנן את „נוהל תיאום הטיולים" המחייב כל אדם המבקש לבצע טיול באזורים הנתונים לשליטה צבאית. כזכור הטיול של ילדי אלון מורה לא תואם כנדרש. הנוהל קובע: „הגורם האזרחי המבקש לקיים טיול פונה לאחד מחמשת מרכזי החברה להגנת הטבע במדינה, כאשר כל הבקשות מתנקזות למרכז תאום הטיולים הארצי בירושלים.

מתאמת קבועה מהמרכז הנ"ל מגיעה פעמיים בשבוע ויושבת עם אנשי מחלקת המבצעים במטה הכללי של צה"ל שם מסוכמים כל פרטי התיאום שכוללים: אבטחה, קשר ומסלול הטיול.

המתאמת מקבלת את האישור עם הפנייה למרחב הצבאי הרלוונטי לטיול והמרחב עם נציגי הגוף המטייל, סוגרים באופן סופי ומעשי את פרטי הטיול. על בסיס האישור הצבאי של צה"ל קובע הנוהל.

בהצעה שהגישו לשמיר: המתנחלים תובעים לשתפם בהשלטת הסדר בשטחים

מנחם ענברי

ראשי המתנחלים הגישו אתמול לראש־הממשלה יצחק שמיר הצעה לקיום הבטחון בשטחים על פי תפיסתם. לכתבנו נודע כי היסוד העיקרי בהצעה הוא לתת למתנחלים עצמם תפקיד פעיל בקיום הסדר בשטחים. כתבנו אומר כי רפול, כאשר היה רמטכ"ל, הקים יחידות הגנה מרחביות ביהודה ושומרון במסגרתם שימשו המתנחלים בתפקידי בטחון שוטף, אבל אחר־כך הועברו יחידות המתנחלים לתפקידים מחוץ לשטחים. בתמורה דרשו המתנחלים להקים יחידות של משמר־אזרחי, וגם דרישות אלה לא נענו עד היום.

כרוז מספר 13 משבח את תושבי ביתא — קורא לנהל מאבק משותף למען הכפר

מנחם ענברי

כרוז מספר 13 של „המפקדה המאוחדת של ההתקוממות" קורא לתושבי השטחים לנהל מאבק למען הכפר ביתא, ומשבח את תושבי הכפר על שיצאו להשיב מנה אחת אפים למתנחלים. הכרוז גם משנה את סדרי השביתה כדי להתאימה לחודש הרמאדן הממשמש ובא. שעות פתיחת החנויות יעברו מהבוקר לאחר־הצהרים. תוכן הכרוז שודר אמש בתחנות השידור של מונטה קרלו וקול אש"ף מבגדד.

השר שרון תבע בממשלה לפנות את כל תושבי ביתא ולהרוס בתיהם

עוד דרש ועדת חקירה לתקרית ● שרי הליכוד ערכו לפני ישיבת הממשלה תחקיר פרטי משלהם אצל המטיילים כדי לעמתו עם גירסת צה"ל ● השר המר: למחוק את הכפר ● השר לוי הטיל דופי במימצאי הצבא ● שר־הבטחון: היוזמה להתגרות היתה של הערבים, אך הילדים נמצאו בכפר במשך למעלה משעה, ללא מאבטחים, והתושבים יכלו לפגוע בהם ולא פגעו

רליה שחורי, כתבתנו המדינית

שר התעשיה והמסחר אריאל שרון קרא אתמול בישיבת הממשלה לפנות את כל תושבי הכפר ביתא — חוץ מן המשפחות שסייעו למטיילים מאלון „מורה — ולאסור את חזרתם. בד בבד עם סילוקם קרא שרון להרוס את בתיהם.

שרון קרא גם להקים היאחזות בשם „תרצה", על־שם תרצה פורת ז"ל, בין שכם לטובס.

(סוף בעמוד 4)

רופאי קופ"ח מתנגדים למינויים החדשים ●	עמוד 15
מתנחל ניסה לדרוס חייל מילואים ●	עמוד 15
נערי אלון מורה גויסו להציג גירסה שונה ●	עמוד 3
הממוצע של המאון העליון: 17 אלף ש"ח ●	עמוד 2

הרעה במצבו של רומם אלדובי

עתי"ם

מצבו של רומם אלדובי מאבטח טיול הנערים מאלון מורה שנפצע בכפר ביתא קשה מאוד. אמש חלה הרעה נוספת במצבו ואלדובי הועבר ממחלקת הטיפול הנמרץ לחדר הניתוחים. זה היה הניתוח השני שבוצע בראשו מאז הגיע לבית החולים הדסה עין כרם ביום ד' שעבר, לאחר התקרית בביתא. אחרי הניתוח שנמשך כשלוש שעות הוחזר למחלקה לטיפול נמרץ הוא. עדיין שרוי ללא הכרה ומונשם בעזרת מכונות.

הרמטכ"ל תחת אש – בעקבות ראיון ב„קול ישראל" עם הכתבים אריה גוס, כרמלה מנשה ורוני דניאל, שלא השביע נחת את אנשי גוש־אמונים ותומכיהם. (צילום: דו"צ)

מוסקווה חוזרת למזרח־התיכון

במוסקווה מתרחשים דברים. על פי הודעה רשמית ייחתם השבוע הסכם על פינוי 15 אלף חיילים סובייטים מאפגניסטן. באותה מגמה של הגמשת מדיניות החוץ הסובייטית השמיע מיכאיל גורבצ'וב את עמדתה של ברית־המועצות בעניין פתרון הסכסוך המזרח תיכוני. „זכות ישראל לבטחון שווה לזכות הפלשתינים להגדרה עצמית" – דברים אלה אמר גורבצ'וב שלוש פעמים בשיחתו עם ערפאת. אמירת דברים אלה לערפאת ומתן פומבי להם בעתונות הסובייטית מבליטות את הרצון להפגין בפני ישראל, כי מוסקווה לא נוקטת בהכרח עמדה חד־צדדית בסכסוך בין ישראל לבין הערבים. מי שירצה יכול לפרש את דברי גורבצ'וב, כי הנסיגה מן השטחים אין פירושה בהכרח חזרה מדוייקת לגבולות 1967. יש לשים לב גם להגדרות חדשות של גורבצ'וב לגבי תפקידה של הוועידה הבינלאומית. המנהיג הסובייטי מדבר על כך שחברות קבועות במועצת „יוכלו להעלות הצעות והמלצות", אך אינו מזכיר את זכותה של הוועידה לכפות הסדר. ניסוח גמיש יותר ניתן גם לאפשרות של הסדרי הביניים, כאשר גורבצ'וב מתקרב כאן למעשה ליוזמתו של שולץ.

מוסקווה החליטה לשוב למזרח התיכון ונראה, כי ברור לה עתה שהדבר לא יתאפשר בלי חידוש היחסים הדיפלומאטיים עם ישראל. היא יודעת, כי זהו גם תנאי להשתתפותה בוועידה הבינלאומית. היא מבינה, כי למעשה ניתוק היחסים הסב לה את הנזק העיקרי. על פי חדיוותים עומדת אישיות סובייטית בכירה לבוא לסיבוב שיחות באזור, ייתכן שיהיה זה שר־החוץ שוורנאדזה עצמו. אומנם מדובר בביקור בארצות ערב, אך מוסקווה עשויה לחתוע במהלך דרמאטי, ולהציע ביקור גם בישראל, בוודאי שזה יהיה צעד בלתי שגרתי, אך גורבצ'וב הוכיח כבר, כי אינו נרתע מפני מהלכים כאלה, אם הם תורמים לשינוי האקלים הבינלאומי, ומחזקים את מעמדה הבינלאומי של ברית־המועצות.

נכון, אין להפריז בחשיבות הצהרותיו האחרונות של גורבצ'וב. עדיין אינן מבטאות סימטריה ביחסה של ברית־המועצות לישראל ולמדינות־ערב. אך זהו צעד ראשון, הראוי לציון על־ידי ישראל.

בניגוד לעמדת שריה בממשלה: סיעת הליכוד הביעה אמון בצה"ל ובמפקדיו

יו"ר הסיעה דורון: אסור לנצל צה"ל לניגוח פוליטי ● ח"כ מרידור: לשמור על הצבא מחוץ למחלוקות ● ח"כ יציב: להפסיק מייד התערבות המתנחלים במערכת הבטחון ● קצובר: להדיח הרמטכ"ל ● שריד: הרמטכ"ל — קורבן תורן של שקרנים ופרובוקטורים ● הנשיא מזהיר מגרירת הצבא לוויכוח הפוליטי

כתבינו בכנסת, רליה שחורי, אבי בניהו, בצלאל עמיקם, יהודה צוהר

סיעת הליכוד בכנסת הביעה אתמול את מלוא האימון והתמיכה החד־משמעית בצה"ל, חייליו ו מפקדיו. בהודעת הסיעה נאמר גם כי צה"ל צריך לחיות מעל ומחוץ לוויכוחים הפוליטיים.

יו"ר הסיעה שרה דורון הדגישה כי „אסור לנצל את צה"ל ככלי לניגוח וכמכשיר במאבקים פוליטיים אידיאולוגיים".

בניגוד לעמדת השרים

הודעת הסיעה מנוגדת לעמדת שרים בליכוד, כפי שבא לידי ביטוי בישיבת הממשלה אתמול. ח"כים בסיעה הביעו מורת רוח על ששריים בכירים, כולל מי שלא שירותו בצה"ל, חקרו את אנשי אלון מורה כדי לנגח, במימצאים בלתי בדוקים את הרמטכ"ל וצה"ל.

חבר הליכוד בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת דן מרידור, אמר כי צריך לשמור מכל משמר את צה"ל. יש להקפיד כי הוא יעמוד מעל לכל המחלוקות הפוליטיות מרות לבקר ולחקור את הצבא, לגופם של ענינים, בפורומים המתאימים כמו הממשלה וועדת החוץ והבטחון, אך

(המשך בעמוד 2)

עמוד אחורי

על המשמר

ציורמצב

אח"מ/דנאוויי

הגבר החשוב בחייה

איך הצליחו להפוך את היפהפייה הזוהרת לשתיינית הרוסה, מסמורטטת, חסרת־תקווה. פיי דנאוויי שחקנית מוכשרת, מגלמת את דמותה של וונדה, השותה עצמה לדעת, בסרט „עכבר ברים", לצידו של מיקי רורק. הניסיון המר שעברה לפני שנה, עם גירושיה מבעלה, הצלם אנגלי טרי אוניל, עזר לה בתפקיד הקולנועי, היא אומרת.

מנישואיה נותר לה דבר יפה אחד — בנה ליאם, כיום, אומרת דנאוויי, הוא הדבר החשוב ביותר בחייה. „אין דבר חשוב יותר. לא סרט, לא זכייה ב„אוסקר", שום דבר חשוב יותר מן הזכות שניתנה להביא נפש אחת נוספת לעולם," היא מתפייטת, „ליאם קודם לכל, אחריו אני, אחר־כך העבודה. זה הסדר הנכון."

היא בת 47, מאחוריה קריירה שהחלה לפני 26 שנה, כאשר הופיעה בברודוויי, במחזה „דם לכל עת". אחר־כך הפכה לכוכבת קולנוע, בזכות „בוני וקלייד", עם וורן ביטי, היא הופיעה עם שוברי הלבבות הגדולים של הוליווד, מסטיב מקווין ועד ג'ק ניקולסון, לא עם כולם הסתדרה, המריבות הסוערות עם רומן פולנסקי, על במת הצילומים של „צ'יינטאון", הפכו כבר לחלק מן המיתולוגיה ההוליוודית.

היא גם מוכנה לחלק לציונים לשחקנים איתם הופיעה. „אני אוהבת את וורן ביטי, הוא נפלא. אני חושבת ש„בוני וקלייד" שינה לבלי־הכר את ההיסטוריה של הקולנוע, ג'ק

פיי דנאווי ב„רשת שידור"

ניקולסון הוא, בלי ספק, המלך של הוליווד. חבר טוב שלי, ויליאם הולדן (איתו הופיעה ב„רשת שידור") היה אדם יוצא מן הכלל, עדין ומתחשב. הכל על מותו, בגיל צעיר כל כך. מיקי רורק? מה יש לומר עליו? גם אם היה מנסה לנער את עצמו, לא היה מצליח בכך. כולם יוצאים־מן־הכלל, את כולם היא אוהבת. אבל הגבר של חייה, עכשיו ותמיד, הוא ליאם. אמא דנאוויי.

עומר נ"ר

מרכז ההסברה — מחוז חיפה והצפון
בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד

עצרת זכרון

במלאת ארבעים וחמש שנים למרד הגיטאות
תערך ביום חמישי, כ"ז בניסן תשמ"ח 14.4.1988
בשעה 7.15 בערב, בקיבוץ לוחמי הגיטאות

בתכנית: מעמד הזכור
דבר הלוחמים — חויקה פולמן־רבן
דברים: יו"ר הכנסת שלמה הלל
דבר התנועה הקיבוצית המאוחדת:
עקיבא לוינסקי
חזון אור־קולי:
החורבן / המרד / התקומה
פרקי מקרא: חיותת דביר, דניאל מאר
משירי הגטו: להקת הפולקלור היהודי „אנחנו באך" ומקהלת „צדיקב" (ילדים ומבוגרים)
ניהול מוזיקלי וניצוח: דניאל בלנק
תנועה: אולפן למחול בקעת בית־שאן
כוריאוגרפיה: חיותה עדינר
מעמד הנדרו תלמידי בית הספר לקצינים...
הדלקת משואות הנצחה והרים:
נציגי הלוחמים, חסידי אומות העולם
ובני קיבוץ לוחמי הגיטאות
עיצוב העצרת: בני מורית
המוזיאון יהיה פתוח ביום העצרת למבקרים משעה 9 בבוקר עד 6 לפנות ערב...

רעל / מוטה ומישה

לעזרת שמיר קשישא

שלום רב שובכם, מוטה ומישה,
הארץ כלה בחסרונכם הרגישה.
דברים השתבשו קצת, בחדשים האחרונים,
בטח בגלל שלא הייתם בפנים.
עכשו, כשהממשלה לגדל טבעי חוזרת
המציאות תשתנה, תראה אחרת.
המהומות יפסקו, יזמת שולץ תקדם,
אפלו מערכת הבריאות תשקם.
אז ברוכים תהיו לי, מוטה ומישה,
תנו כתף רחבה לעזרת שמיר קשישא.

ליז

מדף / „החשבון הלאומי"

שחיטת פרות קדושות

„החשבון הלאומי" בועז עברון;
עיצוב עטיפה: רותי חנניו
הוצאת דביר, מארס 1988, 464 עמודים

בועז עברון מוכר לכולנו כמבקר תיאטרון וכפובליציסט ב„ידיעות אחרונות" — מאבני הפינה של „העמוד הארום". מאחורי כל אלה מסתתר היסטוריון, שאם גם אינו חוסה תחת איצטלתה הרשמית של האקדמיה, הרי שרוחב היריעה, איכות ההתבוננות וכושר הניתוח שלו, מקנים לו מעמד מכובד במה שניתן לכנות כ„היסטוריוגרפיית הפרינג'".

„החשבון הלאומי" הינו ספר יומרני למרות הקדמתו המצטנעת של המחבר. בארבע־מאות ומשהו עמודיו מגוללת קריאת תיגר על כמה מתפיסות היסוד של ההיסטוריוגרפיה היהודית והציונית. לצורך הצגת התזה שלו נעזר עברון בהיקף ביבליוגרפי מרשים וחובק את האתוס היהודי והציוני משחר ימיו בטרם החורבן ועד עצם ימינו אלו.

מתוך שלל הנחותיו של עברון, כולן מעוגנות באסמכתאות ונובעות נדבך מתוך נדבך, מעוררות עניין מיוחד שלוש מרכזיות: א. שלילת התפיסה של העם היהודי כעם טריטוריאלי המחרש זיקתו אל ארץ אבותיו. לדידו של עברון, הזיקה הטריטוריאלית הינה ביטוי, דווקא, להתמוטטות התפיסה הדתית במובנה המקובל. ב. הרזאליות הבלתי־נמנעת שבאה מתוך שלילת הגולה, הפכה בידי הציונות מכשיר לקידום מטרות טריטוריאליות בארץ־ישראל. הציונות — לפי עברון — אינה מחפשת את גאולת היהודי באשר הוא, אלא רואה את חזות הכל בגיבוש היישות הטריטוריאלית כאן, ולו אף על חשבון יהדות הגולה.

ג. עליית „גוש אמונים" והתפיסה המשיחית שהוא מייצג כביטוי לשקיעת הציונות. דווקא אלה שרוממות הציונות המגשימה בפיהם, הינם אלה שהיטו את הציונות מחוט השני הרציונאלי שלה והחזירו את העם היהודי לדפוסי חשיבה דתיים ועל־ארציים. באקטיביזם של „גוש אמונים" יש, באופן פרדוקסלי, משום חזרה לרעיון הגטו, וסגירה אירונית של מעגל שנפתח בראשית האמנסיפציה.

מודה אני ומתוודה שכהדיוט, אני משולל כלים של ממש להתמודד עם הנחותיו של עברון, אך עקב הקירבה הפוליטית, כמו גם הנהייה הטבעית אחר שחיטת פרות קדושות, מצאתי את הספר מרתק ביותר. איכות הכתיבה ורהיטות הסיגנון אף תרמו להנאה.

קובי ארד

תמונת־מצב / „היפופוטם"

סוליות נוסח צרפת

אביב הגיע פסח בא ולנו התחשק לתגוג. סינית — נמאס כבר. סרט — ראינו אתמול. ריקודים איפה? אז מה בכל זאת? — מסעדה צרפתית. כן כן, זה התאים לנו. אוכל צרפתי טעים... ממ... סטייק אמיתי ראוי לשמו שעשוי לא WELL DONE. בכלל, יין טוב, אספרגוס מוקרם, רוטב שמנת, פינוקים... כן, הקונצנזוס היה מוחלט. עכשיו נשאר רק הפרט השולי הקטן — לאן. טלפון מהיר לחברים — „התרווד הורוד" או „היפופוטם" הם אומרים. אם אין מקום בראשונה קופצים לשנייה. נפלא.

בתוך 10 דקות הגענו לרחוב ירמיהו התל־אביבי, הרחוס והעמוס לעייפה. אלוהים היה איתנו בערב ההוא (לפחות בתחילתו) וכמו שאנחנו מגלים את השלט „היפופוטם", ממש מתחת לאף של המסעדה, יוצאת מהחנייה שלה אונייה מדגם אולדסמוביל, ומפנה מקום נדיב לסירת ההצלה מדגם מיני־מינור, שלנו. יצאנו שמחים וטובי לב ועטנו על ההיפופוטם.

המנות הראשונות הגיעו מהר, יחסית, ונראו מבטיחות. הרמנו כוסיות וטעמנו. הסלט היה עייף וניכר בו שהמתין שעות ארוכות לגאולה. גם לפטריות בשמנת היה טעם בגוון המצמץ בלתי מזוהה. הרחנו את טעם המנות הראשונות בעוד כוסית של יין, חיזקנו זה את רוחה של זו והחלטנו שזה לא מה שישבור אותנו. באנו, הרי, לחגוג.

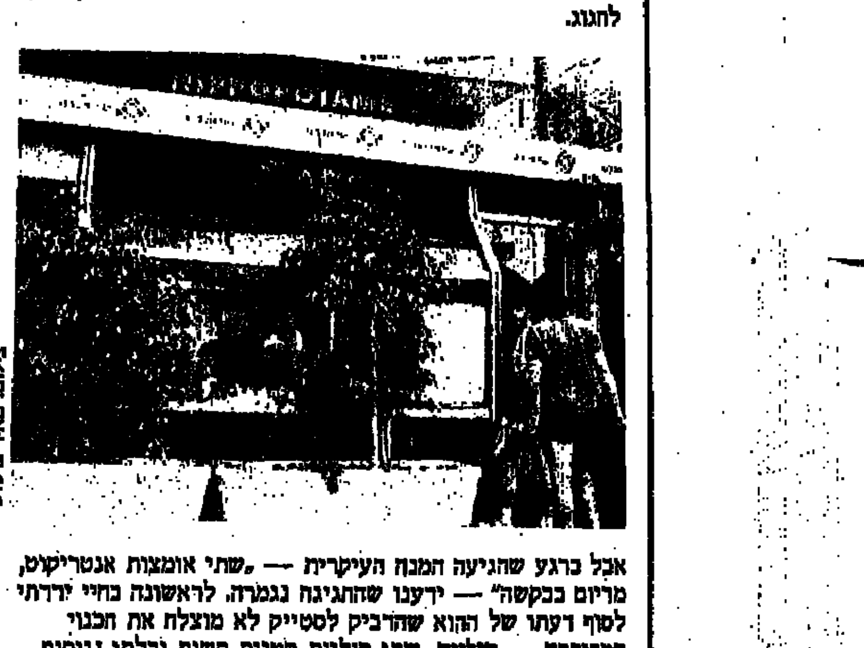

אבל ברגע שהגיעה המנה העיקרית — „שתי אומצות אנטריקוט, מריום בבקשה" — ידענו שהחגיגה נגמרה. לראשונה בחיי ירדתי לסוף דעתו של ההוא שהדביק לסטייק לא מוצלח את הכנוי המפורסם — סוליה. שתי סוליות קטנות קשות ובלתי נגיסות חיכו לנו, בפוזה מעוררת סלידה ורחמים, בצלחות. ניסינו לחתוך בלי הצלחה. על ללעוס ולבלוע בכלל לא היה מה לדבר. הקלילות והמהירות שבהן עיכלה המלצרית שלנו את תומרת המצב וסילקה את המנות עוררה בנו חשדות כבדים. בעל המסעדה הגיע, הוא התנצל בחצי פה והמליץ בחום על מנה אלטרנטיבית — סטייק פילה שמחירו כפליים ויותר ממחיר האנטריקוט. העדפנו להישאר במסגרת התקציב המקורי ובחרנו באומצת טי־בון הידועה בעסיסיותה הטבעית. הזכרנו שוב — „מריום בבקשה".

אחרי 20 דקות קשות הגיע הטי־בון, הוא נראה לא רע, עביו היה סביר והוא העלה ניחוחות מגרים ביותר. התעודדנו. אבל לא למשך זמן רב — הבשר היה חרוך וצלוי היטב מבחוץ ויחד עם זאת, חי מאוד וקפוא. מבפנים בלתי נגיס. בלתי לעיס. גומי זה לא מילה. גם הפעם, לא גילתה המלצרית שלנו כל סימני הפתעה או התנגדות. היא סילקה, שוב, את הצלחות ושאלה אותנו מה הלאה. חשבון והביתה — צעקנו כמעט. בעל המסעדה נמלט ממבטינו ואפילו לא טרח לגשת ולהסביר, כנראה מהסיבה הפשוטה שלא היה לו מה להסביר. שילמנו עבור המנות הראשונות והשתייה ונפלטנו החוצה אבלים ומובסים, רעבים — לא רעבים, שבעים — לא שבעים, מתוסכלים.

אם יתחשק לכם פעם אוכל צרפתי טעים עם פינוקים אל תלכו להיפופוטם.

אנטריקוט וטי־בון לא תמצאו שם. אני לא יודעת מה זה בדיוק שהם מגישים שם, אולי סוליות של היפופוטם?

ורד לוי

אזמל/ביתא

על האחריות

כולם רוצחי ילדים, אליבא דבני קצובר ואנשי הגוש.

פרס רוצח ילדים, מפני שהוא בעד ועידה בין־לאומית.

רבין רוצח ילדים, מפני שלא נתן הוראה לפתוח באש על כל ערבי הזז בשטח.

שולץ רוצח ילדים, מפני שניסה להביא לאיזור יוזמה איומה ונוראה.

ילדי מתנחלים מפגינים ליד ביתו של רבין לאחר הרצח בביתא

שמיר רוצח ילדים, מפני שאכל עם שולץ ארוחת ערב.

כל הערבים רוצחי ילדים, (בני קצובר, דומה, נשמע מאוכזב מכך שכמה תושבי ביתא הצילו חיי ילדים יהודים).

ואתם, בני קצובר? אתם?

אם אכן עובד הנוסח הדמאגוגי שכל מי שאחראי — לטעמכם — באופן העקיף והתיאורטי ביותר לרצח הוא בחזקת אשם ישיר, היכן אחריותכם שלכם? אתם, שניסיתם לחולל על גבם של ילדים, ילדיכם, ש„בכל רחבי ארץ־ישראל אפשר לטייל", כאשר אתם יודעים היטב כי המציאות הפוכה, וכי לא בכל „רחבי ארץ־ישראל" אפשר לטייל. אתם, שידעתם על הסכנה הממשית מטיול כזה, ולא דאגתם לאבטח כראוי את ילדיכם? כן, בני קצובר, אתם שיחקתם פוליטיקה על גב ילדיכם. המשחק שלכם. המחיר — שלהם.

רוביק רוזנטל

עורך „עמוד־אחורי": אפי לנדאו

החל השלב האופרטיבי בתוכנית שולץ: דיון באופי הוועידה הבינ"ל

אי־בהירות ביחס לעמדת ירדן: באוזני שגרירי ערב תובע א־ריפאעי נסיגה ישראלית לקווי 67' — אך בראיון עם „ג'ורדן טיימס" מביע נכונות להתאמות־גבול תוך התחשבות בצרכי הביטחון של ישראל

דלית שחורי, אורי הורוביץ
רויטר, סי־ין

בעקבות שיחותיו בסוף השבוע שעבר עם המלך חוסיין ברבת־עמון, החליט שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ לעבור לשלב האופרטיבי של קידום תוכניתו — מסר אתמול בירושלים שליח ארה"ב למזרח התיכון, ואס קלוואריוס.

לדברי השליח האמריקני, יצא שולץ מרבת־עמון שבע־רצון, ואם כי לא שמע „כן" מהמלך חוסיין, הבין מדבריו, כי ירדן אינה שוללת את היוזמה האמריקנית, אלא מעוניינת בהמשך המאמצים לקידומה.

מה עמדת ירדן?

ראש ממשלת ירדן, זייד א־ריפאעי, הצהיר אתמול באוזני השגרירים של המדינות הערביות ברבת־עמון, כי לא חל כל שינוי בעמדה הירדנית, ורבת־עמון ממשיכה לתבוע נסיגה ישראלית מכל השטחים שנכבשו ב־1967.

לעומת־זאת, אמר א־ריפאעי בראיון עם העיתון הירדני „ג'ורדן טיימס", כי ייתכנו התאמות בגבולות 1967, מתוך התחשבות בצרכי הביטחון של ישראל. על־פי נוסח הראיון, שהגיע אתמול לירושלים, אמר א־ריפאעי, כי גבולות 1967 לא היו ממוסדים, אלא היו גבולות של שביתת נשק, שלא נחשבו מעולם לגבול־קבע, לפיכך „יכולות להיות כמה התאמות בקווים אלה, תוך היענות לדרישות הביטחון של ישראל, כאשר יקבע קו־הגבול הסופי". עוד אמר, כי עניינים הנוגעים בבטחון ישראל יידונו רק כאשר תסכים ישראל ליישם את ההחלטה 242 של מועצת הביטחון.

שר־הבטחון במימונה (צילום: ישראל סאן)

צה"ל דבק בגירסתו

(המשך מעמוד ראשון)

בכפר ביתא על ידי צה"ל ורשויות הבטחון האחרות.

רבין אומר כי יש לו אמון מלא בממצאים העיקריים של ארוע ביתא כפי שסוכמו עד כה בחקירה וכפי שנמסרו על־ידי הרמטכ"ל ועל ידו בישיבת הממשלה אתמול.

צה"ל דבק בגירסתו

צה"ל דבק בגירסתו בדבר השתלשלות העניינים באירועים בכפר ביתא, ובכך שהנערה תרצה פורת נהרגה מקליע שנורה מרובה האם. 16 של מאבטח הטיול רומם אלדובי.

במערכת הבטחון רואים בזעם רב את הבקורות החריפות שהשמיעו במשך יום אתמול חוגים בימין נגד צה"ל והרמטכ"ל, בטענה כי גירסת צה"ל לאירוע „נמסרה לתקשורת בחופזה לאחר חקירה לא מלאה" כביכול.

זעם על הפוליטיקאים

בצה"ל הביעו זעם כלפי הפוליטיקאים המחשידים קצינים בכירים ב„העדר תום לב" בכל הקשור לחקירה. „הבדיקה היתה והידה, ניגבו עדויות מהנערים וכן הצליבה הבדיקה עדויות נסיבתיות עם עדויות פתולוגיות ובליסטיות" אומרים במערכת הבטחון.

תיחקור פרטי של הליכוד

שר הבטחון יצחק רבין דיווח אתמול לשרי הממשלה על טיפול צה"ל בארוע בכפר ביתא. רבין סרב לדווח בתחילת הישיבה בטענה כי שרי הליכוד אינם נוכחים בישיבה. באותה עת תיחקרו שרי־הליכוד קבוצת ילדים מאלון־מורה וניסו לעמת את גירסתם עם גירסת הצבא.

קליע שחדר מלמטה

שר הבטחון גילה לשרים כי הנערה תרצה פורת נפגעה מקליע שחדר לראשה מלמטה למעלה דרך הלסת התחתונה. עובדה זו שאומתה בבדיקה פתולוגית מוציאה מכלל אפשרות שהנערה נפגעה מידי קלצ'ניקוב שירה תושב הכפר מאחד הגגות, כפי שטענו חלק מהנערים המטיילים מאלון מורה. גורמים במערכת הבטחון הטילו ספק בעדות על הקלצ'ניקוב.

חקירה משטרתית

כתבנו הצבאי מסר כי החקירה בעניין זה בוצעה בעיקר על־ידי גורמי השב"כ ומשטרת ישראל היות ומדובר בחקירת בין אזרחים לאזרחים. צה"ל שהיה צריך החקירה במוקד על השטח קיבל לידיו את הפרטים.

החקירה „תימשך"

בצה"ל כאמור דבקים בגירסה כפי שנמסרה במוצאי החג, אולם אתמול הובטח כי „יעשו עוד מספר בדיקות ויגבו עדויות מיתר הנערים". בתגובה על טענת ראשי המתנחלים וחברי כנסת כי החוקרים לא גבו עדויות מהנערים בטיול נמסר כי איש שב"כ תיחקר אישית את המאבטח השני מנחם אילן. שמו של החוקר נמסר אתמול לידיעת שרי הממשלה.

בית נהרס בטעות

כן נמסר כי מפקד צבאי באזור השומרון תיחקר שבעה מהנערים שהיו בטיול. צה"ל הסיר אתמול בבוקר את העוצר שהוטל ביום רביעי בערב על הכפר ביתא. אתמול נודע כי אחד הבתים בכפר נהרס בטעות וכי בעליו יפוצו על ידי גורמי הבטחון. לגבי בית זה מסר דובר צה"ל בהודעתו במוצאי החג, כי הבית נהרס לאחר שנמצא כי „בנייתו לא היתה חוקית".

בניגוד לעמדת שריד

(המשך מעמוד ראשון)

אין להטיל האשמות פוליטיות בצבא בראש חוצות.

ח"כ יציב: לא לחשוש מתגוש

ח"כ מפ"ם, גדי יציב, אמר אתמול כי יש להסיק מסקנות מבצעיות ברורות ממסכת השקרים וההבדיות שרקמו המתנחלים בפרשת האסון בכפר ביתא. במברק לשר־הבטחון קרא יציב ליצחק רבין להנחות את מפקדי צה"ל בשטח להתייחס למתנחלי גוש־אמונים כאל גורמים בלתי־אמינים. יש להפסיק מייד את התערבותם המזיקה בפעולות מערכת הבטחון בשטח. לדעת יציב החשש „מזעמם הקדוש" של המתנחלים גורר את צה"ל למעשים של חוסר שליטה עצמית ושל פורקן ליצרים. בשלב הראשון מפוצצים בתים בלי משפט, בשלב הנוכחי מפוצצים בתים בלי חקירה, ובשלב הבא עלולים לפוצץ בתים בלי סיבה ובלי טעם.

פרס: לא לערב צה"ל

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס הביע אתמול אמון מלא בצה"ל ובמפקדיו ואמר כי הוא מתקומם כנגד הנסיון לערב את צה"ל בויכוח הפוליטי.

שריד: גיבוי לרמטכ"ל

בפנייתו ליצחק רבין אומר ח"כ שריד כי „הרמטכ"ל הוא הקורבן התורן של השקרנים והפרובוקטורים, מחרחרי הסכסוך, אנשי חרם וסתם משוגעים מקרב המתנחלים, שמטרתם מקדשת את כל אמצעיהם הבזויים" דברי שריד.

קצובר: להדיח הרמטכ"ל

ראש המועצה האזורית שומרון, בנימין קצובר, דורש משר הבטחון יצחק רבין להדיח לאלתר את הרמטכ"ל, דן שומרון, מתפקידו. לטענתו, נתגלו סתירות רבות בדבריו של הרמטכ"ל אודות השתלשלות האירועים בכפר ביתא ויש יותר מחשש, כי לדבריו נכנסו שיקולים פוליטיים.

הנשיא מזהיר מאסון

נשיא המדינה, חיים הרצוג גינה אתמול בחריפות, במהלך ביקורו בגליל, את הקולות שנשמעים באחרונה המנסים לגרור את צה"ל לוויכוח פוליטי.

זה יכול להמיט עלינו אסון, אם יגררו את צה"ל לתוך ויכוח פוליטי בארץ, אמר הנשיא.

אש"ף: „גורבאצ'וב לא קרא לנו להכיר בישראל"

סי־ץ

אש"ף הכחיש אמש מכל וכל את הידיעות, שעל פיהן קרא מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, להנהגת אש"ף להכיר במדינת ישראל.

יאסר עבד ראבו, ראש מחלקת ההסברה של אש"ף, אמר, כי בשיחה שהתנהלה בשבת במוסקווה, בין גורבאצ'וב לערפאת, „לא הוזכרה כלל שאלה זו". הוא הביע את הדעה, כי הודעת סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס", שפורסמה על שיחות מוסקווה, זכתה „לפירושים מסולפים ומעוותים", ומתוך כך התעורר הרושם כאילו קרא גורבאצ'וב לאש"ף להכיר בישראל.

נמשך הגידול ביבוא

כתבנו הכלכלי בירושלים

יבוא הסחורות לישראל הסתכם במרס ב־1.15 מיליארד דולר — על־כך דיווחה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. בשלושת החודשים הראשונים של השנה הסתכם היבוא ב־3.1 מיליארד דולר, גידול של 400 מיליון דולר (15 אחוז) לעומת ינואר־מרס אשתקד.

מנתונים מנוכים מהשפעות עונתיות עולה, כי בפברואר ומרס השנה עלה היבוא ב־2 אחוזים לעומת החודשיים הקודמים. הנתונים מראים גם, כי בשלושת החודשים הראשונים של השנה נמשכה הרמה הגבוהה שנרשמה ביבוא בשני החודשים האחרונים של 1987.

הנתונים מראים, שבין נובמבר 1987 למרס 1988 הסתכם היבוא החודשי הממוצע, להוציא יהלומים ודלק, ב־780 מיליון דולר, לעומת 675 מיליון דולר בממוצע לחודש בינואר עד אוקטובר 1987.

דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ציין, כי היבוא של כלל מוצרי הצריכה עלה ברביע הראשון של השנה ב־28 אחוזים, בהשוואה לרביע המקביל אשתקד. היבוא של מוצרים בני־קיימא עלה ב־44 אחוזים והיבוא של מכוניות נוסעים הוכפל בהשוואה לרביע הראשון אשתקד. היבוא של כלל התשומות לייצור עלה ב־16 אחוזים ואילו היבוא של נכסי השקעה היה דומה ברביע הראשון לרמתו בתקופה המקבילה אשתקד.

שנה למותו של רפי גאון

כתב „על המשמר"

במלאת שנה לפטירתו של העיתונאי רפי גאון, שהיה כתב „על המשמר" בדרום, נערכה אתמול אזכרה בבית העלמין באשקלון. ח"כ יאיר צבן נשא דברים לזכרו במעמד בני המשפחה, עורך „על המשמר" מארק גפן, חבריו באשקלון וביישובי הדרום. עידית, אלמנתו, קראה שיר לזכרו. רפי גאון היה בן 58 במותו.

אזכרה ליעקב רבי ז"ל

אזכרה לסופר והעיתונאי יעקב רבי ז"ל תתקיים ביום שלישי 12.4.88 בשעה 6 אחה"צ בבית סוקולוב. דברים לזכרו של המנוח ישאו שולמית הר־אבן, פרופ' אלי איתן, מארק גפן, ד"ר יהושע רש. ינחה א.ב. יפה.

המנוח היה מבכירי העיתונאים בארץ ומעורכיו הראשונים של על המשמר.

הרפורמה היטיבה עם העשירים

ההכנסה הממוצעת של המאון העליון — 17 אלף ש"ח בחודש

כתבנו הכלכלי בירושלים

ההכנסה החודשית הממוצעת של המאון העליון, אחוז אחד של האוכלוסייה בעל ההכנסה הגבוהה ביותר, הסתכמה בנובמבר ב־17,465 ש"ח בחודש — עולה מנתונים רשמיים שפרסם אתמול משרד האוצר.

ההכנסה הממוצעת של כל משלמי המיסים בישראל הגיעה באותה תקופה לכ־1,500 ש"ח בחודש.

על־פי נתוני האוצר, שכירים ועצמאיים בעשירון העליון הרוויחו בנובמבר 6,535 ש"ח בחודש. לעומת־זאת, אלה מהעשירון הנמוך ביותר הרוויחו בממוצע 24 ש"ח בחודש. לגבי אוכלוסייה זאת קיימות תוכניות של השלמת הכנסה מן הביטוח הלאומי. מדובר לרוב בקשישים ובבעלי נכות שאינם עובדים.

הרפורמה היטיבה עם העשירים

על־פי נתוני האוצר, היטיבה הרפורמה במס־ההכנסה, שיזם שר האוצר משה ניסים בשנה שעברה, עם בעלי ההכנסה הגבוהה. שכירים ועצמאיים בעשירון העליון קיבלו לפני הרפורמה כ־34 אחוזים מסך ההכנסה ואחריה עלה חלקם לכ־36 אחוזים. לעומת־זאת, הצטמצם חלקם של השכירים והעצמאיים בעשירונים החמישי והשישי. הם קיבלו לפני הרפורמה כ־15.7 אחוזים מסך ההכנסה ואילו לאחר הרפורמה קיבלו כ־15 אחוזים בלבד.

4 מיליארד — פטורים

על־פי נתוני האוצר בשנת הכספים 1988/89, יוענקו פטורים ממיסים בשווי של כ־4 מיליארד שקל. מדובר בפטורים המוענקים לעידוד השקעה ופיזור אוכלוסין, פטורים בשוק ההון, פטורים על קיצבאות מהביטוח הלאומי וממשרד הביטחון, פטורים מתשלום מס ערך מוסף ומתשלום מכס. הפטורים הגדולים ביותר יוענקו בשוק ההון — כ־1.8 מיליארד שקל. כ־800 מיליון שקל מסכום זה יוענקו כפטורים למחזיקי קופות־גמל. הפטור לקרנות השתלמות יסתכם בכ־180 מיליון שקל, ואילו הפטור על ריבית מתוכניות חיסכון ופת"ם פיצויים יגיע לכ־670 מיליון שקל.

על־פי הנתונים, יגיעו הפטורים לגורמי רווחה, חברה ובריאות לכ־675 מיליון שקל והפטורים בגין תמריצים להשקעה ותעסוקה יגיעו לכ־735 מיליון שקל.

סמינר פעילי מפ"ם בהסתדרות

אבשלום קווה

הסמינר השנתי של פעילי מפ"ם במועצות הפועלים ובמוסדות ההסתדרות, ייפתח היום בגבעת חביבה וימשך יומיים. בסמינר ישתתפו 130 פעילים ושליחים מכל רחבי הארץ. הצוות המארגן כולל את מזכיר הסיעה בוועד הפועל, יוריה לבן וכן חנה בן־אהרון, דוד בן־אשר ונטע מן. הדיונים בסמינר יתמקדו בבעיות ההסתדרות, חברת העובדים ונעמ"ת. היום אחרי הצהרים ייערך דיון בהיערכות ההסתדרות לקראת הסכמי השכר, בהשתתפות יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, סגנו אמרים ז'ילוני, יו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות וכן דב אלקנתי, המשמש כרכז המחלקה לאיגוד המקצועי במפלגה. בשעות הבוקר תערך פגישה עם מזכ"ל המפלגה אלעזר גרנות, דיון בפעילות נעמ"ת, אותה תנחה שולה שור, ומחר ידון הסמינר בהיערכות האגף לארגון ומועצות פועלים, בהשתתפות יו"ר האגף גדעון בן־ישראל. לאחר מכן יתקיים דיון בהשתתפות מזכיר המרכז חנן ארז, וכן דיון במיגזור הערבי, אותו ינחה חבר הוועידה המרכזית מחמוד יונס.

● בנגקוק.— 42 איש ניספו ו־12 נפצעו ביום ראשון כאשר אוטובוס נפל לתעלה, במחוז צ'יינאט, 200 ק"מ מצפון לבנגקוק. צמיג התפוצץ, והנהג איבד את השליטה כאשר האוטובוס נסע על הגשר.

ביום השלושים לפטירתו של חברנו
יעקב (קוליק) נימרי ז"ל
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ולגילוי המצבה
ביום רביעי, כ"ו בניסן תשמ"ח 13.4.88
בשעה 15.30
המשפחה
וקיבוץ שריד

א ז כ ר ה
ליעקב רבי ז"ל
העיתונאי והסופר
מראשוני העורכים של „על המשמר"
תתקיים מחר יום שלישי, כ"ה בניסן תשמ"ח, 12 באפריל 1988, בשעה 6 בערב, בבית סוקולוב בתל־אביב.
דברים: שולמית הר־אבן
פרופ' אלי איתן
מארק גפן
ד"ר יהושע רש
מנחה: א.ב. יפה
מוקירי זכרו של המנוח מוזמנים
בית „על המשמר"
תמר רבי והמשפחה

אנו משתתפים באבל משפחת מילנר
עם מותו של חברנו
אליעזר (לסקה) מילנר
הסעה מהבית ברחוב שמורק 19/24 אזורים
ביום שני, בשעה 1.00 אחה"צ לקיבוץ נגבה
מתאבלים: סניף מפ"ם
והחברים בנתניה

"על המשמר" עתון יומי
תמו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין [illegible] 121־102, טל' 233161־3, המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673, המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040

משתתפי טיול הדמים גויסו להציג גירסה שונה מזו של הצבא

נערי אלון מורה: על הגג עמד ערבי עם קלשניקוב, וירה אש בודדת, אך מהירה

במסיבת עיתונאים בירושלים סיפרו משתתפי הטיול: הם לא היו נערים אלא צעירים, 'שכיתרו אותנו בצעקות „אטבח אל יהוד"' ● מורה הדרך אילן: התעלפתי מפיצוץ, לא ראיתי ערבי שיורה

משתתפי הטיול במסיבת העיתונאים (צילום: רחמים ישראלי)

עתיים

„תרצה עמדה לידי. התקדמנו לאט לתוך הכפר. לפתע שמענו כ־15 יריות. השתטחנו על הארץ. ראיתי שהערבים מתנפלים על רומם אלדובי ומנסים לקחת את נשקו. ראיתי אותו נאבק עמם. לפתע היה פיצוץ והרגשנו את ההדף. תרצה נתנה על הארץ כדי להשתטח על הכביש, כפי שהורו לנו, ואז חטפה סוער והתמוטטה, מכוסה דם". עדות זו מסר אתמול הנער רמי הופמן בן ה־17 ממשתתפי טיול הדמים בביתא.

רמי מיהר לעברה של הפצועה, קרע את חולצתו וניסה לחסום את הדם שזרם מהפצע בראשה. הוא ניסה להנשים אותה, כי הרופא עוד טעם. לאחר מכן החליפה אותו נערה אחרת, אך ללא הועיל.

הופמן הפצוע בראשו, ומקצת מחבריו שעדיין חבולים וחבושים, השתתפו אתמול במסיבת עיתונאים בירושלים. הנערה רחלי זאבטיש בת ה־16 סיפרה כי הערבים הבחינו בהם כשטיילו בערוץ הואדי, הם כיתרו אותם ופתחו בזעקות: „אטבח אל יהוד" ו„אללה אכבר".

הרגתם שניים — תנו שניים

היא סיפרה, כי „לאחר היריות הראשונות באוזני אמרו לנו הערבים: אתם הרגתם לנו שניים. עכשיו תנו לנו שניים משלכם ורק אז ניתן לכם לעבור. סירבנו, והם לחצו עלינו להכנס לכפר שלהם ואל המסגד שבתוכו. מנחם המדריך הזהיר, שאם ניכנס למסגד, ירצחו אותנו שם. מרחוק ראינו אמבולנס של הסהר האדום שבא לקחת פצועים ערבים, אולם הוא לא לקח איש משלנו".

נערה אחרת טענה, „לא ראיתי ערבי אחד שעזר לנו".

אשה צבועת פנים השליכה סלע

אריק אניבי בן ה־15 סיפר, „אישה אחת צבועת פנים השליכה לעבר רומם אלדובי סלע גדול, שנגע בעורפו והפיל אותו לארץ. ואז היה פיצוץ גדול ולאחר מכן שמתי לב, שערבי רעול פנים עומד על גג נמוך ויורה אש בודדת אך מהירה ברובה קלשניקוב שהיה בידו". לדבריו, הירבה רומם אלדובי לירות באוויר. כבר בשלב הראשון של התקפתם, החליף אלדובי את העוזי שלו ברובה מ.16 שהיה בידי המדריך מנחם אילן והחל לירות אל הערבים המתקרבים. בסך הכל ירה כ־50 כדורים.

רמי הופמן סיפר בהתרגשות רבה איך ניסו הצעירים הערבים לשדוד את נשקו של מנחם אילן. רמי הוסיף, כי ראה מקרוב איך חבטו במקלות בראשו של רומם אלדובי. הוא הדגיש שבכל התקרית אף אחד מאנשי המקום לא עזר להם.

גירסת המדריך

מנחם אילן, מדריך הטיול, סיפר אתמול בראיון ב„קול ישראל": „יצאנו לדרך ולא היתה כוונה לעבור בכפרים ערבים. עשינו הפסקה ליד אחד המעיינות. לפתע הוקפנו על ידי מאות ערבים, כ־300, שהיו על ההרים מסביב. לא היו אלה נערים, אלא ערבים בני 18 עד 25. הערבים הבטיחו לנו שלא יאונה לנו רע אם נתלווה אליהם לכפר. הם החלו להתקרב אלינו לפני שהחלו לדבר איתנו. אחד מהם איים על רומם אלדובי, התקרב אליו וניסה לחטוף את נשקו ואז ירה רומם לעברו ממרחק של כמה מטרים. אני הייתי עד לירייה הזו. הערבי נפל, נעזר על ידי הנבין בעור אחרים באו במקומו. קיבלתי מכה בראש, והתעלפתי. לאחר מכן התלווינו לכפר על ידי מאות ערבים ושם היה ויכוח מה לעשות אתנו, לבסוף התנפלו עלינו. הערבים רצו גם את מכשיר הקשר שקיבלנו מצה"ל, הם רצו את המצלמות שלנו וביקשו גם את הנשק. אינני יודע אם היה זה כשקיל להגן על עצמם. אם היינו סוטים ימינה או שמאלה מהדרך, כמו שרצינו, היו שוחטים אותנו במקום".

לשאלה אם הוא עצמו השתמש בנשק שהיה ברשותו השיב: „לא, הייתי יותר מדי קרוב לילדים, וחששתי להשתמש בנשק. במשך כל האירוע כולו לא יריתי".

מנחם אילן המשיך וסיפר, כי תרצה פורת עמדה מאחוריו, די רחוק מרומם אלדובי. היא נפגעה בערך בזמן שהוא עצמו נפגע, והטעים „הילדים סיפרו לי את זה לאחר ששבתי להכרתי".

לשאלה אם הוא שותף לגירסה של כמה מהילדים, לפיה ערבים עמדו על הגגות וירו לעברם, אמר אילן, כי היה מחוסר הכרה, ואינו יודע. עוד הוסיף, כי היו אחד או שניים מהערבים שניסו להציל אותם מידי ההמון, אבל ללא הצלחה. „אחרי שאני נפגעתי, כך סיפרו לי הילדים, היה פיצוץ, כנראה מרימון מאולתר שמישהו מהערבים השליך. הערבים חשבו שהם הרגו כמה מהקבוצה והם ברחו לתוך הבתים".

אילן הטעים, כי שלטונות הצבא כלל לא תיחקרו אותו.

לשאלה מדוע לא תואם הטיול עם שלטונות הצבא, ענה אילן, כי „זה לא נכון שהוא נערך בלי תיאום עם שלטונות הצבא. פנינו למשרד הנקרא מוקד גב ההר, זה משרד צבאי, הם אישרו לנו את הטיול ואפילו ציידו אותנו במכשיר קשר".

לטענת משתתפי הטיול, בתחילת התקרית הראשונה היו מעורבים בה צעירים בגילאי ה־20, ולא ילדים.

עוד טוענים המטיילים, כי ההרוג הערבי הראשון, שנורה על ידי רומם אלדובי, נורה מטווח קצר, כאשר ניסה לחטוף את נשקו. הם שאילצו להיכנס אל הכפר על ידי ההמון הערבי. אלדובי, לדבריהם, ירה בתוך הכפר יריה בודדת אחת, כלפי מעלה, ולאחריה עדיין נראתה תרצה פורת עומדת ליד הנער רמי הופמן.

קצובר ולרשטיין נגד גירסת הצבא

יו"ר המועצה האזורית שומרון, בני קצובר, אמר כי קצין בכיר בשומרון אשר ראה את הכתבה בטלוויזיה, בה נמסרו פרטי האירוע, אישר בפניו כי רוב הפרטים אינם נכונים. „מוזר עד מאוד, טען קצובר, כי פורסם תחקיר כאשר רוב הנערים טרם תוחקרו, פרט לשאלה או שתיים שנשאלו על ידי אנשי שרות הביטחון הכללי בבית החולים".

יו"ר המועצה האזורית בנימין, פנחס ולרשטיין, אמר כי ידוע לו בוודאות, שבניגוד לדברי הרמטכ"ל דן שומרון, כאילו שני כלי הנשק נמצאו ללא תחמושת, האם־16 אשר הוחזק על ידי אלדובי, נמצא שלם ובמחסנית היו עוד 8 כדורים.

איפה הכסף?
שערוריית תקציב המדינה

הליכוד והמערך
השחקנים הראשיים במשחק המכור של תקציב המדינה:
חילקו 400 מיליון ש"ח ל־2% מהמפרנסים (שהם העשירים ביותר) במסגרת הרפורמה במס.
הזרימו 70 מיליון ש"ח לעשרת האלפים העשירים במדינה, על ידי ביטול מס היסף.
סחטו מקופת המדינה 23 מיליון ש"ח של „כספים יחודיים", לישיבות ולארגונים פוליטיים.
פגעו כתוצאה מכך בקצבות הילדים שלך.
הרסו כתוצאה מכך את שירותי הבריאות שלך.
חיבלו כתוצאה מכך בחינוך של ילדיך.
זאת עוללו לך 81 חח"כים של הליכוד והמערך

מפ"ם
האופוזיציה היחידה למדיניות החברתית־כלכלית של הממשלה:
לחצה על שר האוצר והוציאה ממנו ויתורים למען העובדים והגימלאים.
הבטיחה בחוק – ביזמת ח"כ יאיר צבן – שעובדים המשתכרים עד 90% מהשכר הממוצע, יקבלו החזר של קצבת הילד הראשון, ואם הקצבה לא שולמה – תוכל המשפחה לקבל אותה בעתיד בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.
הצליחה להעביר חוק – ביזמת ח"כ חייקה גרוסמן – המבטיח לגימלאי מדינה, עולים חדשים, פנסיית מינימום של 35%.
העבירה בקריאה ראשונה – ביזמת ח"כ אמירה סרטני – את „חוק החינוך המיוחד" לילדים חריגים.
הוציאה משר האוצר הבטחה כי לא ישחוק השנה את קצבות הזיקנה והבטחת ההכנסה של הביטוח הלאומי וכי יקציב במהלך השנה תוספת של 5 מיליון ש"ח למוסדות לילדים מפגרים.
לחמה – יחידה בכנסת! – נגד שערוריית „הכספים הייחודיים".
זאת עשו למענך 6 חח"כים של מפ"ם!

לכבוד: מפ"ם, איתמר בן אבי 4, תל־אביב, טל' 03־266245
□ כן, אני מעוניין לקבל חומר הסברה
□ כן, אני מעוניין להצטרף לפעילות
□ כן, אני מעוניין לרכוש את התו לוועידה העשירית של מפ"ם, שתיערך ב־5־7.5.88

מפ"ם עם העובדים
זו לא סיסמה. זו עובדה!

המשכים

השר שרון תבע בממשלה

(סוף מעמוד ראשון)

הוא תבע, שהממשלה תמנה חוקר לבדיקת השאלה מדוע הודלף הדו"ח החלקי של חקירת כוחות הבטחון, לפני השלמתו. כן תבע שרון לחקור את השאלה אם בעת הארוע היו בסמוך לכפר ביתא כוחות צה"ל, שלא נכנסו לכפר. שרון תבע לחקור עוד, כיצד קרה, שקציני צה"ל שהתראיינו לטלוויזיה האמריקנית, יצרו את הרושם כאילו רומם אלדובי אשם בכל.

ראש הממשלה יצחק שמיר הציע לשרון כי יגיש את הצעותיו בכתב והוא (שמיר) יחליט אם להעלותן לדיון בממשלה או בקבינט.

המר: למחוק את ביתא

השרים שרון, לוי והמר, שנפגשו לפני ישיבת הממשלה עם משלחת נציגי המטיילים מאלון מורה והמאבטח מנחם אילן, היו נסערים בעת ישיבת הממשלה. שלושתם התרעמו על פירסום ממצאי החקירה, שנערכה בידי כוחות הבטחון, לפני סיומה. זבולון המר קרא „למחוק" את הכפר ביתא ולהקים תחתיו ישוב יהודי. הוא אמר, כי הקמת התנחלות בשומרון היא במסגרת ההסכם הקואליציוני.

לוי: דברים מזעזעים

דוד לוי אמר, שהדברים ששמע מפי הילדים „פשוט מזעזעים". הוא רמז, כי אינו מאמין לממצאי החקירה של כוחות הבטחון. לדבריו יש להעמיד פרסומים אלה מול עדויות המטיילים שעמהם דיבר ואשר לא תוחקרו כלל. כן שאל מדוע חלפה שעה וחצי עד שהגיעה עזרה, על אף ידיעות האזהרה שנודו.

„אין מושיע ומציל"

לוי שאל, בצאתו מישיבת הממשלה: „האם ייתכן מצב, שבו קבוצה של מטיילים תותקף, תתגונן למול המון משולהב, שרוצה לעשות בה פרעות, ואין מושיע ומציל?" לוי אמר, כי זה דבר חמור שאי־אפשר להשלים עמו ולכן צריכה להעשות חקירה מליאה, עם כל הגורמים, שממצאיה יובאו לממשלה.

כאשר הציע שרון להקים התנחלות חדשה בשומרון, קרא לעברו גד יעקבי: „זה, לפי דעתך, יגביר את הבטחון והרגיעה?"

שרון: „אבות הציונות חשבו כך".

יעקבי: „הם ידעו להתאים בתבונה את הפתרונות למצב, לתקופה ולאיזורים, וזה היה יתרונם על פני הצעותיך".

אי־אפשר להרוג כל הערבים

עזר וייצמן קרא, למשמע הצעת שרון: „אבות אכלו בוסר ושיני הבנים תקהינה? אי־אפשר להרוג את כל הערבים כל הזמן. אפילו אתה ניסית זאת ולא הצלחת".

שרון: אמרת דברים קשים, שעלולים להתפרש בצורה קשה. תקן עצמך.

וייצמן: „טוב, או לא את כל הערבים".

וייצמן: גיבוי לצה"ל

עזר וייצמן היה שר המערך היחיד שדיבר אתמול אחרי הסקירות של שר הבטחון יצחק רבין והרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון. וייצמן אמר, כי הגירסות היחידות לארוע, שצריכות להיות מקובלות על הממשלה — והן מקובלות עליו — הן גירסות מערכת הבטחון. יש לתת גיבוי לדיווחיה, אמר. הוא הזכיר בביקורת את התביעה לפטר את הרמטכ"ל ואמר, כי יש לשמור על צה"ל מן הפוליטיקה ועצם התביעה לפטרו מצד גורם פוליטי (גאולה כהן) היא הכנסת פוליטיזציה לצה"ל.

שמיר: אפשר להבין

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר בסיכום הישיבה, כי אפשר להבין את השאלות שנשאלו והדברים שנאמרו, בגלל חומרת המעשה והזעזוע שגרם. שמיר הודיע, כי שלטונות הבטחון ישלימו במהירות המירבית את החקירה, והממשלה תמשיך בדיון.

שר הבטחון יצחק רבין אמר בפתח הדיון, כי הפאתולוג שבדק את תרצה פורת ז"ל מצא, שהיא נהרגה מקליע אחד, ובראשה לא היתה פגיעת אבן. הכדור שפגע בה נורה מלמטה למעלה, מכלי בעל מהירות לוע גבוהה, מטווח קרוב של כמה מטרים. מדברי רבין השתמע, כי תרצה פורת נורתה, כנראה, מכדור המאבטח, והמאבטח היחיד שירה היה רומם אלדובי.

יכלו לפגוע ולא פגעו

רבין ציין, שהילדים אמנם נוחבו על־ידי המתפרעים לתוך הכפר, אך הם היו נתונים לחסדי בני הכפר במשך למעלה משעה, כאשר היו ללא מאבטחים כלל, ואילו בני הכפר היו רוצים לפגוע בהם, יכלו לעשות זאת.

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון אמר, כי לא נעשה תיאום עם צה"ל לגבי הטיול של ילדי אלון מורה. הדבר היחיד שהיה הוא הזמנת מכשיר קשר מידי רכז הבטחון השוטף באלון מורה, שאותו אמנם קיבלו. מן הדיווח עלה, שאחותו של הערבי שנהרג היא שזרקה אבן על ראשו של אלדובי, ואז ירה שוב. תפסו את נשקו, היו יריות וכשלב זה נהרגה תרצה פורת. רבין ושומרון ציינו, כי התושבים זרקו אבנים, חטפו את הנשק מידי המאבטחים, ועם זאת — הזמינו גם אמבולנסים.

רבין: הערבים התגרו

שר־הבטחון אמר, כי היוזמה להתגרות היתה ללא ספק של הערבים. רק ערבים בודדים ניסו להגן על המטיילים. הרוב לא נהגו כן. לשאלת אם המטיילים הלכו אל תוך הכפר מרצונם החופשי השיב רבין — „לא רק".

מקומות שאין לטייל בהם

לאחר ישיבת הממשלה אמר שר הקליטה יעקב צור, כי יש להבין, ש„יש מקומות שאסור לטייל בהם היום בארץ. אני זוכר שבעמק בית־שאן ישבו ילדים חודשים ארוכים במיקלטים ולא היתה להם אפילו תוכנית לטייל בחצר ביתם. אז מישהו אמר שנפגע בזה כבודה של ישראל? אנחנו נמצאים במצב, שיש בו עוינות ומותר להגיד שיש מקומות, שזה חוסר אחריות ממדרגה ראשונה לטייל בהם".

שמיר ופרס גמאו קילומטרים להפגין אחדות לאומית במימונה

בצלאל עמיקם, יוסף גלילי, עתי"ם

מימונה בפארק הירקון, וברוח הזמנים האלה, לרגלי המאבטחים (צילום: ורד פאר)

אלפים השתתפו אתמול בחגיגות המימונה המרכזיות שנערכו בגן סאקר בירושלים. אלפי האורחים הוזמנו להתארח באוהלים שהקימו קיבוצים, מושבים והתנועות המיישבות. גם תנועות של צעירי השכונות והתאחדויות עולים היו מיוצגות בשדרת האוהלים והתצוגות הססגוניות של דברי לבוש ומאכלים אופייניים.

באוהל האירוח שהוקם מאחורי הבמה המרכזית, עליה הופיעו במשך כל היום זמרים ולהקות מחול, התארחו חברי כנסת, שרים, ראשי מועצות מקומיות ואישי ציבור אחרים. בין היתר הפגינו אחדות לאומית ראש הממשלה יצחק שמיר, ממלא מקומו שמעון פרס, יו"ר הכנסת שלמה הלל, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע, שגרירי יפן וצרפת בישראל ושרי הממשלה חיים קורפו, חיים ברלב, יצחק נבון, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, גד יעקבי ואברהם שריר. הם התכבדו בממתקים ובמאכלים מתוקים בנוסח יהודי מרוקו ולאחר מכן הוזמנו לבמת הכבוד.

פרס בירך אחרי שמיר. בתחילת נאומו הפריעו לו צעירים בקהל בקריאות בוז. הם הניפו את ידיהם לעברו בתנועות מזרחיות גסות, ושרקו. פרס אמר בזעם: „מי שקורא לאחרים צריך לומר הידד לרעהו, ולא בוז".

בתום נאומים של אישי ציבור נוספים חילקה תנועת „ביחד", המארגנת את חגיגות המימונה, את התואר „יקיר ביחד" לשלושה אישים: חניתה אטיאס־קידר שעסקה בהעלאת יהודים ארצה; אריה (לובה) אליאב, שתרם להפרחת השממה בנגב והקים את חבל לכיש ומושבי העולים בו, והתעשיין ישראל פולק, שיזם והקים את תשלובת פולגת ונתן תנופת פיתוח עצומה לעיר קרית־גת.

האלפים המשיכו לחגוג עד לשעות אחר הצהריים המאוחרות.

החגיגות אובטחו על ידי מאות שוטרים ואנשי משמר הגבול שנתבו את התנועה שנתקעה לפקקים ארוכים בקרבת הפארק בירושלים.

אוהל מיוחד נבנה על ידי ערבים ויהודים שהסבו בצוותא, צפו בלהקות מחוללים והטיבו ליבם במטעמי החג.

כמאה אלף איש כיסו כל פיסת־דשא בפארק הלאומי הגדול ברמת־גן, וגם הם זכו לברכותיהם של שמיר, פרס, רבין ווייניץ. פרס עשה קילומטרז' רציני, והספיק להגיע לחגיגות גם באשדוד, אשקלון וקרית מלאכי, שמלאו וחגגו.

בטקס רשמי בפרלמנט הפולני:

ראשי „יד ושם" יעניקו מדליות הוקרה ל־90 פולנים שהצילו יהודים בוארשה

יהודה צור, עלי כהן (דנמרק)

ראשי „יד ושם" בירושלים יעניקו, בטקס, שיתקיים ביום ראשון בבית הפרלמנט בוארשה, מדליות הוקרה ל־90 פולנים, חסידי אומות העולם, שסיכנו את חייהם בימי השואה, כדי להציל יהודים.

השלטונות הפולניים מייחסים חשיבות רבה לטקס, והגנרל יוסף קאמינסקי, העומד בראש הוועדה המארגנת של האירועים בפולין, הודיע רשמית ליו"ר הנהלת „יד ושם", ד"ר יצחק ארד, כי טקס הענקת המדליות נכלל באירועים הרשמיים הבינלאומיים שמארגנת פולין לציון 45 שנה להתקוממות בגיטו וארשה. מחר יפתח שר החינוך ב„יד ושם" בירושלים תערוכת צילומים מגטו וארשה. בתערוכה יוצגו לראשונה כ־80 צילומים שצילם חייל גרמני בגטו ב־10 בספטמבר 1941, המראים את הרחוב, המסחר, הילדים, הרעב והמוות בגטו.

במוזיאון לוחמי הגטאות התקבלו בתקופה האחרונה 200 תעודות ומסמכים של המשטרה היהודית בגטו וילנא ב־1942, החתומות ע"י מפקד המשטרה יהודי בשם דסלר, שהיה סוכן שתול של הגסטפו.

התעודות הן פקודות מעצר ל־24 שעות בכלא בתוך הגטו, בעוון התחמקות מעבודת כפייה. גם דסלר וגם יו"ר ה„יודנראט", גנץ, ידעו היטב שעצירת יהודים בכלא כרוכה בסכנה שיישלחו למחנה השמדה.

יומנו של בלומפלד

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול במוזיאון לוחמי הגטאות הוצגו עוד תעודות חדשות שהתקבלו באחרונה. בין היתר יומן של יהודי בשם בלומפלד, אשר הסתתר במשך 20 יום במרתף בעת המרד בגטו באוגוסט 1944. הוא מתאר את שראה מחלון המרתף. בלומפלד הוצא להורג כאשר הגרמנים חיפשו אחר לוחמים פולנים. ביומן אין אף רמז ליהדותו של בלומפלד.

לקראת אירועי הזיכרון למרד בגטו, מנקים את האנדרטה בגטו בוארשה, ממנה נשלחו היהודים למחנות (צילום: אי.פי)

היומן נמסר ע"י אלמנתו אשר היתה אותה עת כארית לכל דבר, והסתתרה בביתה של רופאה פולניה. כ"כ נמסר למוזיאון ספר תורה מהעיירה דורדו בפולין, אשר ניצל כאשר הוצת ביה"כ ע"י הגרמנים. מורה פולני הסתירו לאחר שמצא אותו בין גוויותיהם של יהודים שנרצחו. הוא מסר אותו ב־1986 ליהודי המתגורר היום בגרמניה שהיה תלמידו, וביקש להעבירו לארץ.

איך ניצלו יהודי דנמרק

פאול המריק, סופר ועיתונאי ידוע בדנמרק, נתבקש על ידי שלוש הוצאות ספרים גדולות לחשוף מחדש את הצלת יהודי דנמרק. לצורך זה הוקצבו להמריק 150 אלף כתר (כ־23 אלף דולר).

המריק אמר כי הוא מצפה שעם מחקרו ופתיחת ארכיונים שקודם לכן היו סגורים, צפויים גילויים ודעיות על גורלם של יהודי סקנדינביה, „העשויים להפתיע רבים". שאלה השאלות העומדות בפניו ושצריכה להיחקר עד תום היא כיצד הצליחו 60 אחוזים מיהודי דנמרק להגיע לחוף המבטחים בשוודיה, בעוד שבנורבגיה נרצחו 38 אחוזים מכלל היהודים.

מפ"ם — מחלקת הסברה

ב־9.4.88 התקיים במעלה הבשור שבנגב כנס, שהוקדש למשברים בהתיישבות העובדת ובנגב. לפלקט, שהוצאנו לקראת כנס זה, השתרבבה בטעות תמונתו של אהרון פלס, ראש המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בתקים.

אנו מודיעים, כי לאהרון פלס אין כל קשר למפ"ם, אם כי אנו בטוחים, שיש לו קשרים רבים ליישוב הנגב ופיתוחו, ובבניין הנגב נוחם.

דרושים

בנים בחופשה

לעבודה במפעל תעשייתי

לפנות לטלפון 051-884111-2

ובשעות הערב 051-871139

משרד החינוך והתרבות

חיילים משוחררים,

משרד החינוך והתרבות מודיע:

חיילים משוחררים עד 3 שנים מיום שחרורם משרות סדיר, קבע ושרות לאומי, שלא השלימו 12 שנות לימוד, זכאים עפ"י „חוק חיילים משוחררים תשמ"ד" להשלמת השכלתם התיכונית במסגרת המכינות הקדם־אקדמיות בכל רחבי הארץ, ובמוסדות חינוך המתנהלים בפיקוחו ובאישורו של משרד החינוך והתרבות.

לקבלת מידע מפורט פנו אל:

האגודה לקידום החינוך, שליד משרד החינוך והתרבות, ת.ד. 3538, ירושלים.

ובכל הלשכות להכוונת חיילים משוחררים של משרד הבטחון.

מהנדס הטיס במטוס החטוף הודיע, כי החוטפים החלו לפגוע בנוסעים

החוטפים: למרות המחסור בדלק, נמריא לכוויית ונתרסק על ארמון המלוכה

אי.פי. סי"צ, רויטר

בעוד ממשלת כוויית מודיעה שאין בכוונתה להיכנע לתביעות חוטפי המטוס, לשחרר 17 שיעים קיצוניים הכלואים בכוויית, הודיע מהנדס־הטיס הנמצא במטוס החטוף, החונה בלארנקה, כי „החוטפים החלו לפגוע" בנוסעים.

לפני כן, איימו החוטפים כי יערכו בבני־הערובה שבידיהם „טבח איטי ושקט", אם לא תיענה ממשלת קפריסין לדרישתם לתדלק את המטוס. כעבור ארבע שעות, כאשר פקע מועד האולטימטום שלהם, נשמע באלחוט קולו של מהנדס־הטיס, המשמש לחוטפים איש־קשר, מודיע למגדל־הפיקוח של נמל־התעופה בלארנקה: „הם כבר החלו לפגוע באחד הנוסעים." הוא לא מסר פרטים.

אש"ף מנסה לתווך

אישים בכירים בהנהגת אש"ף, שהגיעו לקפריסין כדי לשאת ולתת עם החוטפים, נפגשו עמם אתמול ארבע פעמים לפחות, אך עד לשעת סגירת הגיליון לא הושג כל הסכם שיאפשר את שחרור בני־הערובה.

מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, הגיע אתמול לכוויית מביקור במוסקווה, ואם כי ביקורו נקבע מראש (כדי להשתתף בוועידה האיסלמית הנערכת שם), אמרו מקורות פלשתינים בקפריסין, כי אין ספק שהוא ידון עם מנהיגי כוויית בדרכים לפתרון פרשת המטוס.

כדי להדגיש, כנראה, כי כוונותיהם רציניות, תלשו אתמול כמה מן החוטפים, שכיסו את פניהם בציפות כחולות, את כרי־האוויר של מטוס ה„בואינג 747", המשמשים למילוט חירום, והשליכו אותם אל המסלול. אחר־כך דרשו שצוותי־הקרקע בלארנקה יסלקו את הקרעים כדי שלא יפריעו להמראת המטוס, אם וכאשר יתודלק.

מהנדס־הטיס דיווח למגדל־הפיקוח, כי כמה מן הנוסעים חשים ברע ושישה מהם חולו. אחד החולים שוחרר כעבור זמן מה ואושפז, אך את יתר החמישה סירבו החוטפים לשחרר. לפני כן איימו החוטפים, כי למרות המחסור בדלק, יש בכוונתם לאלץ את הטייס להמריא, לטוס לכוויית ולרסק את המטוס אל חזית ארמון המלוכה הכוויתי.

מזהירים את תאצ'ר

באחד משידוריהם הקודמים, הזהירו החוטפים את ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, לא לערב בפרשה את היחידה הבריטית המיוחדת ללוחמה בטרור, שידיעות אומרות כי הגיעה לקפריסין. „אם יבואו — נחזיר לה את גופות חייליה" — נאמר בהודעת החוטפים. הם הזהירו, כי הטמינו מטענים של חומר־נפץ לכל אורך המטוס.

זהותם של החוטפים אינה ידועה בוודאות, אך מקור מהימן בביירות אומר, כי זיהה אותם כחברי ארגון חיזבאללה הלבנוני. לדבריו, כמה מ־17 האסירים השיעיים בכוויית הם קרובי־משפחה או חברים של החוטפים.

חוטפים אינטליגנטים

פקיד־אוויר בנמל־התעופה של לארנקה, המנהל דו־שיח עם החוטפים זה 50 שעות בקירוב, אומר, כי חוטפי המטוס הכוויתי שונים מחוטפי מטוסים אחרים, שהיה לו מגע עימהם בעבר. לדבריו, הם משכילים יותר, אינטליגנטים, בעלי דם קר ופחות אימפולסיביים. עיתונאים שמו לב, כי כמה מן החוטפים דוברים אנגלית רהוטה, ללא מבטא זר. אחד החוטפים אמר באחת השיחות, כי הוא מהנדס־טיס, ועיתון כוויתי כתב אתמול, כי יתכן בהחלט שהוא מסוגל להטיס את המטוס בכוחות עצמו.

יו"ר הפרלמנט האירני, האשימי רפסנג'אני, הזהיר אתמול, כי החוטפים יועמדו למשפט אם יבקשו מקלט מדיני באיראן.

יותר מ־58 הרוגים וכ־800 פצועים בהתפוצצות מחסן תחמושת בפקיסטאן

מאות טילים גרמו הרס באזור הבירה, ברדיוס של כ־10 קילומטרים ממקום הפיצוץ

רויטר

איסלמבאד.— התפוצצות במחסן תחמושת בפקיסטאן הנחיתה מאות פגזים וטילים על איסלאמאבאד וראוואלפינדי הסמוכה. נהרגו לפחות 58 איש ונפצעו כ־800 — מסרו רופאים בבתי החולים.

הם ציינו כי אין כמעט ספק שמספר ההרוגים יעלה, שכן אל בתי החולים מוחשים נפגעים נוספים מאזורים אחרים שנפגעו על ידי פגזים וטילים באורך שני מטרים, שהתעופפו בעקבות הפיצוץ.

פקיד ממשלתי אמר, כי ההתפוצצות במחסן התחמושת בבסיס אוג'רי, במחצית הדרך בין בירת פקיסטאן, איסלמבאד, לראוואלפינדי, היתה תוצאה של תאונה.

הפיצוץ הראשון אירע בשעה 10:00, והוא הרעיד בניינים בשתי הערים. בעקבותיו היתה שורה של פיצוצים שעוררו בהלה באזור כולו.

פגזים עד למרחק של 10 ק"מ ממחסן התחמושת. מעל לבסיס נראו כדור אש ענקי וענן של עשן.

חיילים במדי קרב חסמו את אתר ההתפוצצות, שם נשמעו פיצוצים קלים יותר שלוש שעות לאחר הפיצוץ הראשון. מצב כוננות הוכרז בכל בתי החולים בשתי הערים. המוני אנשים התאספו ליד בתי החולים כדי לברר גורל בני משפחותיהם. כוחות צבא הוחשו לאזור כדי לפנות אורחים ולפתוח בפעולות הצלה.

תושבים מסרו, כי הפיצוץ אירע בפאיזאבאד, כפר מוקף אדמות חקלאיות. עובדי מדינה בבנייני הממשלה מסביב לאיסלמבאד נמלטו ממשרדיהם וחשו. מורה סיפרה כי ראתה מכוניות דוהרות שדרסו מספר ילדים. נודע כי שר הייצור לשעבר, חאקאן עבאסי, נמנה עם ההרוגים.

בתים שנהרסו כליל במרחק 200 מטרים ממחסן התחמושת (צילום: אי.פי.)

10 אלפים שיעים הפגינו נגד איראן וחיזבאללה בנמל צור

המפגינים הזועמים השתלטו על משרדי הארגון, והחליפו את תמונותיו של חומייני באלו של ברי והאימאם סאדר

רויטר

צור.— מפגינים־שיעים זועמים פרצו בסוף השבוע שעבר למשרדי המשמרות המהפכנים האיראנים בנמל צור, לאחר התקריות האלימות בין המיליציות של השיעים הנאבקות על השלטון בדרום לבנון.

לפחות 10,000 מפגינים השמיעו סיסמאות בגנות נוכחות האיראנים וארגון הטרור שלהם, חיזבאללה.

המפגינים קרעו את הדגל האיראני והעלו במקומו על הבניין את דגל המיליציה השיעית הלבנונית אמל, בצבעי אדום־ירוק. אף אחד מאנשי המשמרות המהפכנים או מארגון חיזבאללה לא נראה בבניין בעת שהשתלטו עליו המפגינים.

„אנו אומרים לא למפלגת השטן ולא למפלגת הדולר", צעקו המפגינים ונופפו באגרופיהם במחאה על הסיוע הפיננסי שמקבל חיזבאללה משלטונות טהראן.

ההפגנה התקיימה בעת הפסקת אש עליה הוסכם ביום חמישי בערב, לאחר שלושה ימי־קרבות קשים בין חיזבאללה לבין אמל בכפרים השיעיים בדרום־לבנון. לפחות 38 בני־אדם נהרגו ויותר מ־80 נפצעו בהתנגשויות אלה.

המפגינים נשאו תמונות של מנהיג אמל, נביה ברי, ושל האימאם השיעי הנעדר, מוסה סאדר, מייסד אמל. הם הסירו את תמונות חומייני ושמו במקומן את התמונות שהביאו.

לאחד מברך על הצלחת אמל...

מפקד צד"ל, הגנרל אנטואן לאחד, הביע אתמול קורת רוח מהצלחות לוחמי „אמל" בקרבותיהם נגד חיזבאללה בדרום לבנון.

בהצהרה ששודרה ב„קול הדרום", אמר לאחד: „אנו תומכים ב„אמל", שכן מטרותיו של ארגון חיזבאללה הן מסוכנות ללבנון, ואת אף ששני הצדדים כאחד נמנים כיום עם אויבינו".

לאחד, אמר דברים אלה לאחר פגישתו עם נשיא המדינה חיים הרצוג, בקרבת גבול ישראל, לא הרחק ממטולה. לדעתו, הקרבות שהתנהלו בשבוע שעבר בין שתי התנועות השיעיות, יביאו ל„ירידה ניכרת" במספר הפעולות האנטי־ישראליות בתוך רצועת הביטחון.

לחברינו אנטוניה ובנימין רוזנבאום

ברכות לבביות

להולדת הנכד

תומר

בית „על המשמר" ו„הדפוס החדש"

לאהובה ומוני דנון

ברכות להולדת

הבן

מח' הפצה

על המשמר

אופ"ק יתאם העלאת מחיר הנפט עם מדינות לא־חברות

אורי הורוביץ, סי"צ

וינה.— אופ"ק הפתיע אמש את שוק הנפט העולמי בהחלטה לזמן ב־25 באפריל ועידה לשיתוף פעולה עם מדינות מפיקות הנפט שאינן חברות בקרטל, ולהעלות את מחירי הנפט הגולמי.

ועדת המחירים של אופ"ק (סעודיה, אלג'יריה, אינדונזיה, וונצואלה וניגריה), החליטה להתכנס בוינה עם מדינות הנפט שאינן חברות אופ"ק, ולזמן יומיים לאחר מכן ועידה „מייעצת" של 13 מדינות אופ"ק.

משקיפים מסוימים אמרו, כי בעקבות החלטה זו, יש לצפות בימים הקרובים לעלייה ניכרת במחירי הנפט, עד 2־3 דולר לחבית. ביום שישי שעבר נמכרה חבית נפט מסוג „ווסט טקסאס" ב־16.90 דולר, ואילו מחיר הנפט מסוג „ברנט" מהים הצפוני נע בסביבות 15.50 דולר.

בנסיונות הקודמים לתיאום עם מדינות לא־חברות ב־1985, השתתפו אחדות מהמדינות הללו רק בתור משקיפות בוועידות של אופ"ק. „זה בהחלט עשוי להיות מפנה היסטורי", אמר אמש נשיא אופ"ק, ריילוואנו לוקמן.

לדבריו, לפחות שבע מדינות (כולל מצרים מכסיקו וסין), שהתכנסו בראשית מארס בלונדון, ייענו להזמנה, ואולי גם בריה"מ.

ערב הסעודית האשימה את איראן בהרס היציבות של שער הנפט בעולם, בכך שאינה עומדת בהתחייבויותיה לאופ"ק על כמות הנפט שהיא מייצרת, וכן מכירת נפט מתוצרתה בשער נמוך משער אופ"ק.

הכופר שולם — 4 מיליון ד' אך המיליונר היה כבר מת

רויטר

אמסטרדם.— משטרת הולנד הודיעה בסוף השבוע שעבר, כי נתגלתה גופתו של איל־העסקים החטוף גריט־יאן היין ביער ליד ארנהיים במזרח הולנד.

היין, 56, אחד מבעלי רשת המרכולים הגדולה ביותר בהולנד „אהולד", נעלם בדרכו לרופא השיניים לפני שבעה חודשים. פרשת חטיפתו זיעזעה את הולנד כולה.

דובר המשטרה אמר, כי היין נורה בראשו ביום חטיפתו. חוטפיו ניהלו משא ומתן עם משפחתו לקבלת כופר במשך מספר חודשים.

גילוי הגופה בא לאחר הודאה בפשע שמסר מהנדס מובטל בן 45, שנעצר ביחד עם ארבעה אחרים ממשפחתו ביום רביעי שעבר, ליד אמסטרדם. הם נעצרו לאחר שהמשטרה גילתה אצלם חלק מדמי הכופר.

החשוד הודה, כי ניגש אל היין כשיצא מביתו בשכונת המגורים האמידה בלומנדאל, איים עליו בנשק, והכריח אותו לנהוג במכוניתו לעבר מכונית אחרת שחיכתה במרחק־מה ממקום החטיפה. באותו ערב הוא הביא את היין לחורשה ליד ארנהיים, ירה בראשו וקבר אותו במקום. לפני־כן הוא כרת חלק מהזרת בידו השמאלית של היין, נטל את משקפיו ואת מפתחות המכונית ואת אלה שלח לאחר מכן למשפחת הקרבן, במשא ומתן על הכופר. קרבן החטיפה, היין, השאיר אשה וארבעה ילדים בוגרים.

המשפחה שילמה בנובמבר לחוטפים כופר בסך 8 מיליון גילדן (4 מיליון דולר) במזומן וביהלומים. רוב דמי הכופר נתגלו במחבוא בביתו של המהנדס שהודה בחטיפה, מסר דובר המשטרה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 10.4.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.53	1.60	1.5603	1.5797	1.5693
מרק גרמני	1	0.91	0.96	0.9281	0.9396	0.9350
לירה סטרלינג	1	2.86	2.99	2.9083	2.9446	2.9315
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2741	0.2775	0.2755
ין יפאני	100	1.22	1.27	1.2384	1.2539	1.2475
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8269	0.8372	0.8332
פרנק שווייצרי	1	1.10	1.16	1.1226	1.1366	1.1306
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2640	0.2673	0.2652
כתר נורווגי	1	0.24	0.26	0.2485	0.2516	0.2500
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2430	0.2460	0.2444
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3874	0.3922	0.3903
דולר קנדי	1	1.23	1.29	1.2519	1.2675	1.2610
דולר אוסטרלי	1	1.11	1.20	1.1516	1.1659	1.1581
ראנד דר' אפריקני	1	0.44	0.87	0.7282	0.7373	0.7325
פרנק בלגי	10	—	—	0.4435	0.4490	0.4468
שילינג אוסטרי	10	1.30	1.36	1.3237	1.3402	1.3303
לירה איטלקית	1,000	1.23	1.31	1.2546	1.2702	1.2606

מינהל מקרקעי ישראל

השכרת קרקע חקלאית לזמן קצר לעונת תשמ"ט (1988/89)

1. מינהל מקרקעי ישראל מודיע כי כל המבקש לשכור ו/או לחדש חוזה שכירות של קרקע חקלאית לזמן קצר לעונת תשמ"ט, יגיש בקשתו למשרד המחוזי של המינהל שבתחומו נמצאת הקרקע, עד ליום 31.5.88. הבקשה תוגש בטופס שניתן לקבלו ביחידות החוזים החקלאיים וביחידות הפיקוח במשרדים המחוזיים של מינהל מקרקעי ישראל בכתובות הבאות:
   - ★ מחוז הצפון, קרית הממשלה, נצרת עילית
   - ★ מחוז חיפה, דרך העצמאות 13, חיפה
   - ★ מחוז המרכז, דרך פתח־תקווה 88, תל־אביב
   - ★ מחוז תל־אביב, דרך פתח־תקווה 116, תל־אביב
   - ★ מחוז ירושלים, רח' בן־יהודה 34, ירושלים
   - ★ מחוז הדרום, רח' בן־צבי, באר־שבע
2. אין בהודעה זו משום התחייבות להשכיר קרקע לכל מבקש שהוא. השכרת הקרקע תעשה בהתאם להחלטות מועצת מקרקעי ישראל ונוהלי מינהל מקרקעי ישראל.
3. מודגש כי הודעה זו בדבר הצורך בהגשת בקשה מתייחסת גם לשוכרים נוכחיים של קרקע חקלאית לזמן קצר לעונת תשמ"ח (1987-88), המעוניינים להמשיך לשכור את הקרקע.
4. בקשות שלא יוגשו במועד כאמור, לא תדונה.

על היום
11.4.88

אקרובטיקה ישנה

קריאתו של גורבצ'וב לאש"ף להכיר בישראל אינה מסמנת חידוש באקרובטיקה הדיפלומטית של ברית־המועצות – סבורים חוגים במשרד החוץ והסובייטולוג פרופ' יעקב רואי

חיים מרגלית

„כמי שמאזין לכל מלה המושמעת מפיהם של מנהיגי ברית־המועצות, וכמי שעוקב אחר הנעשה שם, ראוי להרגיש כי אין שום חדש בדבריו של מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב, למנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, בדבר מחויבות הרוסים לבטחון ישראל" — אומר פרופ' יעקב רואי, ראש הפקולטה הסובייטית באוניברסיטת תל־אביב, בהתייחסו לקריאת מנהיג בריה"מ לאש"ף להכיר במדינת ישראל ובצרכי הביטחון שלה, כיסוד חיוני להשגת שלום ושכנות טובה במזרח התיכון.

פרופ' רואי מוסיף, כי מן הראוי להיות ריאליים, כלומר: לא להיסחף לאופטימיות־יתר, שמאפיינת חוגים מסוימים. לגביהם, דברי גורבצ'וב מחזקים את הדעה, שבריה"מ היא ידידה נאמנה, שהיתה הראשונה שהכירה בישראל ב־15 במאי 1948. „יש להם אינטרסים באזור" — הוא אומר. הם רוצים להשתלב בתהליך המדיני, כמייצגים לקוחות בעלי משקל באזור, כמו סוריה. מצד אחר, אין לבטל את דברי מנהיגי בריה"מ ולהגדירם כאויבים, שאחת מטרתם — השמדת מדינת ישראל. אף לא אחת מן השתיים — לא עמדת תרות, התוורת ומוהירה כי מדינה פלשתינית תהיה בסיס סובייטי נגד ישראל, ולא עמדת רק"ח, שעבורה בריה"מ היא מדינה שוחרת־שלום.

חוזרים על אותה עמדה

לדברי פרופ' רואי, גורבצ'וב נשאר עקבי לעמדה המסורתית, שעל ישראל לסגת לגבולות 1967 לפני מו"מ. שליטי בריה"מ מעולם לא הוסיפו מה יהיה לאחר הנסיגה: האם אז הם ילחצו לנסיגה לגבולות החלוקה של 1947, שבריה"מ ערבה להם בהחלטה ההיסטורית של האו"ם, או האם יש מקום לשינוי גבולות הקו־הירוק בהתחשב בצרכי הביטחון של ישראל. הם אינם מזכירים את החלטות האו"ם 242 ו־338. הם חוזרים על אותה עמדה, שהחזיקו בה בשעה שניתקו את היחסים הדיפלומטיים ביוני 1967. דהיינו: נסיגה ישראלית בלי תנאים תקדים את חידוש היחסים.

גם בפנייה לערפאת, להכרה בישראל, אין בה חידוש מוסיף פרופ' רואי. בשיחה, שקיים אנדרי גרומיקו בשנת 1979, עם ערפאת במוסקבה, הוא דרש ממנו כי יכיר בישראל. באותה שיחה סיפר גרומיקו לערפאת על שיחה שהיתה לו בתחילת 1977 עם יגאל אלון, שהיה אז שר החוץ הישראלי. במהלכה הבין גרומיקו, כי הכרת אש"ף בישראל תביא לשינוי ממשי במצב. רואי מרגיש, כי ערפאת לא השתכנע ב־1979, וספק אם ישתכנע עתה מדברי גורבצ'וב. לכן יש להיזהר מאשליות.

דעתם של חוגים מוסמכים במשרד החוץ, שעימם שוחחתי, דומה לזו של פרופ' רואי. הם קושרים את דבריו של גורבצ'וב עם עמדת בריה"מ כלפי יוזמת שולץ. לטעמם, בניגוד לרושם שהתקבל בעולם, הסובייטים הם נגד יוזמת שולץ. יש להם יומרות ליוזמה משלהם. ההיגיון הפנימי של כל יוזמה סובייטית מוכרח להתחיל בהכרה של אש"ף, לפחות דה פקטו, בקיומה של מדינת ישראל. זאת, כשם שאותו היגיון מכתיב להם דרישה לנסיגה של ישראל לגבולות יוני 1967, כדי לרצות את בני בריתם הסורים.

גורבצ'וב. משהו חדש?

צעד מתוכנן מראש

יש כמובן חשיבות לביקור רשמי של ערפאת במוסקבה. ערפאת לא ביקר שם מאז 1979, וגם ביקור זה תואם, כנראה, עם שליטי סוריה. זאת, משום שבדיפלומטיה הסובייטית דבר אינו מקרי. הכל מתוכנן וערוך מראש. לדעת אותם חוגים במשרד החוץ, אם אכן יכיר ערפאת בישראל, הוא יפגע ביוזמת שולץ. המכריז כי ארה"ב לא תישא ותתן עם אש"ף. במוסקבה יודעים, כי בנושא אש"ף כל ממשלת ישראל מאוחדת, שאין מדברים ומנהלים מו"מ עימו. מכאן, שלהכרזות גורבצ'וב אין ערך, מלבד כצעד תעמולתי שמרשים את תמימי העולם, וכאלה לא חסרים גם בארץ הקודש.

הכרזות גורבצ'וב היא עדות נוספת לכושר האקרובטיקה הדיפלומטית של בריה"מ. ברור לכל, כי יש קשר בין יוזמת שולץ לנסיגת בריה"מ מאפגניסטן, ולרצון של שתי המעצמות לסיים את המלחמה המעצבנת בין איראן ועיראק. האינטרסים של שתי המעצמות נפגעים בכל הזירות. לכן, הם רוצים להשיג מעין עיסקת־חבילה עולמית.

במסגרת ה„סחר־מכר" העולמי יש הצהרות כאלה ואחרות, והפרשנים המדיניים עמוסים עבודה: יוזמת שולץ ופרשניה, הצהרת גורבצ'וב ומסביריה ועוד. אנשי משרד החוץ טוענים, כי בינתיים אין חדש בדיפלומטיה הסובייטית. לכן אינם רואים תקווה בביקורו של השליח הסובייטי, שבינתיים אין יודעים את שמו, ואשר אמור לנחות בדמשק היום או מחר.

הלב לא מחכה על המדף

למרות ההצלחות בהשתלות־לב, הן שייכות עדיין לרפואה הנסיונית ■ מציאת התורם היא הבעיה העיקרית

יוסף שמי

מנתחי „הדסה" ביצעו השתלת־לב בחולה צעיר יחסית. הוא חוזר לאיתנו במהירות יוצאת מן הכלל — דבר, המעורר תקוות רבות וגם תהיות. בספר של הוצאת „הריסון", האורים והתומים של עולם הרפואה לשנת 1987, ניתן למצוא הגדרה של „פציינט אופטימלי", כלומר: חולה הכשיר במיוחד להשתלה.

יש סוגי חולים אחרים, אשר אינם נכנסים לרשימת המועמדים להשתלה. בין השאר: חולים הסובלים מסוגים מסוימים של ליקוי ריאות, סכרת התלויה באינסולין, זיהומים מתמשכים, ומחלות אחרות, אשר בשילוב עם ניתוח ותהליכי דחייה פוגעות בסיכויי ההישרדות.

הבעיה העיקרית, העומדת בפני כל מועמד להשתלה, היא מציאת תורם. דרוש איבר מתאים מבחינות רבות, ובעיקר התאמת הרקמות. בעבר היו סיכוייו של מושתל הלב קטנים בשל בעיית הדחייה. מאז המצאת הציקלוספורין, והתאמתו לצרכי דיכוי תגובת הדחייה, השתפרו מאוד הסיכויים. לפי „הריסון" — משנת 1987 מגיע היקף ההישרדות ל־80 אחוז מן המנותחים. מדי שנה נפטרים 3 אחוזים מהנותרים. שנה לפני כן כתב מחבר הספר, כי מדי שנה נפטרים 5 אחוזים מתוך אלה שעברו את השנה הראשונה שלאחר הניתוח. כיום משתמשים — הכל לפי „הריסון" בשילוב של תרופות מסוג ציקלוספורין וגם קורטיקוסטרואידים. במשותף מדכאות תרופות אלה את התגובה האימונולוגית של הגוף, הדוחה חלבון זר.

מחסור בתורמים

בטרם מגיע החולה לשולחן הניתוחים, הוא נמצא בעמדת־המתנה, הנמשכת לעתים חודשים. בתקופת המתנה זו הוא נפטר לא־פעם מהרעה הפתאומית, אי־ספיקת לב, וסיבוכים נוספים הנובעים מהמחלה הראשית. בכל העולם מתלבטים באותה בעיה. מחסור בתורמים. כמו כן, יש בעיה של התאמת האיבר הנתרם לחולה המועמד להשתלה. המכשול הוא, שהאיבר המוצא מן הגוף כשיר לשימוש זמן קצר מאוד. לא ניתן לשמור את האיבר ולקחתו „מן המדף", כאשר יש כבר חולה מתאים.

כאשר החולה עובר את ההשתלה — ניתוח שאינו מסובך במיוחד — הוא מקבל מנה גדולה של חומרים, המדכאים את המערכת האימונולוגית, או עליו להתמודד עם חשיפה לזיהומים. בין הסכנות: חיידקים אופורטוניסטיים, שכאשר הם נמצאים בגוף בריא אינם גורמים נזק. רק כאשר נחלשת המערכת החיסונית, הופכים החיידקים האופורטוניסטיים לאויב המסוכן ביותר של מושתל הלב. לעתים, מדובר בחיידקים שהם חלק מן הפלורה הטבעית של אדם, כולל מערכת העיכול.

פרט לכך, חולה שעבר השתלת־לב חשוף לסיכונים נוספים, כמו סרטן הלימפה, אוסטיאופורוזה, יתר־לחץ־דם, והפרעות ב„משק הסוכר". התרופה המנטרלת תגובת דחייה גורמת לא־פעם נזק לכליות. החוקרים רשמו גם תדירות גבוהה של תעוקת הלב אצל מושתלי־לב. מושתל הלב, שלא כאיש רגיל, אינו מרגיש כאבים בשעה שמופיעה אצלו תעוקת שריר הלב. בשל אי־התאמה של מערכת העצבים בלב המושתל, עם זו של הגוף הנתרם, עולה מספר הפעימות מעל לנורמה.

חייב לעבור בדיקות

הלב המושתל אינו מגיב למאמץ מוגדל. אך עם זאת, יש הרבה בני־מזל, אשר זוכים לכמה שנים טובות של חיים כמעט נורמליים, אם יש שיתוף־פעולה הדוק בינו לבין הרופא המטפל. כדי לעקוב אחר תהליכי דחייה, חייב החולה עם לב מושתל לעבור בדיקות הכוללות גם נטילת דגימות רקמות הלב. הביואופסיות האלה הן בין הדברים הקשים שעל החולה להתמודד עימם.

עם זאת, רושמים הרופאים הישג נוסף: השתלות־לב לתינוקות. בשבועון „ניו אינגלנד ז'ורנל אוף מדיסין" סופר על בעיות המתעוררות עקב השתלות־לב לתינוקות. בדיקת הלב המושתל לפני ואחרי ההשתלה מסובכת עוד יותר, כי ליבו של התינוק קשה למעקב מאשר ליבו של מבוגר.

עם כל ההצלחות שיש למבצעי השתלות־לב, ועם כל ההתפעלות מהישגי הכירורגיה, ההרדמה והטיפול הסיעודי — נשאר הנושא עד היום בגדר רפואה ניסיונית. דברים רבים הם עדיין חידה. השאלה היא, כיצד יגיב הלב המושתל והגוף שובה „לאיבר" מן ההפקר' חודשים אחרים אחרי ההשתלה.

ראש הדסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

מישה ומוטה

משה ארנס ומוטה גור – שני שרים יותר, שתי אשליות פחות

אריה פלגי

אין לי דבר נגד שיבתם של משה (מישה) ארנס ומרדכי (מוטה) גור לממשלה. הם לא יורידו את רמתה.

להיפך, הם יעלו בה את המפלס, והממשלה זקוקה לזה יותר מן הכנרת.

אבל איש ציבור הוא, בהגדרה, איש עקרונות. דמות מופת. אובייקט לחיקוי. נכון, שלא כולם כאלה, שמעטים כאלה. אבל יש הבדל בין מי שלא כזה בשקט לבין מי שלא כזה בקול תרועה.

ארנס התפטר מן הממשלה, כי לא היה יכול לשאת את הפסקת פרוייקט הלביא. (בטחון ישראל). גור התפטר, כי לא היה יכול לשאת את יצחק שמיר בראש ממשלה. (אי יושר בפרשת השב"כ). שניהם דאגו לתת פומבי גדול לתוכן המחאתי של עזיבתם, להערפת העקרונות על כסאות.

כידוע, הלביא לא עומד להמריא שוב, אפילו הוציאו לו תעודת פטירה ממלכתית. יצחק שמיר (ויבלח"א) ממשיך לכהן כראש ממשלה. מכאן, שהסיבות העקרוניות להתפטרות מישה ומוטה לא עברו מן העולם. אין זה אומר, שהם לא יכולים לחזור לממשלה. אין חובת צינון עקרונות, קבועה בחוק, המונעת מהם לעשות זאת.

הם רק איבדו זכות חשובה, שממילא חסרה לרוב אנשי הציבור שלנו: את זכות ההוספה, במובנו הערכי, החינוכי של המושג.

לעומת זאת, זכו להצטרף למחנה גדול, אשר על חבריו נאמר הפסוק, שהם לא פראיירים. חבל. שני שרים יותר, שתי אשליות פחות.

סדום הנפש

יהודה להב

מה היה אומר אברהם אבינו, לו שמע את השר זבולון המר מכריז, לאחר הרצח של תרצה פורת, אין עוד לכפר ביתא מקום על פני האדמה, ויש למחוק ממנו? — אברהם אבינו, אשר התדיין והתמקח עם אלהים בכבודו ובעצמו, ובקש ממנו לחוס על סדום בזכות עשרה צדיקים, שאולי יש בה. זבולון המר לא רק עם אלהים לא התדיין, אלא גם עם מצפונו לא התמקח, לפני שנזעק לדרוש את מחיקתו של כפר ביתא מעל פני האדמה.

והרי, בכפר ביתא יש בוודאי יותר מעשרה צדיקים, אשר הזעיקו אמבולנס ואף נטלו ילדים וילדות יהודיים לביתם, כדי להגן עליהם. שלא לדבר על כך, שעל־פי ממצאי החקירה שערך צה"ל ייתכן שתרצה פורת נהרגה מקליע שנורה מנשקו של אחד המאבטחים.

זבולון המר יוכל לטעון, בצדק, כי אין מקום להשוואה, מאחר שמעמדו של אברהם אבינו היה לאין ערוך קל יותר. שכן, לאברהם אבינו היה עסק עם אלהים בלבד, בעוד שמול המר מתייצב הרב [illegible]. בשעה שאברהם אבינו רב את ריבם של עשרות הצדיקים שאולי היו בסדום, הוא לא נאלץ להתמודד עם יוסקה שפירא על ראשות רשימת מועמדי המפד"ל לכנסת.

יש להניח, שההיסטוריה העולמית אינה מדברת אל מוחו ואל ליבו של המר ומלון — וגם לא של שר המשפטים (!!) אברהם שריר, שגם לו מיוחסת הצהרה דומה על „מחיקה מעל פני האדמה". לו היו המר, שריר ודומיהם מודעים להקבלות ההיסטוריות, בזכרונם היה בוודאי עולה שמן של לידיצה הצ'כית ושל אורדור הצרפתית, שגם הן נמחקו מעל פני האדמה — במלוא מובן המלה — כתגובה סביבתית וכפעולת־גמול על מעשי התנקשות. גם אם נכון, שהמערת למיניהם אינם מסוגלים עוד לחשוב אלא במושגים של איבה נצחית, ענישה קולקטיבית ומעשי הרס — הרי בכל זה ספק, אם אפילו הם מעוניינים ליצור קו הקבלה פלשתינית ללידיצה. לו הם מודעים, איפוא, להקשרים ההיסטוריים אולי היו נמנעים מהשמעת דברי הבל והרשעות הללו. אבל הם לא מודעים לכך כנראה.

אולם, ניתן היה להניח, כי לפחות זבולון המר מודע להקשרים ההיסטוריים היהודיים של דבריו. מי כמוהו — וכמפלגתו — יש לו מן המוכן סקירה על המקורות לכל הורמנות? ומי כמוהו —

המשך בעמוד 8

מקרבים את הגרדום

צמצום מרחב התימרון של צה"ל בין הערבים למתנחלים מקרב את הפורענות הבאה: עונש מוות ל„מחבלים" באשר הם — ממסיתים ועד רוצחים ממש

פנחס ענברי

טיול הדמים בכפר ביתא מקרב את רגע האמת בין צה"ל והמתנחלים. אבל ספק אם צה"ל יוכל להתמודד בהצלחה עצמו עם האתגר החמור לביטחון ישראל, שמעמידות התנועות הקיצוניות מסוג אלון מורה.

העונש הקשה שהוטל על הכפר ביתא, לעומת עצימת העיניים מפרובוקציות חמורות של פטרולי המתנחלים בכפרי יהודה המערבית ובמחנות הפליטים, מעוררים כמה קושיות חמורות לגבי יכולתו של צה"ל לתמרן בין הערבים למתנחלים, ובסופו של דבר את המחיר הנכבד נשלם כולנו.

צה"ל ער לתמורה שבהחלטה אפשרית של המתנחלים לנקוט יוזמה, והצהרה המאוחה של האלוף מיצנע בזמנו בעניינו של פנחס ואלדשטיין, ראש המתנחלים מצפה בנימין, שנחשד בהרג מפגין ערבי, קשורה במאמץ לדחות את רגע האמת עם המתנחלים עד כמה שאפשר. אין ספק כי האירועים הטראגיים בביתא מהווים ציון דרך מדאיג בהתקוממות, וצה"ל לא יכול היה שלא להגיב, אבל הריסת הבתים המסיבית, שנעשתה תוך פזילה לאלון מורה הזועמת, הדורשת את מחיקת הכפר, והעונשים הקשים שעדיין בדרך, לא כל כך משרתים את צרכי הביטחון האובייקטיביים, אלא נועדו להפיס לא מעט את הלכי הרוח הסוערים בהתנחלויות.

בסופו של דבר תצא מערכת הביטחון מפסידה משני הכיוונים — תגובות חסרות פרופורציה כלפי ערבים, היהודים יסלימו את ההתקוממות, אולי אחרי תקופת רגיעה כבושה קצרת ימים, אבל גם המתנחלים לא יישארו בידים ריקות, ופחות ממילוי דרישותיהם הקיצוניות ביותר הם לא יסכימו לקבל — כדי לגרור את צה"ל לנקוט מדיניות של עידוד הטרנספר.

לא קל לומר זאת — הדם עדיין טרי, אבל גם מתנחלי אלון מורה לא משכו ידם מרצח ילדות ערביות. רצח הילדה השכמית, עאיישה אל־בחש לעיני אביה, לא היה מקרה פרטי של מתנחל כזה או אחר, שכן התנחלות אלון מורה לא יצאה מעורה כדי לסייע לחקירת המשטרה, אם לנקוט לשון המעטה.

מחיר בטחוני כבד

ההשוואה בין תגובת ישראל על רצח הילדה הערבייה, לעומת רצח תרצה פורת ז"ל, אין בה כדי לחזק את הטענה כי מחיר דם ילדה ערביה ומחיר דמה של ילדה יהודיה שווה. מכיוון שערכים מוסריים לא מדברים הרבה בישראל של היום, צריך להעיר, כי לתחושות קיפוח יש מחיר בטחוני כבד.

עם כל הכאב והצער על הדם השפוך, יהודי וערבי, חייבים לומר, כי אולי הטיול עצמו לא היה פרובוקציה, ולא היה ראוי למטר האבנים שבו התקבל על־ידי צעירי ביתא, אבל רומם אלדובי, „המאבטח" שבידיו הפקידו הורי אלון מורה את חיי ילדיהם, קנה לו שם בין הכפריים על פרובוקציות אחרות, שבהן השתתף ואין זה מקרה, כי היה אולי המתנחל היחיד בשומרון שהוצא נגדו צו כניסה לשכם — ולא מכיוון שהיה צדיק תמים. עוד לא כל כך ברור באיזו מידה חלה ההדרדרות הטראגית בגלל שאלדובי ביקש ליישם „תשובה ציונית הולמת" להתגרויות מצד הערבים, על־ידי נקיטת פתיחה באש בקריטריונים הנדרשים בידי המתנחלים. מכל מקום התברר אחר כך, כי תרצה פורת ז"ל נהרגה מכדור נשקו של אלדובי ולא מאבני הכפריים. מעניין היה לדעת כיצד היו מתנחלי אלון נוהגים למראה טיול של „השביבה" ליד גדרות ההתנחלות.

אבל חייבים להדגיש — והאשמה על ההדרדרות חלה על צעירים בביתא שהתנכלו לטיול של המתנחלים, אבל לא מעט מן האשמה על הדרדרות היחסים בכלל באיזור, חלה באופן ברור על המתנחלים, בגלל טיפוסים מסוגו של אלדובי, שלמרבה הצער שילם על כך מחיר יקר.

צה"ל מתקשה להתמודד מול המתנחלים, והוא נגרר אחריהם לקריטריונים שלהם. אירועי ביתא מקרבים את יום הטלת עונשי מוות על מחבלים, כאשר הקריטריונים לגבי מיהו מחבל נעשים גמישים ביותר. אם מתייחסים אל מיידי אבנים ו„מסיתים" כאל מחבלים ממש, והורסים את בתיהם, בהכרח יאלצו לקרב את היום השחור של הצבת גרדומים.

יום החלוויה של תרצה פורת. החלום הפך מייד למהלומה (צילום: מאיר פרטוש)

„עדיף לפחד מאשר לירות"

עמירם כהן

„... מה אני מרגיש אחרי הרצח של הילדה... אני אגיד מה אני מרגיש: היא בהיסטוריה. אני לא אייפה לך את הדברים. תבינו, יש לי חמישה ילדים קטנים וביום ראשון אני צריך לקחת את התינוקת לבדיקה בהדסה עין כרם. אני תופס את עצמי מתלבט בבחירת דרכים. איזה דרך פחות חארה מחשני... ועם זאת אני אומר לעצמי — לא, אני לא אסע לאילת דרך רומא... אבל שוב, מדובר כאן בתינוקת בת שנה... להיות נחוש ואידיאולוגי על חשבונה של תינוקתי?!"

ד"ר שלום אללי, רופא שיניים בשירות המועצה האיזורית שומרון ותושב הישוב „עלי שומרון" שממערב לשכם. עלה עם משפחתו לפני ארבע וחצי שנים מצרפת. יום לאחר רציחתה של תרצה פורת, מונולוג של תושב שומרון.

„כן, עם ישראל וממשלת ישראל [illegible] אותי לעלבון הזה. אני מרגיש שהממשלה הפקירה אותי, שלא איכפת לאנשים מה נעשה כאן. שבתל־אביב לאיש לא איכפת, שלא איכפת לרמטכ"ל. והרי לא עלו לשומרון כמו גנבים בלילה. הממשלה החליטה, אישרה, הקימה את הישוב. אתה צריך להעביר את המסר לציבור שאנחנו לא נמשיך לחיות ככה. [illegible] להמשיך ככה [illegible] על תעבור את השטח, כשאתה [illegible]

כאן הם חוששים שאתה מחפש אותם, או הם זורקים — פחות ואם זורקים יותר טוב לפגוש אבן כשאתה בשישים מאשר במאה, כי לאחר פגיעת האבן אתה כמה שניות לא רואה כלום...

„ישנו כאן, לא רחוק משכם, כפר בשם [illegible]. או כשהנשים שלהם חולות, הן באות לאשתי שתבדוק אותן, כי לנשים הערביות לא נעים שרופא יבדוק, ואשתי סירבה לקחת מהן אגורה אחת! לא מוכנה להתחשבן איתם על כך שיום אחד, כשנסעה במונית ליד הכפר הזה היא קיבלה בקבוק ובעזרת השם הבקבוק לא התלקח.

„אני לא יודע מה יותר גדול אצלי: הפחד מפני האבן או מפני כל החקירות והבדיקות והסיפורים שיש לך אחר כך אם אתה יורה, מנסה להגן על החיים שלך. אני הגעתי למסקנה, שעדיף לפחד מאשר לירות.

„דוגמה? היינו בחופשה ברמת הגולן: אשתי, חמשת הילדים ואני עם הקרוון שלנו שהבאנו עוד מצרפת. בחזרה הביתה מגיעים לבורקא — מחסום גדול של סלעים על הכביש ועוד מחסום ועוד אחד. ומטר אבנים על הקרוון כמו גשם. ואני מנסה להתחמק בין המחסומים — אבל לא יורה... תראה איך הקרוון נראה מלא חורים. מול שהיה לי מכשיר קשר והזעקתי את הצבא וכך יצאנו מזה. לא, לא נפגענו, אבל בישוב שלנו יש הרבה אנשים עם פציעות. בדרך כלל זה קל עד שזה טראגי. אותו רב קלמנוביץ מאלון מורה, שקיבל בקבוק תבערה, חסרות לו שתי האוזניים, שש או שבע אצבעות, וכבר לא יודעים מאיפה לקחת אצלו עור להשתלות. והא, אפשר לומר, יחיה...

„יום שישי אחד נסעתי מאלון מורה לקדומים והייתי ברכב לבד. ביציאה המערבית משכם, יש שם כיכר קטנה. אני רואה שהכיכר חסומה, עשרים צעירים משחקים עליה כדורגל, עצרתי... אי אפשר לעבור, ואלה מתחילים להתקרב. לאט לאט, כל פעם עוד מטר. ובסוף נעמדו בשורה מול המכונית. רעדתי מפחד. מן מפתח העבור את זה פעם... הדרכתי את האקדח, בלי שיראו, כדי לא ליצור עוד יותר מתח ואני מחייך להם בידידות...

ועכשיו מה? אם הם מתקרבים עוד יותר — לירות או לא לירות? או אולי לחכות שיפתחו את הדלת ויוציאו אותי מהרכב? כמה קרוב זה „הגנה עצמית"? עד עכשיו אני לא יודע למה נעצרו והחליטו פתאום לפנות את הדרך. נתתי להם חיוך ידידותי, נפנפתי להם כמו לחברים טובים — שרק לא יתחרטו... ונסעתי. שלוש מאות מטר משם עצרתי ועשיתי פיפי...

„מיספר ימים לאחר מכן היתה לנו שיחה עם המושל של שכם. שאלתי אותו עד מתי הייתי צריך לחכות, כדי שזה יהיה „הגנה עצמית"? והוא ענה לי, שכל עוד לא ניפצו לך שמשה זו לא הגנה עצמית...

„ואם הם מנסים לפתוח דלת?

„והוא עונה לי: „חביבי, אתה שואל שאלות קשות..." כי גם לו אין תשובה, כי יש אלף ואחד מצבים אפשריים. אמרתי לו, שלהבא אני מתכוון לנקוט בכלל שאומר, שעדיף להיות בכלא מאשר בקבר... והוא ענה: „תזכור שאני לא אמרתי דבר כזה..."

„בסדר, בוא נדבר על ההרגשה של האנשים בשומרון, יותר נכון של משפחת השומרון, כי תרצה פורת זה כמו הבת שלך ורמי הבה הוא כמו הבן שלך. כי השומרון זו משפחה אחת. כמו שפעם היה קיבוץ. אני ראיתי את רמי הבה. הייתי בצוות שחיפש אותו. כל השומרון חיפש אותו, כמו בקיבוץ כשקורה משהו, כל הקיבוצים באים לעזור. כל הגברים בשומרון יוצאים בלי יוצא מהכלל, אני רופא מנתח פה ולפה, ואני כבר ראיתי דברים מגעילים בחיי, אבל זה היה נורא לראות מה שהם עשו ממנו. אנשים נעמדו

המשך בעמוד 11

אני מרגיש שהממשלה הפקירה אותי, שבתל־אביב לאיש לא אכפת; לא יודע איזה פחד גדול יותר אצלי — הפחד מפני האבן או מפני כל החקירות על הירייה ■ מונולוג של תושב השומרון

מלך השטחים

חשבון פתוח

ל ו י מ ו ר ב

☐ שר המשפחים

אילו היתה מדינת ישראל מדינת חוק מתוקנת היה אברהם שריר, שר המשפטים, עף מן הממשלה באותו יום בו הציע פומבית להרוס את כפר ביתא.

יכול כל פושק שפתיים לומר מה שהוא רוצה. לשר משפטים, המופקד על שלטון החוק, אסור להתבטא בצורה כזאת. אסור באורח מוחלט, אלא אם כן שמו יצחק מודעי. לשר משפטים, בניגוד לשר המתנחלים זבולון המר, אסור לבצע חקירה, שפיטה ומתן גזר דין בהבל פה. בשביל זה הוא שר משפטים ולא שר השטחים. גם שר הביטחון וגם אלוף פיקוד המרכז פועלים במסגרת החוק. הם אינם מפוצצים את כל בתי־הכפר. אלא, ורק אחרי חקירה נמרצת, מפוצצים את בתיהם של אלה שהשתתפו באורח פעיל (פרט לטעות אחת, כאשר פוצץ ביתו של חף מפשע וצה"ל כבר הציע לו פיצוי הולם) בהתנפלות על המטיילים. כלומר, צה"ל בוחר לא להעניש את אלה שעמדו מן הצד ואת אלה שנטלו חלק פעיל בהגנת המטיילים.

לפי התבטאותו של אברהם שריר אין מקום לדקדוקי עניות מן הסוג הזה, הרשעים, הבינוניים והצדיקים, כולם זכאים לאותו הדין — הרס מוחלט.

אם ראש הממשלה לא מפטר את שר המשפטים מיד, הוא נותן לו למעשה, גיבוי ציבורי ופוליטי והאחריות על כך חלה גם עליו.

ייתכן כמובן ששר המשפטים פעל בהתבטאותו באותו רגע כשר התיירות. תארו לעצמכם את אברהם שריר, אחרי ששב לביקור מולדת קצר, עומד ומרצה באנגלית במבטא רומני בפני קבוצה של סוכני תיירות מדרום אפריקה. מצביע על הריסות הכפר ומספר להם, שזהו אתר תיירות מומלץ למען יראה העולם את הזוועות של הערבים ואת תאוותם הבלתי נלאית לדם יהודי.

☐ מדוע חייבים להרוס את ביתא

„...קראנו לתרצה והחזקנו בה. לא יכולנו לסבול את המחשבה, שהיא לא תחיה יותר. היה ערבי אחד שעמד איתנו ובכה," כךמספרת אמונה (זה שמה של הילדה) לאביבה שאבי (ידיעות אחרונות 10.4.88 יום ראשון). אותו ערבי או אחר (לא ברור מהכתבה) שמר על אמונה ועל שתיים מחברותיה מפני שכאב. „ערבי טוב," במרכאות כפולות ומכופלות הוא מכונה בכתבה. ובדין.

אילו כל הכפר פורעים ורוצחים דיינו. אילו חלקם פורעים ורוצחים־שאני. אבל כפר ערבי שתושביו מגינים, מחלצים, מסוככים ומצילים ילדים יהודים מאלמנטים קיצוניים (אמא ערבייה שזה עתה רצחו את בנה),לכפר כזה אסור שתהיה תקומה. כפר כזה חייבים להרוס עד היסוד ולגרש את תושביו. למען יראו וייראו תושבי הכפרים האחרים בשומרון. נקלע אליכם טיול של ילדים יהודים, חיסל המאבטח שניים מבניכם. אתם יודעים מה לעשות. הרי בין כה וכה יהרסו את בתיכם. לפחות שישלמו היהודים עלכך מחיר. ואז... או או נוכל לומר כביטחון מלא (כן נהרגה מהרובה של אלדובי, לא נהרגה מהרובה של אלדובי, מה זה חשוב) טרנספר, הרס הגליה וגירוש. מלחמת העצמאות (שלנו כמובן) עדיין לא הסתיימה.

☐ דרך אגב...

כה אמר בני קצובר (האחריות המלאה והמשפטית על כותב שורות אלה בלבד) מה הם מתעסקים עם פרטים טכניים בלתי חשובים ובלתי רלוונטיים. מה זה חשוב האם הנערה נרצחה מאבן או מכדור שנורה מהרובה של אלדובי. השאלה החשובה באמת היא — מדוע אין לנו ביטחון מלא ללכת ולטייל איפה שמתחשק לנו בארצישראל. היכן היה צה"ל, כאשר אירע כמעט טבח (צא ולמד — הרוגה אחת שווה טבח, שני הרוגים שווה שואה?) מה כל הבירבורים האלה על אישור מצה"ל. אנחנו פה באישורו של הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. ומי הוא זה, הדן שומרון הזה, שיאמר לנו ממי לקבל אישור.

אף אחד לא יאמר לנו מה לעשות ולאן ללכת. ואם אנחנו נרצה להיכנס לשדה מוקשים, אנחנו ניכנס. ושום קצין של „שלום עכשיו" לא יגיד לנו שזה מסוכן ויש שם מוקשים. זכותנו למות למען ארצנו היא בלתי מוגבלת, ואם אנחנו מבקשים לסכן את ילדינו, זה העסק שלנו ואף אחד לא יטיף לנו מוסר.

דרך אגב, רציתי לומר תודה לערבי שהציל את הבת שלי — תודה.

☐ השם ייקום דמה

השם ייקום דמה, אמר ראש הממשלה, יצחק שמיר, על קיברה הרענן של תרצה פורת. האם ייתכן שהשם כבר הודרו ונקם באמצעות האמא של הנער הערבי שנורה ונרצח על־ידי אלדובי? האם חוסלה הביורוקרטיה שם למעלה?

☐ שומרון זה לא צה"ל

כאשר תקף השמאל את רפאל איתן, הרמטכ"ל לשעבר של צה"ל בזמן מלחמת לבנון ואחריה, האשים הימין את השמאל בתקיפת צה"ל ובהרס הצבא. כיום תוקפים גאולה כהן, בני קצובר וחבר מרעיהם מן הימין את הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, בשצף קצף. אבל, להבדיל מן השמאל, כאן מדובר, בהתקפות אישיות המחזקות את צה"ל ובונות אותו.

על הפרק

בלתי מזדהה, חזקה

יציאת הכוחות הסובייטיים מאפגאניסטן עשויה להגדיל את חשיבותה של הודו באיזור. יתכן שאפילו ארה"ב תזדקק לה

ד. ק. ג'ושי, ניו־דלהי

ניודלהי שוקלת לעומק את היתרונות הדיפלומאטיים שתוכל להבטיח לעצמה, בעקבות השינוי הצפוי במצב הגיאופוליטי באסיה הדרום־מערבית והדרומית, לאחר הוצאת הכוחות הסובייטיים מאפגאניסטן. היא אינה רוצה להחמיץ את ההזדמנות למלא — אף במידה מצומצמת — את החלל שייווצר באיזור. אם לא תהיה אפשרות כזו — לפחות לשנות את מאזן הכוחות לרעתה, שהחמיר עקב הפיכתה של פאקיסטן ל"מדינת חזית" באסטרטגיה האמריקנית, לאחר כיבוש אפגאניסטן בידי הצבא הסובייטי.

גאנדי. רמזים

ראש הממשלה ראג'יב גאנדי השמיע רמז כללי, כי שתי מעצמות־העל — בריה"מ וארה"ב — ירצו שלהודו יהיה מעמד במצב החדש באיזור. הן נשיא ארה"ב רונאלד רייגן, והן מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, טרחו להלל את גאנדי אמר בפרלמנט ההודי, כי להודו יש "עניין חיוני" בפתרון בעיית אפגאניסטן, הינה חלק אינטגראלי של איזורנו". גם זה מצביע על כך, שניודלהי מתכוונת להיות מעורבת באורח פעיל במשחק המעצמות בדרום־מערב אסיה ולהרחיב את תחום פעולתה הדיפלומאטית מעבר לדרום־אסיה אל אסיה הדרומית־מערבית. באיזו מידה הדבר עולה בידה — זו שאלה אחרת.

ניודלהי צופה שני יתרונות ברורים, שיפלו בחלקה כתוצאה מן ההחלטה הסובייטית להוציא את צבא בריה"מ מאפגאניסטן. האחד: ייתכן שאיסלאמאבאד לא תצליח עוד להשיג סיוע פוליטי וצבאי כה רב כמו ב־8 השנים האחרונות, כאשר ניצלה את חששות ארה"ב מהתפשטות סובייטית נוספת דרומה. ניודלהי מודעת לכך, שאיסלאמאבאד תוסיף למלא את תפקידה בהבטחת המטרות הגיאו־אסטראטגיות של ארה"ב, אף לאחר שתיעלם הנוכחות הסובייטית הצבאית בקאבול. אך השיקול הוא, כי מחויבותה של ארה"ב לפאקיסטן תפחת. זה עשוי אף להביא את וושינגטון לבדוק את מדיניותה הנוכחית, המעלימה עין משאיפותיה הגרעיניות של איסלאמאבאד. ניודלהי דורשת מוושינגטון כל השנים, שלא תספק לאיסלאמאבאד כל אותו נשק משוכלל, המאיים על בטחונה של הודו נגררת נגד רצונה אל מירוץ־חימוש, המטיל עליה מעמסה כלכלית מיותרת.

שנית, חשיבותה של הודו באיזור תגדל, וייתכן שאפילו ארה"ב תתחיל להזדקק לה למען ישמור האיזור על אי־הזדהותו ועל השלום. התפקיד שממלאים הודו וכוח השלום שלה בסרי לאנקה מוכיח את כנותה, ומעצמות־העל מעריכות, שאינה מסגלת לעצמה גישה של "אח גדול".

לא גרורה סובייטית

הודו מעריכה, כי עמדתה בשאלת אפגאניסטן הוכיחה את עצמה. היא אמנם לוחצת כל הזמן על הסובייטים, שאווירה מתאימה לכך תיווצר רק כשתיפסק ההתערבות על־ידי סיוע ל"מורדים" מצד כוחות חיצוניים עוינים.

כמדינה בלתי־מזדהה אין הודו אוהבת — כדבריו של גאנדי — "עימות בין המעצמות הגדולות על סף בית". ניודלהי רואה גם יתרון של־אקראי, שיצמח לה מהסכם על הוצאת הכוחות הסובייטיים מאפגאניסטן: וושינגטון תפסיק את הסיוע שלה למוג'אהדין 60 יום לאחר חתימה על ההסכם. פירוש הדבר: הוצאת סוכני הסי.אי.איי. הרבים, הפועלים מן העבר השני של גבולותיה הרגישים של הודו, צימצום המכירה הבלתי־חוקית של נשק לטרוריסטים בהודו, והקטנת הממדים המדאיגים של הברחת הסמים מאפגאניסטן דרך הודו.

תהיה זו תמימות להניח, כי ניודלהי תזנח את נטייתה לטובת בריה"מ, לאחר שהצבא האדום ייצא מאפגאניסטן. גם היא, כמו מוסקבה, מעוניינת בהבטחת משטר לא עוין בקאבול.

לסובייטים יש אינטרסים באפגאניסטן, ויהיו להם אינטרסים שם גם בעתיד. אך אין משתמע מכך, שגידול חשיבותה של הודו כמעצמה איזורית, לאחר נסיגת הכוחות הסובייטיים מאפגאניסטן, יגדיל את תחום ההשפעה הסובייטית באיזור. הודו קרובה לבריה"מ והיא קשורה עימה בחוזה השלום והידידות מ־1971, אך היא אינה גרורה שלה. היא לא קיבלה את תוכניתו של ליאוניד ברז'נייב לבטחון אסיה.

אם כן, הודו תמשיך לתאם את האסטרטגיה הגלובאלית שלה עם בריה"מ, נגד תוכניות כלשהן של ארה"ב להגביר את נוכחותה באסיה הדרום־מערבית והדרומית, ונגד כל איום על בטחונה.

הרפתקה כושלת

אולי מוסקבה רוצה, כי הודו תהיה חזקה מבחינה צבאית, למען תוכל היא לשים־לאל תוכניות מערביות באיזורו, ולהשיג בכך מה שאין בכוח צבאה להשיג, התערבותה הצבאית באפגאניסטן התבררה, בסופו־של־דבר, כהרפתקה כושלת.

החכרת צוללת מונעת באנרגיה גרעינית להודו עשויה להיות הצעד הראשון של מוסקבה, כדי להוכיח את כוונותיה הידידותיות. הביקור האחרון בבריה"מ של משלחת הודית בעלת סמכויות נרחבות, בראשות שר ההגנה קרישנה צ'אנדרה פאנט, קשור בבירור בהידוק היחסים הצבאיים בין שתי המדינות, על רקע ההתפתחויות המהירות בדרום־מערב אסיה.

לניודלהי אין כל כוונה ליצור בעיות דיפלומאטיות וצבאיות לגבי וושינגטון באיזור. אולי אף וושינגטון אינה מטילה ספק בכנותה, זו הסיבה לכך, כי "הכניסה את הודו בסוד תהליך מציאת פתרון, כפי שגילה גאנדי. תת־השר בסטייט דיפארטמנט, האמריקני מייקל ארמאקוסט, ביקר בהקשר זה באחרונה בניודלהי.

טענת נשיא פאקיסטן, זיא אול־האק, כי הודו "שואפת" ליהפך ל"מעצמת־על איזורית" בשטח מן המפרץ הפרסי ועד לחופה של סין, היא האשמה שאפשר להבינה. אולי הוא חושש, כי ההבנה הגוברת בין שתי מעצמות־העל ומדיניותן המתהווה המכוונת להקטנה הדרגתית של נוכחותן הצבאית באיזורים שונים ושל מחויבותן כלפיהם, יעניקו מעמד חדש למעצמות איזוריות כהודו.

ישנם גורמים רבים במצב באפגאניסטן, שקשה לחשבם. הכוחות המתנגדים לסובייטים שם מונעים על־ידי שבטיות דתית, העומדת בניגוד ללאומיות, ומגלים אטימות בפני הסכנה של שפיכות־דמים ותוהו־ובוהו. אי־יציבות באפגאניסטן ובפאקיסטן עלולה להעמיד בפני הודו בעיות חדשות.

סיכומי 87

מחזור 100 הגדולים עלה ב־15% בדולרים

המחזור של 100 החברות המובילות בישראל הסתכם בשנה שעברה ב־10.6 מיליארד דולר. במונחים דולריים, מדובר בעלייה של כ־15 אחוז לעומת 86 (פחות מעליית המדד מעל לדולר), כך המדובר בירידה ריאלית קטנה. מספר העובדים בחברות אלה הגיע לכ־126 אלף, ירידה של כ־2 אחוזים לעומת 86. היצוא של חברות אלה מהווה 62 אחוז מהיצוא התעשייתי ללא יהלומים — כך עולה מדירוג 100 החברות המובילות בתעשייה שערכה חברת "דן אנד ברדסטריט".

כלכלני החברה מציינים, כי האינדיקטורים הכלכליים ב־87, שהיתה שנת יציבות יחסית, מתבטאים גם במצבן הכללי ובתוצאותיהן של החברות התעשייתיות המובילות במשק. הריכוזיות ממשיכה להיות התכונה הבולטת ביותר המאפיינת את המשק. 52 אחוז מהבעלות על המשק נמצאת בידי הממשלה וההסתדרות. הסקטור הממשלתי שולט על 7 חברות מתוך דירוג ה־100, שבמחזורן 2.8 מיליארד דולר (26 אחוז מסך המחזור) והסקטור ההסתדרותי שולט על 21 חברות נוספות, שגם הן מהוות 26 אחוז מהמחזור הכולל. קונצרן "כור" לבדו שולט על 20 אחוז מהמחזור הכולל, ומצבן החמור של כמה מחברותיו מצא ביטוי בדירוג החדש.

בחמשת המקומות הראשונים בדירוג אין כל שינוי. התעשייה האווירית שמרה על מקומה הראשון. במחזור המכירות שלה לא חל שינוי והוא הסתכם בכמיליארד דולר. אחריה חברת החשמל, עם מחזור של 858 מיליון דולר (גידול של 9 אחוזים), "תדיראן" (גידול דולרי של 29 אחוז במכירות), "תנובה" ו"מפעלי ים המלח". במקומות השישי והשביעי חלו חילופים בין "פולגת", שירדה, ל"כתי ויקוק", שעלתה. יצויין כי "פולגת", שהיתה החברה הפרטית התעשייתית הגדולה ביותר, נרכשה באחרונה על־ידי "כלל" ורכישה זו מגדילה את הנתח של הקונצרן במחזור הכולל ל־5.3 אחוזים, לעומת 3 אחוזים מהמחזור לפני רכישת "פולגת".

אל עשרת הגדולים הצטרפה חברת "מפעלי נייר חדרה", שעלתה מהמקום ה־12 ל־8, בעקבות גידול של כ־29 אחוז במחזור המכירות. "רובק" ירדה מהמקום השמיני למקום העשירי.

ענף האלקטרוניקה מיוצג בדירוג על־ידי 17 חברות בלבד, אך מחזורן מסתכם ב־3.9 מיליארד דולר (37 אחוז מסך המחזור). ענף זה הוא גם היצואן המוביל, עם 43 אחוז מסך היצוא של ה־100. המחזור של חברות האלקטרוניקה עלה בשנה שעברה ב־11 אחוז במונחים דולריים. הענף השני בגודלו — מזון ומשקאות — תרם 18 אחוז מסך המחזור. גידול נאה במכירות רשם הענף השלישי בגודלו, כימיקלים ומינרלים — 23 אחוז לעומת 86.

12 חברות טיפסו יותר מ־15 שלבים בדירוג והבולטות ביניהן: "אלקו" — עלייה למקום ה־88, "רישיי ישראל" — עלייה של 17 מקומות ל־87, "יקבי ראשון־לציון" — עלייה של 34 שלבים ל־81 ו"אופטרוטק" — עלייה של 21 מקומות ל־7.68 חברות ירדו ביותר מ־15 מקומות. בין הנופלים בולטת "לוז", שלאחר ארבע שנות טיפוס רצופות ירדה 23 מקומות, למקום ה־49, "עשת אשקלון" ירדה 35 מקומות, ל־89 וירידות נוספות נרשמו כאמור בכמה ממפעלי "כור" — מפעלי פלדה ירדו 17 מקומות, "סולתם" ירדה מהמקום ה־29 למקום ה־50 ו"מכתשים" ירדה מ־18 למקום ה־22.

אורי נחשון

השוק המשותף

הדיון באישור הפרוטוקולים נדחה ליוני

במשרד החקלאות מקווים כי הפרלמנט האירופי יאשר בישיבתו בחודש יוני הקרוב את הפרוטוקולים בנושא היצוא החקלאי, האמורים להוריד מכסים ולהגדיל את הרווחיות של היצואנים.

הוועדה הבין־משרדית העוקבת אחר היצוא החקלאי, לרבות תיאום עם נציגי החקלאים בגדה המערבית ובעזה, שיאפשר יצוא חקלאי עצמאי מהשטחים לאירופה. תקוותו של עוזר שר החקלאות, צבי אלון, מתבססת על פגישות שקיים בשבוע שעבר ארהרד ריין, מנכ"ל משרדו של קלוד שסון, נציב השוק המשותף והאחראי על יצוא חקלאי ממדינות הים התיכון. לדברי אלון, ארהרד שמע את כל הצדדים. הוא נפגש עם נציגי משרדי החקלאות והחוץ, וכן עם נציגי הקואופרטיבים הערביים. וסבורים כי ריין הבין את בעיות היצוא החקלאי.

נציגי משרד החקלאות הציגו לפני שליח השוק את התיכנון של הענפים החקלאיים ואת התחייבות של החקלאים לעמוד באספקת תוצרת חקלאית טרייה במועד. הם טענו, כי היצואנים מהשטחים צריכים לתאם את היצוא שלהם עם היצרנים כדי לא לפגוע אחד בשני. לדברי אלון, טענת הערבים, שהיצוא שלהם זעיר לעומת היצוא העובר ב"אגרקסקו", נכונה במאקרו. עם זאת, עשוי להיווצר מצב שבגלל חוסר תיאום יהיו בעיות במספר מקומות, בהם שני הצדדים יכולים להפסיד. אלון התרשם, שריין קיבל את העמדה הישראלית, ולכן יאשרו את הפרוטוקולים בפרלמנט האירופי.

בפרלמנט האירופי 518 חברות, לכן כל החלטה צריכה לזכות ב־260 קולות. במצב הנוכחי בשטחים, קשה מאוד לגייס 260 קולות.

הוועדה הבין־משרדית נפגשה עם מוחסיין פארס, חבר הפרלמנט הירדני ויו"ר הארגונים הקואופרטיביים בשטחים, ועם חאלד כתוב, מזכיר הארגון ויו"ר הקואופרטיב החקלאי הגדול ביותר מיריחו. הוסבר להם, כי אם הם רוצים לבצע את היצוא דרך נמלי חיפה ואשדוד, יהיה עליהם לקבל את החוקים הנהוגים בנמלים, הכוללים בדיקות הכרחיות של התוצרת, למניעת הפצת טפילים ומחלות, ומעבר לאלה, תכנון הגידולים והכמויות המיועדות ליצוא. אלון סבור שפארס וכתוב הבינו והסכימו לכל התנאים.

בשיחה עם חאלד כתוב הוא הרגיש, כי הם חוששים מהצורך להרשות כל פעם מחדש את תנאי היצוא. לדבריו, בשיחה שקיים ארהרד ריין עם נציגי הקואופרטיבים מהשטחים הוא אמר כי אין להם צורך לשתף פעולה עם "אגרקסקו" ומשרד החקלאות, וכי כל צורך שיהיה להם יתמלא על־ידי מומחי השוק האירופי המשותף. כתוב אמר, כי הוא מבין את הצורך בתיאום עם הוועדה הבין־משרדית, אך דחה את הדרישה להדברות על יעדי היצוא. "יש לנו קניינים משלנו", אמר, "ואין לנו צורך במתווכים נוספים". הוא עצמו פסימי בקשר ליצוא מהשטחים. לדבריו, מדברים איתם יפה, בגלל החשש מנציבות השוק המשותף. כאשר הם יתחילו לייצא, ההתייחסות תהיה שונה.

ד"ר יצחק עזורי ממשרד החוץ, חבר הוועדה הבין־משרדית, טען למשמע דברי כתוב כי ההתייחסות של נציגי הקואופרטיבים הערביים מעידה על כפל לשון. בפגישה עימם הם השמיעו דברי נועם, ולאחרים הם אומרים דברים אחרים. הוא מקווה, כי הפרלמנט האירופי יחליט בחודש על הפרוטוקולים. עזורי הדגיש, כי יש שני צדדים. חברי הפרלמנט יודעים שמדינת ישראל זה אחד הקונים החשובים ביותר ממדינותיהם, והם יעשו את חשבון הכדאיות. ביננם, הוא אומר, קודם לסנטימנטים. הם דחו פעם אחת את ההחלטה וגם פעם שנייה. בחודש יוני יש יאשרו, כי אי־אישור הפרוטוקול לישראל גורר אי־אישור הפרוטוקול עם ספרד ופורטוגל ועם מדינות אחרות. הפרלמנט האירופי אינו יכול להרשות לעצמו אפליה גסה כנגד ישראל, סבור עזורי.

חיים מרגלית

אושר מפעל חדש לסיגריות

מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה אתמול את תוכנית ההשקעה להקמת מפעל סיגריות חדש בצפת. את המפעל אמורים להקים שלושה יזמים ישראליים, בעזרת ידע שיסופק על־ידי חברת סיגריות גרמנית. ההשקעה במפעל החדש תסתכם ב־5־4 מיליון דולר והמחזור בשנה הראשונה עשוי להגיע ל־6.5 מיליון דולר. היזמים טוענים, כי ביכולתם לתפוס, כבר בשלב הראשון, עד 15 אחוז מהיקף שוק הסיגריות הישראלי. המפעל אמור להעסיק כ־50 עובדים.

כפי שדווח ב"על המשמר" בשבוע שעבר, הבקשה אושרה אתמול למרות שהיזמים לא התחייבו לבצע יצוא סיגריות. תחילה התנגד משרד התעשייה והמסחר כל אישור להקמת מפעל חדש לייצור סיגריות ביצוא מרבית התוצרת, אולם לבסוף נסוג מדרישתו, מתוך רצון לשבור את המונופול של "דובק" בשוק.

א.נ.

מבזקים כלכליים

מועדון אקסקלוסיבי

■ האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה (איל"א) מקים מועדון מנהלים, בו יהיו חברים מנהלים בכירים מענף המחשבים. המועדון מהווה חידוש בענף המחשבים, שהתמקד עד כה בעיקר בכנסים מקצועיים. מועדון המנהלים נועד ליצור מסגרת חברתית למנהלים בענף המחשבים ולהעמיק את הקשר ביניהם. יוכלו להצטרף אליו מנהלי יחידות עיבוד נתונים ומנהלי חברות המפגשים יכללו הרצאות של אורחים. במיפגש הראשון, ב־15.4 בכפר המכביה, תתקיים הרצאת אורח של פרופ' איתן ששינסקי, בנושא רפורמה במיסוי בישראל ובמדינות אחרות.

מ־6% ל־20%

■ החברה הכלכלית לירושלים פרסמה מאזן חיובי לשנת 1987. הרווח הנקי המתואם של החברה הסתכם השנה בכ־4.5 מיליון ש"ח, לכ־255% יותר מאשר בשנה הקודמת. לדברי מנכ"ל החברה, השיפור ברווחיות השוטפת נובע ברובו מגידול בדמי השכירות שגבתה החברה השנה — כ־12 מיליון לעומת 8 מיליון ש"ח בתקופת הדו"ח הקודמת. השיפור ברווחיות השוטפת של החברה בא לידי ביטוי גם ברווח למניה, שעלה בשיעור משמעותי, מ־5.98% בשנת 1986 ל־19.72% השנה.

נתוני אבטלה

■ השנתון הסטטיסטי של ארגון העבודה הבינלאומי, שיצא עתה לאור, כולל נתונים על התעסוקה בעולם ב־1986. שיעור האבטלה ירד ב־31 מדינות ועלה ב־12 מדינות, בהן — ישראל, בה עלתה האבטלה מ־6.7 ל־7.1 אחוזים. מדינות אחרות בהן נרשמה עליה באבטלה הן איטליה 11.1%, יוגוסלביה 14.1%, אירלנד 18.2%, ספרד ובוליביה 20%. ואילו השיעורים הנמוכים ביותר של אבטלה בעולם נרשמו בשווייץ 0.8%, לוקסמבורג 1.5%, סין ונורווגיה 2%, יפאן 2.8%.

אחת התופעות הבולטות גם בישראל היא שיעור האבטלה הגבוה בקרב קבוצת הגיל 18־24 שנה. בישראל הגיעה האבטלה בקבוצה זו ל־16.9%, 16% אחוז בצרפת ו־[illegible] בארה"ב.

סדום הנפש

סוף מעמוד 6

וכמפלגתו — מנפנף בכל הזדמנות ב"ערכי היהדות" וב"תורה יהודית" שיש להנחיל, על־פי תפיסתו, לכלל ישראל. הקריאה למחיקת כפר ביתא מעל פני האדמה מאפשרת הצצה לעולם הערכים הזה. מדוע לא זכר זבולון את מעשה אברהם אבינו לגבי סדום, לפני שקרא ל"מחיקת" ביתא מעל פני האדמה? — כנראה, מכיוון שראשו היה אותה שעה מלא פסוקים מספר יהושע.

ההתמודדות איננה בין חסידי "ערכי היהדות" ובין שוללי ערכי היהדות. היא מתנהלת בין חסידי "ערכי היהדות" נוסח עקירת עמלק בכל הדורות והאמונה באל־נקמות, מכאן, לבין נושאי ערכי יהדות נוסח ישעיהו הנביא והמורשת ההומניסטית של ריב עם אלוהים למען הצלת עיר — ולו בזכות עשרה צדיקים בלבד החיים בה — מכאן. הפסוקים היוצאים מפיהם של הדרוקמנים והלווינגרים — והמורים הדתיים אחריהם — הם עדות לסדום הנפשית שהם חיים בה. סדום נפשית זו, מחובלת בפסוקים סלקטיביים, מבקשים הם להנחיל לנו.

מפעלי חברת העובדים

שינוי מיבני במקום כיבוי שריפות

כור טרם פרסמה את מאזנה, אך יודעי־דבר מדברים על הפסד של 100 מיליון דולר ויותר בשנת 1987. נוסף על ההפסד שפורסם במחצית הראשונה של השנה, יצטרפו ההוצאות שהושקעו בתוכנית ההבראה, הכרוכה בסגירת מפעלים ובתשלום פיצויים לעובדים המפוטרים, במחיקת הון ובהוצאות הסגירה. מפעל אליאנס המשיך ב־1987 להפסיד, וצבר הפסדים של 8־7 מיליון דולר. גם המצב בסולתם לא השתפר וגם בתדיראן לא נפתרו כל הבעיות. ישעיהו גביש, כאשר הגיש את התפטרותו, דיבר על התערבות פוליטית של קיסר, המונעת ממנו לבצע את תוכנית ההבראה, בעיקר את ההחלטה למסור את אליאנס לניהול כונס נכסים ולמכור את מפעל פניציה לזכוכית, שלא כדאי לשקמו בהשקעה הדורשת 10 מיליון דולר.

בעבר מפעלי חברת העובדים לא הוקמו, ולא הופעלו רק על־פי שיקולים כלכליים. היעד המוצהר שלהם היה הבטחת תעסוקה, תיעוש אזורי פיתוח ועוד סוגי יעדים לאומיים בתחום הביטחון. ניהול כזה אפשרי כל עוד תקציב המדינה מבטיח מימון ומטרייה לעת צרה. גם קונצרן כה גדול כמו כור אינו יכול להדפיס כסף. מנהלי כור התעוררו לראות זאת מאוחר מדי. כאשר הריבית הועלתה, כור עוד המשיך להשקיע ולשחות נגד הזרם ולהתעלם מהאיתותים. בכור לא למדו את מסמך 10 הנקודות ולא חשו במתרחש, כל עוד הצליחו לגייס מימון מחו"ל. אך כספים אלה אזלו מהר.

אם חברת העובדים איננה משק ייעודי, מי זקוק לו — שואלים רבים המקורבים לניהול מפעלים אלה. משק זה, המתלבט בבעיות חמורות עם עובדיו, בו סכסוכי העבודה לא פחות חמורים מאשר במשק הפרטי, אינו מוסיף השפעה פוליטית, אינו מקרין חזון.

בנק הפועלים נפל כמו כל הבנקים, הסנה הסתבכה עם אושיות ובביטוחי משנה מפסידים בחו"ל. סולל בונה הגיע לסף פשיטת־רגל ובאחרונה כור נקלע להפסדים כבדים.

כנראה אי־אפשר לקיים משק כמו חברת עובדים בשיטה המקובלת של ניהול מלמעלה, של קונצרנים גדולים. משק העובדים צריך להיות קטן יותר, תוך זיקה ישירה של העובדים בו לבעיות המפעל. אם העובדים אינם שותפים ישירים למשק העובדים, הוא לא יכול לתפקד. ניתן לקיים משק כזה רק אם היחס של העובד למפעל שונה מהיחס של עובד שכיר מנוכר מבעיות המפעל.

ניהול עצמי ושותפות

העובדים במפעלים חייבים לקבל זכויות של ניהול עצמי. הם צריכים להיות שותפים לבחירת המנהלים. אם המנהל הוא טוב, הוא ייבחר, כי העובדים יהיו מעוניינים בניהול טוב, שיבטיח להם הכנסה גבוהה יותר. אם המנהל אינו טוב, הוא לא צריך להיות מנהל. כמובן, כל השיטה יכולה לפעול אך ורק אם העובדים שותפים בבעלות, כאשר הם מחזיקים במניות המפעל. לא סתם במניות שוליות, אלא בכמחצית המניות, על מנת שיהיה להם עניין ויחס אמיתי למפעל.

במערב נעשו ניסויים כאלה גם במפעלים פרטיים, ששיפרו בשיעור ניכר את התפוקה ואת הפריון. במפעלי חברת העובדים נעשה בתחום הזה מעט מאוד. במשך עשרות שנים המשיך הניהול להיות ביורוקרטי. נוצרה שכבת מנהלים מנופחת ומנותקת. חברת העובדים הסתפקה בתשלום מס־שפתיים לניהול דמוקרטי. פה ושם צורפו נציגי עובדים לדירקטוריונים, אך ללא שיתוף של ממש בניהול היום־יומי ובקבלת החלטות. ניהול דמוקרטי אינו צריך לפגוע בסמכויות המנהל לאחר שנבחר כמנהל, הוא מנהל לכל דבר ואחריות הניהול עליו, אך הוא חייב, במקרה שהוא מנהל נבחר, לשתף את בוחריו בשיקוליו, לנמק את מדיניותו ולזכות באמון.

קיסר ורוזוליו תרמו מעט מאוד לדמוקרטיזציה של הניהול. הם גם תרמו מעט מאוד לניהול הכלכלי של המפעלים. הם לא הצליחו להתגבר על הסתירה שבין השיקולים לטווח הארוך לבין שיקולי הטווח הקצר, כי לא הצליחו ליצור את הרגש ואת האווירה בה חברת העובדים היתה צריכה לפעול.

אין ספק כי חלק גדול מהקשיים נבעו משינויים תכופים של מדיניות הממשלה. הריבית הרקיעה שחקים, מריבית ריאלית שלילית עד לריבית ריאלית של 60 ואף 100 אחוז. תקציבי הפיתוח של הממשלה התייבשו: הבנייה נעצרה: הצמיחה המהירה התחלפה בקיפאון בן 15 שנים. אולם בחברת העובדים איש לא נתן את דעתו לשינוי המצב, איש לא הבין את המעבר, איש גם לא ניסה להסביר לעובדי המפעלים את המתרחש ואת המתחייב ממנו. הדברים בכל תחום ותחום התגלגלו עד למשבר הבלתי נמנע, כי החלטות לא פופולריות ניתן היה לקבל רק באווירה זו של משבר.

בסופו של דבר, המדיניות של דחיית קבלת הכרעות אינה מיטיבה עם העובדים של מפעלים אלה, אלא רק מחמירה את בעיותיהם, והפתרונות נעשים קשים יותר.

לא ראו את הנולד

קשה לדעת בדיוק כיצד יש לחלק את האחריות בין המנהלים שנכשלו באי־ראיית הנולד, ששקעו בשיגרה ולא תכננו את העתיד, שהסתמכו בניסיונות קלושים לשנות את מהלך העניינים. הם עדיין ממשיכים בכיבוי שריפות, במו"מ עקר עם האוצר למילוי הקופה, לצורך פסק־זמן או דחיית המועד. אולם בלי שינוי התפישה הבסיסית, בלי רפורמה מרחיקת־לכת בארגון, בניהול, בבעלות — חברת העובדים לא תחזיק מעמד. הבעיה אינה מתמצה בשאלה האם יצליח רוזוליו למנוע את פיטורי גולץ מניהול הסנה ע"י קיסר, או שקיסר יצליח למנות את בני גאון במקום גביש. מנהלי המדיניות של חברת העובדים בדרג המדיני עדיין לא תפשו ואינם מודעים לכך כי הבעיות עמוקות יותר, וכי פתרונן דורש חשיבה יוצרת במבט לעתיד.

צבי טימור

מבזקים כלכליים

האוצר מפקיע

■ חלק הארי מהעודפים שהצטברו ברשות הנמלים מכספי המשתמשים (720 מיליון ש"ח) עומד להיות מופקע ע"י האוצר לצרכיו, במסגרת חוק התקציב החדש. 27 שנה אחרי חקיקת חוק רשות הנמלים, ואחרי שהרשות שילמה כ־50 מיליון דולר עבור נכסי המדינה בנמלים, תידרש לפתע הרשות לשלם למדינה תמלוגים מדי שנה (כ־55 מיליון ש"ח כבר בשנת הכספים השוטפת). הוצאה נוספת זאת עלולה לגרום לגרעונות, שיכוסו מן הסתם ע"י העלאת תעריפים למשתמשים, למרות ההשלכות החמורות שינבעו מכך לגבי עלויות הסחר הישראלי — נאמר בהודעת לשכת הספנות הישראלית. הצעד הראשון של הרשות בכיוון זה נעשה כבר בימים אלה, ללא תיאום מראש ובהפתעה רבה, עם פרסום החלטתה שכל תעריפיה יוצמדו מעתה למדד המחירים לצרכן.

משמעות ההחלטה, אם אכן תאושר ע"י ועדת הכספים, היא שחברות הספנות ישקלו כדיעבד הטלת היטל התאמת שערים שיעודכן מדי חודש עם פרסום המדד, והמעמסה תיפול שוב, באמצעות ציבור בעלי המטענים, על המשק כולו.

סנדלי "מגון"

■ קו ייצור חדש נפתח לסנדלי עמק של מגון, מפעל הנעלים של קיבוץ גונן. ההשקעה הראשית בקו הייצור החדש היתה כ־100 אלף דולר ובשלבים הראשונים להפעלתו ייצר הקו 50 זוגות סנדלים ביום, במגמה להגיע בעונת הקיץ שתלפה שיווק המפעל בישראל 200 אלף סנדלים וקבקבים, גידול של 25% לעומת הקיץ הקודם.

ישראכרט תורם

■ חברת "ישראכרט" פותחת במבצע, שבמסגרתו יועברו חלק מהכנסותיה מקניות שיבוצעו באמצעות כרטיס "ישראכרט" בחודשים אפריל־מאי, בתרומה לאגודה למען החייל. החברה תעביר לאגודה למען החייל, בשם ציבור לקוחותיה, לפחות 100 אלף ש"ח וככל שהציבור יגדיל את קניותיו באמצעות כרטיס האשראי בתקופה זו, כן יגדל סכום התרומה יועבר לאגודה. מחזיקי "ישראכרט" יוכלו גם לתרום לאגודה באמצעות הטלפון.

הסחר עם נורווגיה

■ פיתוח הסחר בין ישראל לנורווגיה, הורדות מכסים הדדיות בין שתי המדינות, הצעות לשיתוף פעולה בתחום המחקר והפיתוח התעשייתי, וכן שיתוף פעולה תעשייתי — נושאים אלה נדונו בוועדה הכלכלית המעורבת ישראל־נורווגיה בתחילת החודש באוסלו. מקס ליבנת, ראש המינהל לסחר חוץ במשרד התעשייה והמסחר, שעמד בראש הצד הישראלי לדיונים, ציין כי השיחות נערכו באווירה ידידותית וכי סוכמו הצעות לקבלת מידע על מכרזים ממשלתיים בנורווגיה על בואה של משלחת תעשיינים נורווגית לישראל, לבחינת הצעות לשיתוף פעולה תעשייתי. כן סוכמו מגעים בנושא איתור תחומים למחקר ופיתוח תעשייתי ישומי.

היקף הסחר מישראל לנורווגיה מצומצם למדי ועומד על 26.5 מיליון דולר יצוא, בעיקר פרי הדר, כימיקלים, מוצרי אלקטרוניקה, ועל 24.8 מיליון דולר יבוא, שעיקרו דגים, עץ גולמי, נייר וקרטון וכן אלומיניום.

ליבנת ציין, כי כלל היצוא של ישראל לסקנדינביה (לרבות שוודיה נורווגיה, דנמרק ופינלנד) עומד על 1.2 אחוזים בלבד מכלל היצוא של ישראל. משרד התמ"ס רואה זאת בדאגה רבה ועושה לשינוי המצב. בין היתר יתקיים השבוע בת"א יום עיון בנושא קידום היצוא לסקנדינביה, אליו הוזמנו ארבעה מומחי שיווק זרים, מדנמרק נורווגיה שוודיה ופינלנד, להרצות על הזדמנויות עסקיות בתחומים שונים ודרכים להגברת היצוא מישראל לשם.

חדש יחליף ישן

■ כמות השטרות בערך של 100 ש"ח גדלה בשנה שעברה יותר מפי שניים מכמותם ב־86 וערכם הסתכם ב־484 מיליון ש"ח. בס"ה חל גידול ריאלי של כ־20 אחוז בסכום המזומנים שבמחזור ב־1987, תוך יציבות במספר שטרי הכסף וירידה בהפקדות ובמשיכות של שטרי הכסף מכספות בנק ישראל — כך עולה מהסקירה השנתית של מחלקת המטבע בבנק ישראל.

עוד עולה, כי השטר הנפוץ ביותר במחזור (כ־23 מיליון שטרות) הוא שטר 10 ש"ח, התופס כ־40 אחוז מכלל שטרי הכסף במחזור. זהו גם השטר הנוטפר ונמשך מכספות בנק ישראל בתדירות הגבוהה ביותר. שטר ה־50 ש"ח תופס כ־30 אחוז מכלל שטרי הכסף שבמחזור. בבנק ישראל מעריכים, כי עם הכנסתו של השטר החדש, בן 20 ש"ח, אתמול, צפויה ירידה הדרגתית של מספר השטרות בני 10 ש"ח במחזור והכנסת השטר החדש תאפשר לבצע עסקות מזומנים ביתר מהירות. (א.ג.)

הסובסידיות כאחוז מהכנסתם של העשירונים השונים

מקור: המרכז לחקר המדיניות החברתית בישראל

הסובסידיות הוסיפו בשנת 1980 כ־10 אחוזים להכנסותיהן של המשפחות בעשירון התחתון ורק 1% להכנסותיהן של העשירון העליון. מכאן, שהסובסידיות מהוות מס עקיף שלילי ועל תרומה גבוהה לחלוקה שוויונית של הכנסות.

מאז 1980 משקל הסובסידיות ירד בהרבה, אולם מן הראוי שהאוצר יבחון את מדיניותו לקראת החלטה על קיצוץ נוסף בסובסידיות, גם בהקשר לסל התצרוכת של המשפחות בעשירונים התחתונים. מכל מקום, קיצוץ סובסידיות פירושו — העלאת המיסוי העקיף. אם להעלות את המס העקיף, ניתן לבחור שורה של מוצרים אחרים, לאו דווקא את המוצרים והשירותים הבסיסיים.

צ.ט.

גלגלי הבורסה

עליות תוך מחזורים קטנים

● שבע הגדולות ידונו השבוע בקביעת ריצפה לדולר

שבוע המסחר החל אתמול במגמת עלייה במניות כבר לפני הצהריים. הביקושים במניות ההשקעות הסתכמו ב־2.2 מיליון ש"ח וההיצעים ב־900 אלף ש"ח. הביקושים למניות ההסדר עלו ל־5.1 מיליון ש"ח, בעוד ההיצעים הגיעו ל־793 אלף ש"ח. במניות החופשיות עלו 142 שערים, לעומת 113 שירדו ו־158 שנשארו בלי שינוי. במניות ההסדר עלו 3, 7 ירדו ו־8 נשארו בלי שינוי. המחזורים היו קטנים יחסית והסתכמו ב־4.3 מיליון ש"ח במניות החופשיות, וב־1.6 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

מגמת העלייה במניות החופשיות מוסברת בירידה נוספת של שיעורי הריבית. הבנקים שלמו על פקדונות "ג'מבו" בין 10% ל־11% לשנה.

מדד המניות הכללי עלה אתמול ב־0.43%. מניות החופשיות עלו ב־0.71% ומניות ההסדר ב־0.27%. העלייה הגדולה ביותר היתה במניות חיפושי נפט וגז, שעלו ב־1.84% בממוצע.

בשוק איגרות החוב עלה המדד הכללי ב־0.2%. הממשלתיות הצמודות למדד עלו ב־0.19%. הצמודות לדולר מסוג "רמון" עלו ב־0.43% ומסוג "גלבוע" ב־0.44%. המחזור בשוק האג"ח עלה ל־6.6 מיליון ש"ח, מזה כ־1.8 מיליון ש"ח מסוג "גליל 4.25%".

במלווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 15% ל־17%, תוך מחזור גדול יחסית של 43.7 מיליון ש"ח.

בנק ישראל יציע מחר לציבור סדרה נוספת של איגרות חוב צמודות למדד מסוג "שגיא" לשש שנים בערך נקוב של 15 מיליון ש"ח, במחיר מינימום של 94% מע"נ.

השערים בבורסת טוקיו עלו בשבוע שעבר לקראת שיא שטרם היתה כמותה בכל תולדותיה — אף מעל לרמה שלפני מפולת אוקטובר 1987. בבורסת ניו־יורק עלו השערים לרמה גבוהה ביותר מאז מפולת אוקטובר 1987.

ביום ו' של השבוע שעבר היתה הורדה נוספת בשיעור הריבית בבריטניה — בחצי אחוז נוסף ל־8 אחוזים — השיעור הנמוך ביותר בבריטניה זה 10 שנים. על אף הורדת הריבית נסחרה הלישט"ט ב־3.188 מארק גרמני.

בבורסות בעולם גדלה ההתעניינות בשינויים אפשריים השבוע בשער הדולר ובמחירי הנפט.

על אף הידיעות בדבר כינוס שבע הגדולות, ביום רביעי הקרוב, לקביעת ריצפה חדשה לשער הדולר האמריקני, נרשם שיפור קל נוסף בכל מטבעות החוץ העיקריים, חוץ מהיין היפאני, שנסחר ב־125.8 יין תמורת דולר ארה"ב.

מחירי הנפט האחרונים היו 15.60 דולר לחבית מסוג "ברנט" ו־13.95 דולר לחבית מסוג "דובאי", למרות הידיעות בדבר אפשרות של מספר חברות אופ"ק ויצירת קארטל נפט גלובאלי, בהשתתפות מצרים, מקסיקו ועוד חמש מדינות, שטרם נמנו עם מדינות אופ"ק.

במסחר "בין־צדדי" במניות לפני הצהריים נרשמה רק ירידת שער אחת, ב־1.1% (של הסנה), לעומתה נעו העליות בין 0.4% (הבינלאומי) ל־1.8% (פועלי השמ' וחברה כלכלית). המחזור בשלב מסחר זה הסתכם ב־1.0 מיליון ש"ח.

במסחר במניות ב"משתנים" אחה"צ עלו 26 שערים, לעומת 1 שירד (של הסנה ב־1%) ו־2 שנשארו בלי שינוי (עלית ואלבן ע"ש). העלייה הגדולה ביותר היתה ב־2 אחוזים בפועלי השק'. מדד המניות עלה מ־79.89 ל־80.75 נקודות, ב־0.96%.

במניות החופשיות עלו 31% מכלל השערים עד 5% ו־3% מעל 5%. לעומתן ירדו 22% עד 5% ו־6% יותר מ־5%. העלייה הבולטת ביותר היתה ב־17.4% במגור אופ', קרמני 5 עלתה ב־10.1%. ב־10% עלתה כנס. לעומתן בלטו הירידות (ב־%): תרן (15.0—), ליפשיץ אופ' (4.7—), עמק אופ' (13.3—), מתכת סרום (10.3—), ברזור 1 (10.2—), מן 5 (10.2—), אליאנס (10.1—), עוז 5 (10.0—).

במניות השחר שפדיונן ב־1988 נעו עליות השערים בין 0.3% (פועלים מ') ל־0.9% (בל"ל), לעומתן נעו הירידות בין 0.5% (מזרחי מ') ל־1.1% (דיסקונט ב'). תשואותיהן השנתיות נעו בין 1.61% (הפועלים מבכ') ל־11.81% (דיסקונט ב'), הפועלים ש' — 11.56%, הפועלים מ' — 11.00%.

במניות ההסדר שפדיונן ב־1989 נרשמו רק ירידות שערים, שנעו בין 0.2% (פועלים ש') ל־0.7% (כללי). תשואותיהן השנתיות נעו בין 4.92% (מזרחי מ') ל־7.15% (בל"ל), הפועלים ש' — 6.87%, הפועלים מ' — 7.08%.

במניות הבנקים המסחריים עלתה הספנות 01 ב־2.3% וירדה הספנות 05 ב־1.9%.

סכנת פקודות מזוייפות: לפני מספר חודשים נעשו נסיונות להעביר לחברי בורסה פקודות קנייה ומכירה מזוייפות. באחרונה נשנתה תופעה זו, ואילמלא עירנותם של חברי הבורסה הקשורים בכך עלול היה להיגרם נזק כספי רב. מנכ"ל הבורסה, י. גיצני, חוזר ומבקש מחברי הבורסה לנקוט את כל אמצעי הזהירות הדרושים ולהודיע לבורסה על כל ניסיון כזה, כדי שניתן יהיה להגיב כמתבקש ולסייע באיתור הגורמים העומדים מאחורי המעשה.

"דלק חיפושי נפט" דיווחה על הפסד של כ־632 אלף ש"ח בשנת 1987, לעומת הפסד של כ־1.7 מיליון ש"ח בשנת 1986.

אלחנן הורוביץ

העורך הכלכלי: צבי טימור

עוף לאמריקה

■ היצוא של מוצרי עוף מישראל לארה"ב, המגיע ליותר מ־6 מיליון דולר בשנה, עלול להיפסק בגלל ביורוקרטיה ממשלתית וריב סמכויות בין ענף הרוקחות במשרד הבריאות לבין השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות — טוען מיכאל שטראוס, יו"ר אגף המזון בהתאחדות התעשיינים במכתב לשרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו.

שטראוס מסביר, כי רשויות הבריאות האמריקניות מתנות יבוא של מוצרי עוף במערכת בקרה קפדנית מקומית. מילוי הדרישות של שלטונות ארה"ב אפשרית אך ורק עם הפעלת התקנות שהתפרסמו ברשומות כבר בחודש מארס 87, בדבר ניפוקם של תכשירים וטרינריים, שמטרתם בין היתר לאפשר בקרה של שימוש בתכשירים הנ"ל ועל שאריות ביולוגיות. בשל מחלוקת אדמיניסטרטיבית בין משרדי החקלאות והבריאות בשאלה, מי יהיה מנהלו של הגוף האחראי על בקרה של השימוש בתכשירים וטרינריים ועל שאריות במצרכי מזון, אין כל אפשרות להפעיל את התקנות הנ"ל.

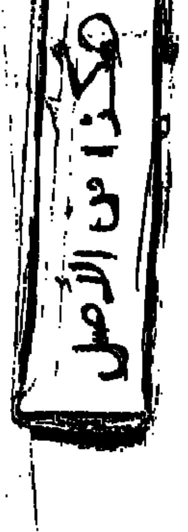

מבט ראשון

ריחות של מדבר

דורית קידר

מי שלא עלה בידו לבקר במוזיאון ישראל ובמוזיאון האיסלאם ולראות את תערוכות תכשיטי האיסלאם המוסלאות (ראה סקירותינו על האיקונוגרפיה המסובכה וסימליות האבנים) יכול להציץ בתערוכה זעירה אך יפה מאוספו של י. בנימינוף — במוזיאון היהלומים ברמת־גן. (נעילת ב־12 למאי).

בארון ראווה אחד מונח זוג עגילי תליון מערב־הסעודית ליד ענק מהודו. רוב התכשיטים הם מהמאה שעברה. החומרים והים — זהב ואבני טורקיז אלא שהתכשיט מערב־הסעודית מעלה ריחות של מדבריות, של ראשוניות. האבנים גדולות ובולטות מעל למסגרת הזהב, בעוד שבהודו — האבנים קטנות יותר, שקועות בתוך המסגרת. החלק האחורי של התכשיט מעוצב אף הוא בעיטורי אמאיל עדינים בצבעוניות שונה. יש לשים לב לעיטור האמאיל בצדוריות המזעריות של התכשיט. צבעי האדום נראים כאילו הם עצמם אבני אודם.

בארון שני מוצג ענק מאפגניסטן, לצדו של ענק מוגולי מהודו. גם כאן יש דמיון בחומרי הגלם — זהב ואבני קריסטל, אך באפגניסטן הפעם — תוספת של צבעוניות באמצעות אבני טורמאלין, בעוד שבהודו התפיסה אורכית יותר, בשלטת 'עליית שקיפויות הקריסטל, כאשר בקצוות משולבות פנינים זעירות מאוד ואבני טורקיז. דוגמאות אלה מראות עד כמה התכשיט הנו מושא להתבוננות מקרוב שיכולה להתענג על עידון עשייה אינו נתפס בכללותו במבט ראשון. כדאי מאוד לשים לב לענק מוגולי מהודו עשוי מאבן ירקן אפורה משובצת באבני חן ושריגי זהב כאשר הטקסטורות של האבן עצמה והיעדר העמסת יתר — שלא כמו בתכשיטים הודיים אחרים — מקנים את היופי השקט הזה. נאה גם מוצג מספר 9 העשוי על פי אותם קריטריונים. עיצוב מעניין במודרניזם שלו ובישירות — ניתן לראות בתליון למצה פראכאנה מבוכארה מזהב, אבני רובין ואיזמרגד כאשר בצד האחורי — עבודת תקיקה. תכשיט זה ניתן בעיצוב לא מצועצע, סולידי ופלסטי דמוי פסל זעיר ממדים. תערוכה לאוהבי היופי והמעברים הדקים.

שושנה דמארי בגלריה 13

●●●

בגלריה של יפו העתיקה — מציגות לידיה דואר, נילי רוטמן ותרזה דמבינסקי. (נעילה ב־12.4) אנו מנועים מלהתייחס ללידיה דואר ועבודתה עקב עבודת האוצרות שהושקעה מצידנו לפני התערוכה. אצל נילי רוטמן ניתן בהחלט לראות מיומנות רבה ושליטה טכנית בפסטלים ובעיצוב הדמויות והנופים אך הקווקווים הזעירים המאפיינים את כתב ידה, הם השולטים על הקומפוזיציה ואינם משועבדים לה. האות הפכה לעיקר. הדברים לא נראים כך בעבודה מספר 7, שבה ההשראה מצליחה לבקוע על אף כתב היד. רוטמן חייבת ליצור אווירה שבה הקווקווים הם אך ורק כלי מעביר.

אצל תרזה דמבינסקי יש עירוב של איכויות, כאשר לפעמים, כמו בעבודות 1, 17, 6 ו־9, אין הליכה אחר הקווקווים (ראה דמיון בינה לבין רוטמן) אלא הנופים היותר ופחות פיגורטיביים מאוכלסים אווירה, בשעה שבמקומות אחרים אותם היסודות אינם באים להצביע על דבר מהותי לקומפוזיציה אלא הם אך ורק תוספות דקורטיביות — ועל כן עודפות.

●●●

אצל הורס ריכטר מציגה הקרמיקאית המעולה לידיה זבצקי (נעילה בסוף החדש). אנו הזכרנו אמנית קרמיקה מעולה זו כאשר הציגה בביתן הלנה רובינשטיין ובגלריה אלף. היא ניחנה בטכניקה אופטימלית ובתערוכות שסקרנו עמדנו על היכולת של הטיפול בקרמיקה כאילו היה דף משי, הפעם מתנסה האמנית בעבודות פיסוליות — וכאן אין התוצאות מזהירות. יש כאן יותר תחושה של התנסות בטקסטורות קרמיות שונות, בצמיחות אקראיות, אך אין כאן תפיסה של קומפוזיציה פיסולית משכנעת. זבצקי הפעם מולכת כאלו על־ידי היד, אך קונצפט אין והדברים ניכרים בשטח.

●●●

שושנה דמארי מציגה בגלריה 13 — עבודות אוטודידקטיות רוויות בניחוח של ג'נר עירוני כן, מקסים ושובה לב. משטות שאינה מתיימרת, נוטה לדקורטיביות כאשר זו האחרונה היא חלק אינטגרלי מהעשייה שלה. מורגש שדמארי מאוהבת בכל יסוד דקורטיבי, בכל מגע של המכחול. כדבר אחר שגתה או ששגתה הגלריה — הצגת הנופים. אלו האחרונים אינם תוצר של הלב והכרת הג'נר אלא תוצר העין המתבוננת — והתוצאות נעדרות חן ואינן יכולות להקרא — אמנות. ציור נוף, מסתבר, אינו כה קל וכבר נאמר, כי ככל שהמציאות היא מוחשית יותר — מלאכת הדמיון קשה יותר. על כן כדאי שדמארי תזנח לחלוטין את „החוף" ותתרכז בפנימיות בלבד. הגלריה, כאמור, חוטאת לאמנית בהיעדר סינון נאות.

מופע

תרבותי

יוסי ונונו

„שלא יגמר לעולם" אורה זיטנר בשירי משוררות, בית אריאלה.

בשורה שלידי ישבו שלוש נשים ודיברו על ירדנה ארזי, הקדם־אירוויזיון, אהוד מנור עוזי חיטמן וכו'. אחר־כך עלתה אורה זיטנר לבמה הקטנה של בית אריאלה ושרה. איפה ירדנה ואיפה זיטנר, ובכל זאת מסתבר שהשתיים יכולות לגור בכפיפה אחת. אני מעדיף את זיטנר.

ערב שירי המשוררות (30.3) הוא חלק מסדרת ערבים שערכה זיטנר, כשבכל פעם היא בוחרת נושא אחר. כוונת הערבים היא לשלב בין שירה בציבור לבין קטעי סולו של זיטנר, ובנוסף — לקרוא שירים ולפגוש משוררים. מלחינים וזמרים אחרים. הפעם "שירים" של תרצה אתר. זיטנר, שנתגלתה על־ידי אלכסנדר ארגוב, שייכת ולא נמקה לזן אחר של זמרות־מבצעות. זמרות ששמות רגש על המלה, על האינטרפרטציה, על הקשר בין המשמעות ללחן. כל שיר הופך דרמה קטנה, סיפור. כל שיר מקבל את הרגשים הנכונים. אפשר להתווכח על הפרשנות, קשה שלא לזהות אותה.

זיטנר שרה בהתכוונות, גם כשהלחנים מורכבים היא לא בורחת מהתמודדות. קולה מרגישה כל צבע, כל ניואנס. יש לה קול משגע, היא יכולה לטפס לגבהים. אני מכיר זמרות רבות עם קול כזה. ביצועים יפים במיוחד היו ל„משירי ארץ אהבתי", „החליל", „שלכת ארומה", „שיר תשרי" — שירים שכבר מזמן נחשבים לנכסי צאן ברזל. השילוב

שולמית אפלפלד חלתה, וזיטנר הסתדרה לא רע. המשוררות שנבחרו היו רחל, לאה גולדברג, תרצה אתר, רחל שפירא ודליה רביקוביץ.

חלק מן השירים הם למעשה פזמונים, שכתבו המשוררות. שירים כמו „פזמון ליקינתון" של גולדברג, או „הלילה הוא

בין שירה בציבור לבין קטעי סולו עובר קו. מי שבא לשיר עם זיטנר בא כי הוא באמת אוהב את השירים. החברותא היא עניין שלי בערב זה. הסך־הכל הוא ערב נעים, תרבותי עם זמרת שכיף להקשיב לה, למרות — ואולי בגלל — שהיא אינה מועמדת ראויה לייצג אותנו בקדם־אירוויזיון הבא.

מחול

„דירת שני חדרים" בלונדון

זוג הכוריאוגרפים־רקדנים הישראלי, ליאת דרור וניר בן־גל, זכו לשבחים רבים על יצירתם המשותפת, אותה הם גם מבצעים, „דירת שני חדרים" שהוצגה לראשונה במפגש „גוונים במחול" בשנה שעברה.

השניים הוזמנו להופיע בלונדון, במסגרת מופעי להקות בריטיות נסיוניות ומבקרת ה„אובזרבר" כותבת על הופעתם:

„... היעדר נקודת־מוקד בעבודתן של הלהקות הבריטיות הקטנות יותר אפיינית להם. היה זה פוקח־עיניים, לחזות בזוג הישראלי, ניר בן־גל וליאת דרור, במצגת „עונת האביב" של ה־PLACE. הנה יוצרים מבצעים, היודעים בדיוק מה הם מבקשים לומר, ואיך לומר זאת. בעבודתם „דירת שני חדרים" הם הופכים תנועות יומיומיות למחול, ומתארים יחסים אינטימיים ומורכבים בין השניים, וכינם לחברה הסובבת, המכתיבה את חייהם ואת האופן בו הם נעים.

ג.מ.

קונצרט ראשון

שעה של גדולה

אביבה שלח

קונצרט למנויים מספר 7 של התזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של גיוזפה סינופולי עם כריסטיאן צימרמן (פסנתר). התוכנית: ברונו צ'רקין — „אורהירה", אינטרלודיום סימפוניים ל„מיסה אורזית" (1983); בטהובן — קונצרט מספר 3 בדו־מינור לפסנתר ולתזמורת, אופ. 37; צ'ייקובסקי — סימפוניה מספר 5 במי מינור, אופ. 64. היכל התרבות, 6.4.88.

שוב היתה לפילהרמונית שעה של גדולה, מה שמוכיח כפעם המי־יודע־כמה שמנצח גדול מעפיל עימה לגבהים. גם כאשר היצירות המנוגנות אינן דווקא מן הנעלות ביותר. כך אין ב„אורוריה" שהוקדשה למנצח והיא נושאת — לדברי התוכנית — משמעות סמלית עמוקה, כדי להביא את הבשורה המיוחלת, לא בדרכים מסורתיים ואף לא באמצעות האלכימיה אליה מתייחס המלחין בהסבריו, גם החמישית של צ'ייקובסקי היא בעיה. לא תמצא בה התמודדות אמיתית והעשרה רעיונית וגם לא תוכה בה להגיגים מעמיקים. אבל תמצא מבריק יש בה, כמובן דמיונו הפורה של המלחין, עד שאותה מיקה שכשרון מבורך כזה בחובה. עם סינופולי נענתה התזמורת לאתגר, והצליחה אף שכמעט מילאה את החסר. תהיה מיוחדת לכל הנשיפה ממתכת שהצטיינו הפעם.

שונה מאלה הוא הקונצרט השלישי מאת בטהובן, פולמה דו־מינורי, נושא עימו מורשת ריבת־משמעויות. אותן תמצא בסימפוניה החמישית וביצירות אחרות באותו סולם. צימרמן רציני, מופנם ומהורהר מיטב לשחק את כל אלה. מעמיק ומבריק באלגרו. הפתוח הולמני ואיטי בלארגו, כמו נושא בכל כובד האחריות שאין הוא מגמד להעבירה לאחר. עד שהם למצוחה בצליל מופלא ורציני. ורק בסערת הרונדו המסיים בא השחרור המיוחל

קולנוע

מסע ארוך אל תוך הלילה

„ספטמבר" בקולנוע „הטיילת" בתל־אביב

יעל ישראל

דינמיקה קבוצתית מעיקה וטרחנית. סם ווטרסון ומיה פארו ב„ספטמבר"

„ספטמבר", סרטו השישה־עשר במניין של וודי אלן נפתח כמו דרמה צ'כובית. המצלמה משוטטת על פני ריהוט אנין טעם בגווני קרם מאופקים ועדינים, האווירה רגועה, בורגנית, משדרת עייפות קלה של קיץ רופף. הקול שברקע נשמעת שיחה בצרפתית עולצת בין קול גברי בבאריטון חם וברוטה לבין קול נשי בסופראנו מתפנק, מדברים בניחם בבמיהות־לב על פאריס הנכספת. נדמה לנו שאולי אנחנו בטעות במחזה צ'כוביאני טיפוסי, „גן הדובדבנים" שמגיש את „שלוש אחיות".

אלן, כמו תמיד, לועס בפעם המי יודע כמה את החומר המוכר לו. היכוחי המשפחות שלו, כל הטיפוסים האינטלקטואלים הניו־יורקים, הנוירוטיים והמעצבנים הנדושים את כל סרטיו, ללא יוצא מן הכלל. וכרגיל, גם סרטו החדש הוא מחווה וגם התייחסות לצ'כוב ולאווירה הברגמנית. לא פעם ראשונה שלו, כבר בעבר „רגשות", „חנה ואחיותיה" ואפילו ב„רומן שלי עם אנני") הוא עשה כל מיני פאראפרזות על נושאים צ'כוביים ועל הסגנון הברגמני המוכר.

„ספטמבר", שבא אחרי „חנה ואחיותיה" בו התחבט אלן בבעיות הדת והקיום שלו, ואחרי „ימי רדיו" בהם חשף את ילדותו בחיק משפחה יהודית המונית מברוקלין - מחזיר את אלן אל תוהם היחסים המסובכים במשפחות ואספות קרירות. הפעם הוא מתמסר לגמרי למסגרת הקאמרית של דרמה אינטימית, המתרחשת בסופשבוע רחוש ואינטנסיבי אחד בווילה כפרית רגועה בוורמונט. דמויות בסרט, יוצרות מעין דינמיקה קבוצתית מעיקה וטרחנית. כמו במסגרתו המצומצמת של מחזה תיאטרון קאמרי לשישה שחקנים ובמה. המבנה מאזכר לא רק את המחזות הצ'כוביאניים, אלא גם כל מיני גירסאות מודרניות. כל סוגי המחזות האמריקניים מסוגו של „מסע ארוך אל תוך הלילה" או „חתולה על גג פח לוהט". מלודרמה מתוכנת בו קבוצת אנשים מסתגרת בבית, חושפת רגשות ופגיעות ישנות, אך למחרת, לאחר סופת קיץ סימלית שגם היא מתקיימת בסרטו של אלן על־פי כל כללי הז'אנר — יתבהרו הדברים ואווירה תטוהר.

שש דמויות בסרטו של אלן, הם אבות הטיפוס הנודדים אצלו מסרט לסרט. כולם נוירוטים, שבריריים מידי מול החיים האכזריים, מתלבטים בצורה קבועה על מה יעשו בחייהם, מחפשים משמעות ומבכים את סתמיות הקיום, רגע לפני שהם חייבים לרוץ ולראות את סרטו החדש של קורסאווה. הם לעולם מתפרקים על העבר וחרשישים מהחיים. יש להם אנרגיה כה קטנה לחיות ממנה, ועל אחת כמה וכמה כדי לתיתה לאחרים, ולכן תמיד הם מתחבטים בשאלת האהבה. מי אוהב את מי, מי לא אוהב, ומי כן אוהב. ליין (מיה פארו, סרט שביעי עם חברה לחיים, ומתחדש שעבר, אבי בנה) שנראית כמו פליטה סולבליה לדברי אמה, מאוהבת בפיטר (סם ווטרסון, סרט רביעי עם אלן), פרסומאי המתלבט אם להיות סופר. הוא מאוהב בחברתה סטפני (דיאן וויסט, סרט רביעי עם אלן), נשואה, שברירית, יפה ועצבנית, לא יודעת את מי היא אוהבת. עוד בתמונה השכן, הוואיד (דנהולם אליוט, הזוכר מ„נקודות אהבה מפירנצה"), גבר מבוגר ורומנטי, המאוהב בליין, והוא, למשל, גיבור צ'כובי טיפוסי. בסופשבוע הרחוש הזה נמצאים גם אמה של ליין (שחקנית הבמה איילין סטריץ') המתפרקת על עברה כנערה סוחר ובכוונה שהיא עדיין בת 17 (הבדיחה הטובה ביותר בסרט משמים זה, היא כאשר האם בת ה־70 צועקת לבעלה: „אל תשכח את תיק כלי האיפור שלי, הדיאפרגמה שלי נמצאת שם"). האם באה לביקור בחברת בעלה השישי או השביעי (מי סופר), אותו מגלם השחקן ג'ק וורדן כמוען אטום חלש אופי ומלנכולי.

לא ברור מדוע אלן לועס בפעם המיליון באותו חומר מוכר. יחסי אהבה מסובכים, יחסי אם־בת קשים ומרים בין ליין לאמה, ומתי גיבוריו יפסיקו סוף־סוף להתלבט בסרטים שלו, ולפטפט את שיחות הנהילים המייגע שלהם. שבמקרה של „ספטמבר" אלן מתמכר לגמרי לנפתולי המלודרמה, הוא עושה זאת בעצות דיאלוג המרכב. כולו מקלישאות מעוררות גיחוך, שמאזכרות הרבה מלודרמות קולנועיות (למשל את אלו של דאגלס סירק, אמן המלודרמה האמריקני).

וודי אלן של „ספטמבר" הוא אמן של אמצע הדרך. אולי רק פסק זמן שלקח, והשתעשעות בחומר הצ'כובי־ברגמני שתמיד העריץ כעבד נרצע. אלן מיצה סופית את הנושא ב„חנה ואחיותיה" שהיה גם סרטו הרגוע והאופטימי ביותר. עכשיו, הוא שב וחוזר לחיבוטים המייגעים של גיבוריו. השאלה היא למה.

הסרט יוקרן החל מ־13.4.

לעצור לפני התהום

התקפות „המחנה הלאומי" על שר הביטחון מצביעות על ההידרדרות הצפויה, אם רבין לא יזכור איזה מחנה הוא מייצג

נפתלי בן־משה

איך שהמלים בימים טרופים אלה מאבדות את משמעותן. שמתם לב לשטח? במקום לומר שצריך לדכא את ההתקוממות בשטחים, אומרים שצריך להרגיע את השטחים. הרמטכ"ל, למשל, מדבר על ייצוב השטח. השטח כבר נרגע (מדובר על רצועת עזה לאחר שהוטלו על תושביה שלושה ימי עוצר), ועכשיו צריך לייצב את הרגיעה.

בימי ההדהמה הראשונים, כשיצחק רבין שר הסתובב בוושינגטון, דיברו על הפרות־סדר, על התפרעויות, על מהומות ועל פעולות אלימות. מה השם כבר חילחלה ההכרה, שהדבר המשונה הזה המתרחש בשטחים, הוא על־פי כל קריטריון מקובל — היקף, עומק וזמן — לא פחות מאשר התקוממות עממית. זה לא ויכוח סמאנטי. לשפה כוח משלה — גם ערכי וגם פוליטי.

„היד המרגיעה" של יצחק רבין — שבעטיה נהרגים אנשים מדי יום — המכה, העוצר, הכלאת אלפים והמטילה למשך שלושה ימים „סגר" (איזו מלה אלגנטית) על מליון וחצי הפלשתינים בשטחים עם אופציה להאריכה (אין יוצא ואין בא, כפי שמתהדר בשמחה התנ"כית אחד העיתונים) — אינה מספקת את רב־ההמרכאים אריק שרון. זה הטוען, שמערכת הביטחון נכשלה בדיכוי ההתמחות. „שהיד החזקה" של יצחק רבין היא לא יותר מאשר יד רכרוכית, יפת־נפש הססנית. אריק שרון תובע מראש־הממשלה „לנקוט אמצעים מתאימים ולתת את ההוראות בין היתר להדיח את רבין, כדי שמצב זה יגיע לסופו". גם דוד לוי, המכשר מעל במת הכיכר בקרית ארבע על חידוש תנופת ההתנחלות בשטחים, אינו יכול לפגר אחרי שרון (כי איך אפשר?) ומבטיח, שגל המאורעות יחלוף במהרה.

איך המצב יגיע לסיומו ואיך גל המאורעות יחלוף במהרה? אם לא בדרך הזבנג וגמרנו, היינו המוח, התר, המהיר וחסר העכבות. תנו לנו לעשות את המלאכה, לחבוש על היד החזקה של יצחק רבין אגרופן של ברזל מלובן של שרון, ותראו איך השטחים ישקטו ויירגעו, ואיך הסדר והשלטון יחזרו מהר מאד על כנם.

מה עוד אפשר לעשות, שטרם נעשה? אפשר ואפשר. אפשר לפזר כל התקהלות בלהי ווקית כאש חיה, להרוג ללא רחמים מפרעים מידי האבנים, חוסמי דרכים ומשליכי בקבוקי תבערה, להטיל עוצר מלא על כל השטחים וללא הגבלת זמן, לאסור אלפים ורבבות צעירים ומבוגרים, להפוך את בתי־הספר למחנות מעצר, לגרש מאות ואלפים מהארץ, להרוס בסיטונות בתים של מתפרעים, להוציא להורג על־פי רשימה (בנוסח שרון בעזה) מסיתים ומדיחים. אפשר לנתק את החשמל ואת הגז ולמנוע אספקת דלק ותצרוכת בסיסית אחרת. אפשר להפוך את השטחים לגיטו אחד גדול — לסגור את גשרי המעבר לירדן ואת הדרכים לישראל. אין גבול למה שהמוח הלאומי מסוגל להמציא.

הכל לשם מה? הכל כדי להוכיח — כפי שהתבטא אחד מחכמי הדור — מיהו בעל הבית האמיתי בשטחים. מין בעל בית כזה, החורג בדייריו, כולא אותם ומרעיב אותם.

אם לשפוט לפי הלך־הרוח הציבורי (ראה סקר אחרון) ולפי חיצי הארס הנשלחים מתוך „המחנה הלאומי" נעדר הערבות האנושית, לעבר שר הביטחון, אנו מידרדרים במהירות למצב הזה. היום, לאחר העלייה לשלב חדש — שלב הסגרים, העוצרים והמעצרים ההמוניים — כבר לא חסר הרבה. אנו ניצבים ממש על הסף — ומכאן הדרך לאובדן הרסן ולהידרדרות מוחלטת היא כמטחווי אבן. יצחק רבין, כשר הביטחון, נושא באחריות לבטחון המדינה. זה מחייב אותו לנקוט באמצעים קשים, לפעמים דוחים ומסליידים ומעוררי מחלוקת, אך אסור לו לשכוח אף לרגע אחד את המחנה שהוא מייצג בממשלה ובמדינה.

הקו החוצה בין המחנה הקורא לעצמו המחנה הלאומי, לבין המחנה שאנו נקרא לו לצורך ענייננו המחנה האנושי, איננו רק בין סרבנות לבין תחירה לשלום, אלא גם באופן ובדרך הטיפול בהתקוממות בשטחים. וזה אותו קו שהפריד בשעתו בין מחנה ההבלגה לבין מחנה הטירור והרצח של אצ"ל ולח"י. ההיסטוריה אמנם אינה חוזרת על עצמה, אך העקרונות שלפיהם פועלים גיבוריה ומעצביה שרירים וקיימים, ועומדים למיבחן בכל עת ובכל מצב.

זו שעת המבחן, וזה הרגע לקרוא ליצחק רבין ולחבריו לעצור ולא להיכנע להסתה ולפרובוקציות של שרון וגוש אמונים (את מודעי הזכרנו?) לא להיגרר אחרי אווירת ה„עליהום", שהקיצוניות משני הצדדים — שאינם רוצים בפתרון של שלום — מזינה אותה ולפעול בעודרות, בתבונה ובתושייה, כדי למנוע הידרדרות מהירה ממדרון למדרון — עד לתהום, שממנה אין עוד חזרה.

עדיף לפחד

(המשך מעמוד 6)

והקיא... ועם כאלה צריך לחיות כאן ביחד.

„אני לא כהניסט, וכמעט לא תמצא כהניסטים בשומרון. אין להם בישובים כאן שום בסיס. אבל כאחר שדוגל בדו־קיום בשומרון, כן, בדו־קיום, אני אגיד לממשלה: מעכשיו אתם תגרשו כל מי שזורק אבן ולא את כל הכפר. מי שזורק כי אני לא אוותר על זכותי לעבור ולנסוע ולטייל בשומרון. נקודה.

„הנה הבית הזה, שעכשיו עברנו לידו, בדרך לקרני שומרון). היה כתוב עליו „שרים ותושבים". התושבים מקרני שומרון מחקו את זה. כי כאן יודעים שהשנאה לא תיתן לך כלום ובשני הכיוונים.

„והכביש החדש הזה, שאנחנו נוסעים עליו, שכם־כפר־סבא, יותר נכון שכם־קלקיליה, זהו פרויקט משותף של המועצה האזורית שומרון וממשלת ירדן וביצע אותו קבלן ערבי. התחלקו בהוצאות. עשינו גם כפרים ערביים וגם ישובים יהודיים. הנה דוגמה שאפשר לחיות ביחד. אני לא רוצה לסלק אותם מפה, לא רוצה לגרש אותם. הבט, אני בעד שלטונים יחיו פה, שיחיו באותם תנאים כמו היהודים. צריך להוציא אותם ממעמדות הפליטים, לבנות להם שיכונים, לתת להם פרנסה. לבנות להם עם משכנתאות כמו שנותנים ליהודים, לבנות עבורם. למה לא?

„יש דבר אחד לאי זכות בהירה, אתם רוצים לעשות פוליטיקה — לכו לארצות שלכם. אין לכם מספיק כי דו־קיום אינו אומר, שאנחנו מכירים בזכותם על הארץ. ארץ ישראל היא של עם ישראל. הם צריכים להבין שאין ברירה. שאנחנו פה. אני אגיד להם, שאנחנו לא מתכוונים לגרש אותם. אלה שצועקים לגרש, הם לא מהשומרון. מעלינו יש כפר אחד, יש נקודה, יש לנו יחסים מצויינים עם איתם. כשנפטר המוכתר שלהם, נהרג בתאונת דרכים ממש מול הישוב שלנו, חצי „שבי שומרון" באו ללוויה. כשיש בר־מצווה ובריתי מילה הם מוזמנים. והם באים. יחסים של דו־קיום לדוגמה. נכון, לפני שבוע הציתו שם שני צמיגים. באו לשם מסיתים מסבסטיה ואיימו עליהם. אמרו להם — למה אתם לא עושים כלום? כך זה הולך כאן. טוב, הציתו שני צמיגים במרכז הכפר. לנו לא מפריע, והם יצאו „בסדר" עם הלאומנים מסבסטיה. הסתדרו.

„אתה יודע מה הכי פוגע בי, מה הכי מעליב? תשמע בבקשה: מאז המהומות יוצאות מהישוב שלנו, כל ערב, ביום יום, שלוש־ארבע מכוניות לחלק לחיילים. לעשות מצווה, קפה ועוגה. כל ערב 500 מנות לפחות סנדוויצ'ים, שתיה, עוגות, קפה. לכל משפחה, ואין בזה יוצא מן הכלל — זה עולה עשרים ש"ח בשבוע. והחיילים מפוזרים בכל האיזור במאות צמתים, סימטאות, חורים. אתה יודע מה זה לקבל קפה חם בשתיים בלילה בקור הזה? כשהיו הסדירים הם אמרו לנו, שאנחנו מעבירים להם את הלילה... עכשיו מגיעים לאיזור מילואימניקים. יש ביניהם אנשים נחמדים מאוד שמגיעים מקיבוצים, גם של השומר הצעיר. וכמה פעמים נתקלתי בתגובה: „תודה, מכם לא רוצים אפילו כוס קפה!" בסדר. חבר, אתה בעד להחזיר את השטחים, את שכם — זו זכותך לחשוב כך? אבל למה אתה נותן לי סטירה על הלחי ומסרב לקחת ממני כוס קפה?

„אתה באמת חושב שאני כזה אידיוט, שאני אחשוב שבכוס קפה ובסנדוויץ' אני אשנה את השקפת העולם שלך? שאני בא עם חתיכת עוגה כדי לשחד אותך? אתה חושב, שעד כדי כך אני לא מעריך אותך? שאני אחשוב שאפשר לשנות עמדות מוצקות בסנדוויץ'? אתה חייל יהודי, אתה שומר עלי, אתה תקוע כאן בקור, אני מרגיש צורך להודות לך. זה הכל..."

החלום האמריקני ו... שברו?

אחיות לשקיעה?

עקב ירידת ערך הדולר ומשברים נוספים, מודאגת ארה"ב הגדולה מפני שקיעתה כאימפריה ■ „כבר היו דברים מעולם" טוענים חוקרים ומוצאים הקבלות בין בריטניה שבין 1870 ו־1913 לבין ארה"ב של היום

רוח־נבאים מהלכת (במוזית־מה...) על־פני אמריקה, בעקבות ירידתה התעשייתית לעומת יפאן, ירידת ערך הדולר ומשברים אחרים למיניהם. לא־מכבר נעשה הספר, „עלייתן וירידתן של המעצמות הגדולות", מאת ההיסטוריון יליד בריטניה ופרופסור באוניברסיטת ייל, פול קנדי, לרב־מכר, המצוטט ביותר עתה, אפילו בהתמודדות על הנשיאות (במישרין — על־ידי אלברט גור). אך חיבורים בנושא הזה הופיעו כבר קודם לכן, ואחד מהם, מאת פרופסור יאגדיש באגוואטי מאוניברסיטת קולומביה (הופיע לפני מיספר חודשים ב„אקונומיסט" הלונדוני) טוען: „כבר היו דברים מעולם" — בבריטניה לפני שקיעת האימפריה, והוא אף מביא הקבלות.

בין 1870 ו־1913 ירד חלקה של בריטניה בתפוקה התעשייתית העולמית מ־32% ל־14%. הזוכים היו גרמנים וארה"ב. בין 1950 ו־1980 קטן חלקה של ארה"ב בתוצר העולמי העולמי מ־40% ל־22%. חלקה של יפאן עלה באותו פרק זמן מ־2% ל־9%, וזה של אירופה מ־21% ל־30%. בין 1880 ו־1913 הפסידה בריטניה 11% מן הסחר העולמי הכולל, ארה"ב הפסידה בין 1950 ו־1980 6%, וחלקה הגיע ל־11%. כן מתגלים קווי דמיון בתחום היבוא: ב־1860 ייבאה בריטניה 6% ממוצרי התעשיה המוגמרים שצרכה. עם גבור ההתחרות הורה עלה שיעור זה עד 1900 ל־25%. מאז 1950 חלות ללא הרף תנודות כלפי מעלה וכלפי מטה בשיעור היבוא המקביל בארה"ב. בין 1980 ו־1984 — בדיוק בזמן בו נשמעו דרישות לפרוטקציוניזם — עלה שיעור היבוא מ־51% ל־68%.

בשתי המדינות התחלף הביטחון העצמי הכלכלי, עם הלחץ המוכר של הייבוא, בקריאות גוברות להגנה מפני העולם החיצוני

ג'וזף צ'מברליין – חוסר ביטחון כלכלי

„העויין" כביכול. „אנו מפסידים את שוקי החוץ שלנו מפני שבכל פעם כשאנו רוצים לנהל סחר, טורקים בפנינו את הדלת... ואם לא די בכך, הרי אותן מדינות־חוץ, המרחיקות אותנו משוקיהן, מציפות את ארצנו בסחורות, וגוזלות בכך מאוכלוסייתנו העובדת את התעסוקה, וכך פוגעות בנו כפליים"... את המלים האלו אמר ג'וזף צ'מברליין, ראש־ממשלת בריטניה בשלהי המאה ה־19. פחות ממאה שנים אחר־כך ביטא רונלד רייגן תוכן דומה: „אנו משתפים ברצון במשחק הסחר, אך לעולם לא נהיה כדור־משחק"...

כאשר זרים חודרים יתר על המידה לשוקיהן, משמיעות ארה"ב כיום ובריטניה לפנים, קריאת „הצילו" מפני „הרס התעשיה". או כפי שהגדיר זאת סגן־הנשיא לשעבר וולטר מונדייל: „אנו מתרוצצים עם דגל לבן במקום לשאת את דגל הכוכבים. האם על ילדינו בעתיד יהיה לשטוף את הרצפה מסביב למחשבים היפאניים?"

סכין חוקה

הטענה היא שעיצומים נגד מדינות, המקימות מחיצות סחר, משרתים בטווח ארוך את עניין הסחר החופשי. ואכן, לא־מכבר הטילה ארה"ב מכס־עונש של 100% על מוצרי אלקטרוניקה יפאניים. צעד מקורי? לאו דווקא. כבר במאה ה־19 הבהיר לורד ראנדולף צ'רצ'יל הבריטי, כי יש לפתוח את השווקים „בסכין חוקה ולא כנוצה מדגדגת".

בבריטניה קטנה לאחר חילופי הממשלה ב־1906 חשיבותו של הפרוטקציוניזם, בין היתר משום שהאיגודים המקצועיים נאבקו נגדו מחשש פן יעלו מחירי המזון. בארה"ב של היום המגמה הינה רק בראשיתה. סופה של העוצמה הבריטית ידוע. ואילו לארה"ב בסיס רחב הרבה יותר מזו של בריטניה דאז, שנשענה מבחינת המשאבים במידה רבה על המושבות. על־כן אמנם התיסמונות דומות, אך קשה לדבר (עדיין) על שקיעה ממש.

רציחות מורמוניות מן הקבר

מסע רצח והרג משתולל בין הפלגים הצעירים שבכתות המורמונים בארה"ב, כאילו מדובר בכנופיות מאפיה. מסע דם העומד בסתירה עזה מול דמותו של המורמוני כשומר חוק וסדר

בדרך־כלל המורמונים הם התגלמות האזרח האמריקני שומר־החוק. מאז 1890 ביטלה הכנסיה שלהם את נוהג ריבוי הנשים, שהונהג על־ידי מייסד הכנסיה המורמונית, ג'וזף סמית — כדי לאפשר את צירופה של מדינת יוטה כחברה שוות זכויות לארה"ב. אך מעריכים, כי למעלה מ־50,000 מורמונים בארה"ב, בקנדה ובמקסיקו עדיין מקיימים את הנוהג הזה. חלקם משתייכים לכנסיה המורמונית הרשמית, אך רובם הם חברי כתות, הרואות את ההחלטה של 1890 כבלתי־חוקית.

והנה משתוללים בקרב אותם מבין הפלגים הזעירים הללו רצח והרג, כאילו מדובר בכנופיות של המאפיה. הקורבן האחרון, דניאל בן ג'ורדן, מצא את מותו האלים, כאשר נקלע בעת מסע ציד, בחברת 9 נשותיו ו־21 ילדיו, למארב באחד מיערות יוטה, ונורה. ג'ורדן היה חתנו של המנהיג המנוח של אחת הכתות הפוליגאמיות, ארוויל מורלל לה־בארון, ששמש עצמו לנביא, והכריז, כי הוא אלוהים עלי אדמות. לה־בארון רצה או פקד לרצוח את אלה שלא הסכימו עמו.

לה־בארון מת ב־1981 מוות טבעי בכלא של המדינה, אך נראה, שהוא מוסיף לפעול אף מתוך קברו, שכן מאז אירעו בין חברי הפלגים המורמוניים הזעירים שישה מעשי רצח, שלדעת המשטרה יש לזקוף את כולם על חשבונו של לה־בארון.

תרמיל של קליע ושלולית דם

ג'ורדן, שהתפלג ב־1980 מן הכת של חותנו, היה הקורבן האחרון: שמו היה רשום ברשימה של נידונים־למוות, שלה־בארון חיברה לפני מותו בכלא, ואשר בה היו רשומים כל אלה שראה בהם בוגדים או אויבים. ברשימה הזאת היה כלול גם ליאו אבוניוק, חסיד של לה־בארון, אשר נעלם בחודש מאי אשתקד מביתו בקליפורניה. מאוחר יותר נמצאו בקרבת הבית השיניים התותבות של אבוניוק, תרמיל של קליע ושלולית דם. אבוניוק רב עם אחד מבניו של לה־בארון, לאחר שנה בכלא, על הירושה והשלטון בכת, עד שלבסוף רצח אותו.

המשטרה חושדת בשני בנים צעירים של לה־בארון, כי הם האחראיים למותו של ג'ורדן ולהיעלמו של אבוניוק. קרובי משפחה של המנהיג המורמוני המת דיווחו לשלטונות, שבניו של לה־בארון מציתים בנאמנות לרשימת הנידונים למוות של אביהם, כדי להתנקם בבוגדים ובאויבים. לה־בארון האמין באמונה שלמה בדוגמה, אשר לה הטיף לפני 130 שנה הפטריארך המורמוני בריגאם יאנג, דוגמה שלפיה על חוטאים לשפוך את דמם, כדי להציל את נשמותיהם.

אגב, מאבק דמים זה אינו מתנהל רק על עניינים שברוח, אלא השלטון על חברי הכת המסויימת... ועל כספם.

„ולטווכה", ציריך

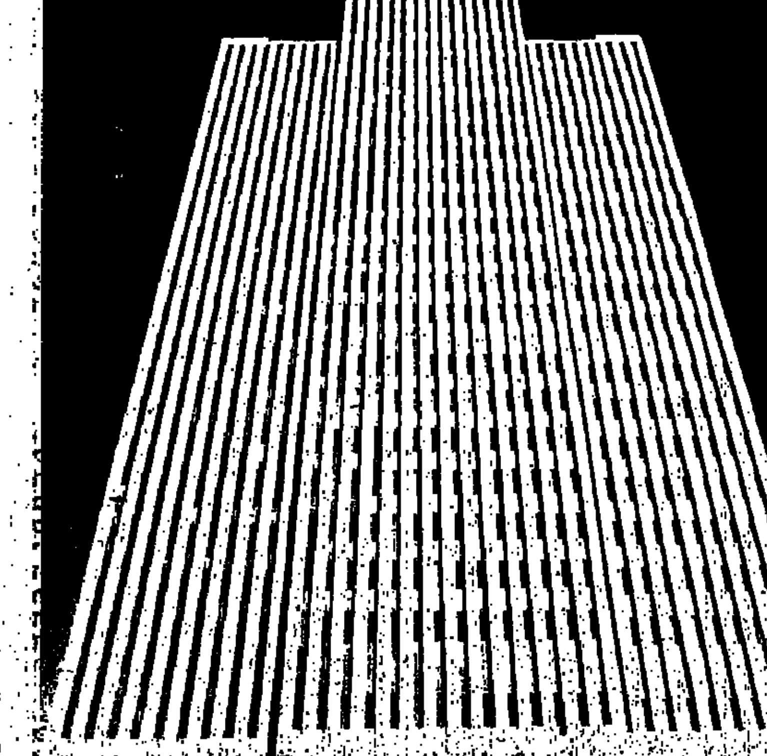

מרכז הכנסייה המורמונית הרשמית בסולט־לייק סיטי — ריבוי נשים ואלימות

חולון ניצחה כבר במחצית הראשונה

במשחק שפתח את משחקי ההכרעה בכדורסל הציגה הפועל חולון מחצית ראשונה מעולה בה רכשה יתרון בן 25 נקודות ★ בסיום גברה על אליצור נתניה 73:87 ★ דאוסן גבור הנצחון (29 נקודות)

הפועל חולון־אליצור נתניה 73:87 (33:58)

● כדורסל

אריה גיטלים

תוך הצגת כדורסל נפלאה במחצית הראשונה גברה אמש הפועל חולון באולמה על אליצור נתניה 73:87 במשחק הראשון ביניהן במסגרת הגמר־סל. במחצית הראשונה המצוינת הוליכו החולונים 33:58.

800 הצופים, מספר מועט ומאכזב, ראה במחצית הראשונה כדורסל חולוני מעולם אחר כאשר שם המשחק הוא: הגנה.

ישראל אלימלך שהגיע ישר מחדר הלידה בו צפה בהולדת בתו הבכורה, ניב בוגין במשחק מלא הקריבה, ג'ו דאוסן הכל יכול וכמובן אורנג' וטרי ומאוחר יותר גם בורמור סגרו כמעט הרמטית את הגישה לסל שלהם ואילצו את הנתנייניים ההמומים לזרוק זריקות קשות מבחוץ. בשטח זה בלט ביניהם רק קארל נברסון.

ישראל אלימלך מסר כדורים נפלאים אותם הפך ג'ו דאוסן לסלים קלים.

תוך שהם מכתרים בקלות את ההגנה הנתניינית שהיתה לא מאורגנת הוליכו החולונים מהפתיחה 5:14, 8:18, 19:30, 24:41, 29:48 ובתום המחצית הראשונה 33:58.

המחצית השניה היתה סיפור שונה. חולון נסוגה מעט. אליצור נתניה ניסתה לחזור למשחק אך כל שעלה בידה היה רק לעצור את התנופה החולונית על־ידי שיפור במשחק ההגנה ויכולת די טובה של נברסון ומאלוביק במחצית זו. השחקן היחיד שהמשיך לגלות התלהבות ויכולת טובה בחולון, במחצית השנייה, היה ניב בוגין.

קארל נברסון קלע עם פתיחת המחצית השניה סל של שלוש נקודות ואותת על ההמשך. ההפרש צומק אך באיטיות 36:58, 44:61, 55:72, 68:82 ובסיום 73:87.

נצחון חולוני חשוב לקראת הגומלין שיהיה ביום חמישי בנתניה.

שפטו ראובן וירזובניק וטוד וורניק, לעיני 800 צופים, במגרש הפועל חולון.

● קלעו להפועל חולון: דאוסן 29, אלימלך 19, בורמור 13, בוגין 9, טרי 8, אורנג' 6, זיסמן 2 ומאור 1.

● קלעו לאליצור נתניה: נברסון 19, מאלוביק 15, לוקהאט 13, גורן 11, קדמן 9 ופייר 6.

האחרונה הדהימה את השלישית

נצחון בכורה העונה לאליצור הרצליה

● כדוריד

יוסף חכם

מוגרת הטבלה הלאומית בכדוריד קבוצת אליצור הרצליה חוללה אמש הפתעה מרעישה במשחקי המחזור הי"8 כאשר השיגה נצחון בכורת העונה על הפועל רמת־גן 18:23 לאחר 8:9 במחצית.

כתבנו אברהם איפרגן דיווח ש־100 הצופים שהיו באולם הי"א במכון וינגייט חזו ביכולת טובה של שוער המנצחים אהרון שולמן. שערים לאליצור הרצליה: שמידט 8, תג'ג' 4, מנדיל 3, מאייר 3, הרסמן 3, פיינזילבר 1 ומלס 1. להפועל רמת גן: זלינגר 6, סומך 4, גרא 4, דגן 2, פרוכטר 1 וזרמונסקי 1. שפטו: שדה וצרוק.

הטבלה הלאומית

1.	מכבי ראשל"צ	18	295—453	34
2.	הפ. ראשל"צ	17	295—427	32
3.	הפועל רמת־גן	17	354—426	29
4.	מכבי נתניה	18	353—388	20
5.	הפועל רחובות	17	329—320	20
6.	מכבי חולון	17	357—326	16
7.	מכבי פ"ת	18	408—367	16
8.	מכבי רחובות	18	366—352	15
9.	הפועל פ"ת	17	353—355	13
10.	הפועל נוף־ים	18	425—327	6
11.	האריים ר"ג	18	438—339	6
12.	אליצור הרצליה	17	382—305	3

משחקי השלמה השבוע בכדוריד

● מחר: אליצור הרצליה — הפועל פ"ת

● חמישי: הפועל ראשל"צ — הפועל ר"ג

הפועל רחובות — מכבי קיש/חולון

● הפועל רחובות — מכבי רחובות 15:18 (6:10).

היכל הספורט ברחובות. 100 צופים. שפטו פלם ומאיה. שערים להפועל רחובות: זלצר 5, משיח 4, גמליאל 3, ארלר 1, אדרי 1, זבולון 1, אורגד 1, ירמי 1 וטיקוצנסקי 1. למכבי רחובות: בלדר 4, קיבץ 4, זיו 3, שמחי 3 וחיימוביץ 1.

(תמיר חופי)

● מכבי פתח תקוה — מכבי האריים רמת גן 19:20 (10:10)

אולם האוניברסיטה ברמת אביב. 100 צופים. שפטו: בוקר ווינגר. שערים למכבי פ"ת: בכר 5, סקיסי 5, ברויאר 5, מגדל 4 וע. רודוביץ 1. להאריים ר"ג: מועלם 8, שמש 4, וינצקי 4, אפרת 2 וטרי 1.

את שער הנצחון הבקיע למכבי פתח תקוה שלמה מגדל בדקת הסיום.

(אבי כהן)

● הפועל ראשון־לציון — הפועל נוף־ים 21:26 (8:13)

היכל הספורט בראשל"צ. 100 צופים. שפטו הרמן ופוקס. שערים להפועל ראשל"צ: ה. דיין 7, פרי 6, קושניר 3, ורד 2, רפאלי 2, נחמוני 2, ש. כהן 1, אקרמן 1, לוי 1 ואהרונוביץ 1. להפועל נוף־ים: אלמוסלינוס 4, מרמלשטיין 4, הולצמן 3, זיפרט 2, כס 2, כזום 2, נאפ 2 ופריקמן 2.

(שער פרנקל)

● מכבי קרית שרת/חולון — הפועל פתח תקוה 21:27 (13:12)

האולם ביהוד. 100 צופים. שפטו: לוי וגרוסמן. שערים לקרית־שרת: ו. דיין 8, צילברן 6, ווהבה 5, מישר 3, יוגב 2, אלישקוב 2 וגרינפלד 2. להפועל פ"ת: אמיר 11, סנגבים 7, שיבי 4, ולבינגר 2, חלותה 1 ואוברוקוביץ 1.

שער הנצחון הובקע ע"י החולוני אבי ווהבה 20 שניות לסיום.

(שמעון קרווה)

● מכבי ראשון־לציון — מכבי נתניה 15:23 (7:13).

אולם בית"ס בן גוריון בנתניה. 100 צופים. שפטו: רוזנברג ווילברצוויג. שערים לראשל"צ: עמר 7, מרכשוביץ 4 דרוקר 4, כנען 4, פופקו 1, צרפתי 1, בשן 1 ואוסלנדר 1. למכבי נתניה: דוראי 6, הרכון 3, פפרוביץ 2, לימן 1, שמיר 1 ולוסטמן 1.

(אופיר חייבם)

● כדורעף

הצלחות באירופה

נבחרות הנשים של ישראל בכדורעף ונבחרת הנוער זכו בטורניר ספורט הפועלים שנערך בליסבון, פורטוגל.

הנשים גברו בגמר על איטליה 1:3 ואילו נבחרת הנוער ניצחה בגמר את נבחרת הנוער של בלגיה 0:3.

אתמול שבו לארץ נבחרות הנערים והנערות שנטלו חלק בטורניר האלפים שנערך במערב־גרמניה. נבחרת הנערים סיימה את הטורניר במקום השלישי והנערות סיימו במקום השישי.

שי דורון מהפועל עין־המפרץ נבחר למנחית המצטיין של הטורניר וערן חמו מהפועל קרית־אתא נבחר למרים המצטיין של הטורניר.

32 נקודות של לי ג'ונסון

שירות „על המשמר"

לי ג'ונסון מי שהיה כוכב מכבי תל־אביב בעונה שעברה נמצא כיום בכושר שיא ואמש הוא סייע לקבוצתו, הנקיקים ליבורנו לנצח את בנקו־רומא 87:100 (39:51).

היה זה בסיבוב הראשון של משחקי הגמר־סל באיטליה. במשחק זה קלע ג'ונסון 32 נקודות וקלט 16 כדורים חוזרים.

תוצאות נוספות: יוגב־בולוניה — דייטור בולוניה 75:85 פזארו — אמליה 87:102 ליבורנו־טורינו 89:94.

קבוצות מילאנו, וארזה, טרסר, אריקסון קאנטו, וקוראנטה עלו לשלב הבא ללא משחקים.

● הכדורסלן מכבי חיפה תומר שטיינהאואר „מבוקש" ע"י מכללת סאות פלורידה. עוזר המאמן של מכללה זו, ריק ברוסאר יגיע היום ארצה ויעקוב אחרי הכדורסלן הענק.

הערב יימשכו משחקי הפליי־אוף בכדורסל:

החיפניות בת"א ומכבי ר"ג תנסה להפתיע את הגליל

יצחק ויסחוף

היומן היה טוב ועכשיו להצגה הראשית. משחקי הגמר־סל, שבמסגרתם תקבע האלופה לעונת 1988־1989 יימשכו הערב (משחק אחד בין הפועל חולון ואליצור נתניה נערך כבר אמש) כאשר השאלה הגדולה היא האם בסיום משחקי ההכרעה תהיה לנו אלופה חדשה? או שהכתר ימשיך להשאר בידיהם של מיקי ברקוביץ וחבריו בקבוצת מכבי תל־אביב.

מכבי ת"א ערכה הכנה מצויינת לקראת משחקי הפיניש של הכדורסל הישראלי. מעמדת סגנות אלופי אירופה יסתערו המכבים על הכתר ורלף קליין, מאמן הקבוצה, יבקש להפרד מהמועדון בו גדל כשתואר האליפות באמתחתו לאחר שהפסיד בקרב על אירופה וגם במסגרת גביע המדינה קבוצתו נמצאת בחוץ.

למכבי ת"א צפויה הערב יריבה נוחה בדמות הפועל חיפה. לחיפה שני זרים טובים ברולנד יוסטון וקילפטריק וולאס. לצד שני שחומי עור אלו מככבים ישראלים כישרוניים, אך ספק אם גיא גודס, אבנר שם־טוב, ואייל טסלר מסוגלים לאיים על מאגי, סימס, בארלו, ג'מצ'י ויתר שחקני סגנית אלופת אירופה. העדרו של דורון קסקי המגובס לא ישפיע על התוצאה. ישפטו במשחק דוד דגן ורמי פישר בהיכל הספורט ביד־אליהו.

התל־אביבית השניה, הפועל תארח באולמה באוסישקין חיפנית אחרת — מכבי חיפה. הפועל ת"א נוצחה במחזור האחרון של הליגה בחולון וגם העדרו של ג'ונתן דלזל השובת לא מקלה על האדומים. אולם מולם תעמוד קבוצה שתחסר את הור ג'ו ביניון שנשלח הביתה ורומה כי במכבי חיפה בונים כבר על העונה הבאה. ישפטו במשחק מנשה הרמן ואסא קמינר.

המשחק השלישי הערב יהיה בכפר גלעדי. הפועל הגליל העליון ומכבי ר"ג מבטיחים מאבק מעניין. שתי הקבוצות תאבקנה על כרטיס לגביע אירופה (קוראץ') ועל הזכות לארח את מכבי ת"א בשלב חצי הגמר. אמנם לגליל מצפה עוד גמר שאם תנצח בו תשתתף בגביע אירופה למחזיקות גביע, אך מולי קצורין, מאמן הצפוניים, אינו מוכן להמתין עד אמצע חודש מאי (מועד משחק גמר הגביע) ורוצה להבטיח את עתיד קבוצתו כבר עתה. לגליל יש את הקו האחורי הטוב בליגה (ליף, פרימן, הנפלד), למכבי ר"ג צוות מגובש להפליא עם הרולד קילינג, אחד הזרים המצטיינים. צפוי לסיכך קרב מעניין בו ישפטו ברוך זלינגר ושלום וולדר.

תחילת המשחקים הערב בשעה 8.

ופליי־אוף גם אצל הנשים

יוסף חכם

הערב ייערכו גם משחקי הגומלין של הסיבוב הראשון בפליי־אוף בכדורסל לנשים על אליפות המדינה לעונת 1987/88.

באולם רוממה בחיפה יהיה משחק מעניין שבו תארח קבוצת הפועל חיפה את מכבי תל־אביב. במשחק הראשון הפתיעה הפועל חיפה בנצחון 64:76. ישפטו: אמיר הלר ונתן פרי.

בקיבוץ גבעת חיים תתמודד קבוצת הפועל המקומית מול האלופה אליצור תל־אביב. במשחק הראשון שהיה בת"א ניצחו בנות אליצור 68:70 בסיום דרמטי. ישפטו: שלמה רבינוביץ וציון עוזרי.

שני המשחקים יתחילו ב־8 בערב.

דיאגו כבש ונאפולי ניצחה

● ליגות באירופה

שער של הקפטן דייגו מאראדונה בדקה הי21 בבעיטת עונשין מחוץ לרחבת העונשין, הקנה נצחון לנאפולי על אינטר מילאנו 0:1, במחזור הי25 בליגה האיטלקית בכדורגל.

מאראדונה מוליך בטבלת המבקיעים עם 13 שערים.

החלוץ ההולנדי מרקו ואן באסטן בן הי23, שנעדר חמישה חודשים מחמת פציעה, כבש את שער הנצחון למילאן על אמפולי 0:1.

רומא נחלה הפסד ביתי לסמפדוריה גנואה 2:0, משעריהם של „מלך השערים" בנבחרת, ג'יאנלוקה ויאלי בדקה הי66 ופולביו בנומי כעבור 10 דקות מן הנקודה הלבנה.

יובנטוס סיימה באסקולי בתיקו 1:1 לאחר שפיגרה משערו של סאולו ג'יובאנלי בדקה השביעית. מאסימו מאחורי הציל את הקבוצה האורחת, משער משווה שכבש בדקה הי30.

בליגה השניה מתנהל המאבק על הבכורה בין בולוניה ואטלאנטה שסיימו בתיקו את משחקיהן ויצרו פער של שש נקודות בינן לשבע קבוצות.

יתר התוצאות: קומו־אבלינו 0:0, פיורנטינה־פיזה 0:0 טורינו־פסקארה 0:2, צ'סנה־יובנטוס 0:1 (בחוץ).

לנאפולי בראש טבלת הליגה הראשונה 41 נקודות, לפני מילאן 37, רומא 33, סמפדוריה 32, טורינו 27 ואינטר 26.

איינדהובן אלופה

פיליפס איינדהובן הבטיחה פעם נוספת את זכייתה בתואר האליפות בהולנד, כשנותרו לסיום ארבעה מחזורים. היא ניצחה את אלקמאר 0:1, משערו של ויס קיפט בדקה הי88 וצברה 54 נקודות.

אייאקס אמסטרדם, הדולקת אחריה, ניצחה את וילהם 1:3 ולה 44 נקודות עם משחק פחות.

טוונטה אנסחדה במקום השלישי (35), גברה על חרונינגן 1:2 ופיינורד במקום הרביעי עם 33 נקודות מ־27 משחקים, השיגה נצחון חוץ על פורטונה סיטארד 1:2. 0:0, ורודה נפרדו בתיקו 4:4.

בנפיקה צימצמה הפער בפורטוגל

אלופת פורטוגל בנפיקה ליסבון צימצמה את הפער בצמרת לשש נקודות, בינה לפורטו, לאחר שהשיגה נצחון חוץ על ריו אווה 0:1, בעוד שפורטו הפסידה ערב קודם־לכן בליסבון לספורטינג 2:1.

לפורטו 49 נקודות מ־29 משחקים, לפני בנפיקה 43 בואווישטה ובלננשס 35 כ"א.

בואווישטה סיימה בתיקו אפס עם צ'אבש ובלננשס נוצחה על פנאפיל 1:0.

ספורטינג מדורגת חמישית עם 34 נקודות, לפני שטובאל (32) שנוצחה על ידי פורטימוננשה 1:0.

סרבט הובסה במגרשה 5:1

סרבט ג'נבה נחלה תבוסה ביתית בשלב הגמר (פליי־אוף) בליגה השווייצית, על ידי אראו 5:1.

האלופה נויישטאל ניצחה את יאנג־בויס 2:3, ואילו לוזאן וסנט גאלן נפרדו בתיקו אפס.

גאאק־ראפיד 0:0

במחזור הי27 בליגה האוסטרית בכדורגל, סיימו בתיקו אפס, גאאק גראץ והאלופה ראפיד וינה.

בדרבי הוינאי, ניצחה אדמירה ואקר את וינה 2:4.

לראפיד בראש הטבלה 40 נקודות, לפני אוסטריה וינה (34) שהכניסה את שטורם גראץ 1:5 וספורטקלוב־טירול 3:5.

ברייז' ראשונה

במשחקי השלמה בליגה הבלגית בכדורגל, ניצחה קבוצתו של רוני רוזנטל, מ.צ. ברייז', את סנט טרונד 1:2 ועלתה לראש הטבלה עם 42 נקודות, כשהיא מקדימה בהפרש שערים את אנטוורפן, שסיימה בתיקו 1:1 עם גנט.

מכלן במקום השלישי (41) השיגה נצחון חוץ על ביוטוס 0:1 והאלופה אנדרלכט גברה על קורטרייק ברייז' 0:2 ומדורגת חמישית (36).

נצחונות לראשונות בליגה הספרדית

שתי הראשונות בליגה הספרדית בכדורגל, ריאל מדריד וריאל סוסיאדאד, ניצחו במחזור הי32, ריאל גברה על להרגנס 0:2 וסוסיאדאד על בטיס סביליה 0:2.

המקסיקני הוגו סאנשס (ריאל) כבש את שערו הי27 העונה. מלבד גונזאלו הבקיע את השער השני.

ברצלונה סיימה במורסיה בתיקו אפס.

לריאל מאדריד בראש הטבלה 54 נקודות והיא מקדימה בעשר נקודות את סוסיאדאד עם משחק פחות.

גרמניה, צרפת, יוגוסלביה ושבדיה בחצי הגמר בבית העליון בדייויס

● טניס

שטפן אדברג הציל אמש את נבחרתו שבדיה, כשגבר במשחק הקובע על מילוסלאב מאציר לאחר מאבק מרתק 6:4, 1:6, 4:4, 4:6, 7:9 והקנה נצחון 2:3 על צ'כוסלובקיה ברבע גמר גביע דייויס ב„בית העליון" שנערך בעיר השבדית נורשפינג.

שבדיה מחזיקה בגביע, לאחר שניצחה אשתקד בגמר את הודו 0:5.

קודם לכן השווה מילאן שרייבר ל־2:2, כשניצח במפתיע את מאטס וילאנדר 3:6, 2:6, 4:6, 3:6.

בגביע דייויס באיזור אפריקה הביסה מצרים את קניה 0:5. מרוקו — תוניסיה 0:5. חוף השנהב — אלג'יריה 2:3. זימבבואה — קמרון 0:5.

באסיה, הכניעה הונג קונג את עיראק בהונג קונג 0:5. העיראקים לא הצליחו לסחוט אפילו מערכה מיריביהם.

בסט גאלן, נאבקות שווייץ ומכסיקו, לאחר שחורחה לוזאנו ניצח את רולאנד שטרלר 6:4, 6:3, 4:6, 2:6 והישווה ל־2:2 במסגרת הישארות ב„בית העליון".

נצחונות חלקים לצרפת וגרמניה

בינתיים, השלימה מערב גרמניה נצחון חלק (0:5) על דנמרק בפרנקפורט וצרפת על אוסטרליה (0:5) בקלרמון־פראן.

פאראגוואי וספרד הבטיחו השארותן ב„בית העליון". פאראגוואי עשתה זאת בתום היום השני מול ניו זילנד 0:3 באסונסיון, ואילו ספרד השלימה נצחון חלק (0:5) על בראזיל במורסיה, ספרד.

באיזור האסייאני־אוקיאני, גברה יפאן על תאיילנד 1:4 בבנגקוק, בבית 1 של ה„פליי־אוף".

דרום קוריאה הכניעה בסיאול את הפיליפינים 0:5. ואינדונזיה גברה בג'אקרטה על סין 1:4, גם כן באותו בית.

באיזור האמריקני הבטיחה ארגנטינה נצחון 0:3 על אקוודור בגאייקיל בחצי גמר בית מספר 1.

בואנקובר הבטיחה קנדה נצחון על צ'ילי 0:3.

זיבוכוביץ ניצח את קאנה

בבלגראד העלה ברונו אורשר את יוגוסלביה לחצי גמר ה„בית העליון" בגביע דייויס, לאחר שהפך פיגור בפתיחת היום האחרון בבלגרד, וניצח את האיטלקי פרנצ'סקו קאנצלוטי 7:5, 6:3, 3:6, 1:6, 5:17.

סלובודאן זיבוזנוביץ השלים את הנצחון היוגוסלבי כשניצח את פאולו קאנה 6:4, 4:6 ותתם את התוצאה הסופית 1:4 לזכות יוגוסלביה במשחק עם איטליה.

כך הושלמו הנבחרות שתופענה בחצי גמר הבית העליון: מערב גרמניה, צרפת, יוגוסלביה ושבדיה.

בלימה הבטיחה ארה"ב נצחון על פרו 0:3 בחצי גמר האיזור האמריקני.

ברבע גמר האיזור האסייאני־אוקיאני, גברה טאיוואן על בנגלאדש 1:4 בטאיפה.

אורוגוואי הבטיחה נצחון על קובה 0:3 באיזור האמריקני.

אופק חתם במוסקבה על הסכם

בטקס חגיגי שנערך בשבת במלון „רוסיה" במוסקבה נחתם ההסכם לשיתוף פעולה בין ארגון ספורט הפועלים הבינלאומי (ק.ס.י.ט.) לבין סינדיקט הספורט של ברה"מ (ארגון הספורט של האיגודים המקצועיים).

בשם הרוסים חתמו על ההסכם בוריס רוגטין — נשיא הסינדיקט ואלכסנדר גורנוב — מנהל המחלקה לקשרי חוץ של הארגון. בשם הק.ס.י.ט. חתמו נשיא הארגון — מוריס דוון ויצחק אופק — מתאם פעולות הספורט של הארגון. בטקס החתימה השתתפו כ־50 אורחים.

ההסכם אומר כי שני הארגונים החליטו לקיים יחסי שיתוף פעולה ולפעול באופן מעשי בשטחים הבאים:

1. חילופי מידע על הפעולות של כל ארגון.
2. התייעצויות על בעיות ספורט בינלאומיות.
3. תחרויות גומלין בענפי ספורט שונים לפי התנאים הבאים:

א. הזמנת ספורטאים המייצגים את הק.ס.י.ט. בתאום לירוסמה של סינדיקט הספורט של ברה"מ.

ב. השתתפות ספורטאים מסינדיקט הספורט של ברה"מ בתחרויות שמאורגנות על ידי ארגון הק.ס.י.ט.

4. שיתוף פעולה לשיפור הרמה הטכנית של מאמנים ומדריכים.
5. חילופי מידע בנושא הספורט העממי.
6. פיתוח הסולידאריות בין ספורטאים כאמצעי לשלום וידידות בין העמים.

בעקבות ההסכם הוחלט מעשית כי עוד בשנת 1988 תבוא משלחת של ספורטאי ק.ס.י.ט. שתכלול גם ספורטאי „הפועל" להתחרויות בברה"מ. משלחת הספורטאים תורכב על ידי יצחק אופק — מתאם פעולות הספורט של הק.ס.י.ט.

דובר על תחרות באחד מענפי הספורט הבאים:

1. מירוץ למרחק 30 ק"מ.
2. תחרות בהיאבקות בסגנון חופשי.
3. התעמלות אמנותית.

במהלך שהותו במוסקבה השתתף אופק כאורח בועידת הסינדיקט ונפגש עם אישי צמרת בספורט הרוסי ביניהם: ניקולאי רשניצב — סגן נשיא אופ"א (התאחדות הכדורגל האירופית) ועם אלכסנדר סמירנוב — יו"ר מועצת הספורט של ברה"מ חבר האקזקוטיבה של הועד האולימפי הבינלאומי.

ראוי לציין כי בכל הפגישות מרגישים הרוסים כי אופק מייצג את ארגון ספורט הפועלים הבינלאומי המעוניין מלהזכיר את ישראל.

אופק נהנה בעת ביקורו מיחס חם וידידותי וכל הדוברים הדגישו כי יתכן ובקרוב יחולו שינויים ביחסי הספורט בין ברה"מ וישראל.

מחרתיים תתקיים פגישת עבודה בארבע עיניים בין אופק ובוריס קוגטין - נשיא סינדיקט הספורט של ברה"מ. בפגישה ידונו על הדרכים לקידום יחסי הספורט בין הפועל לבין סינדיקט הספורט של ברה"מ.

אופק ישוב ארצה בסוף השבוע.

יצחק אופק

אמנה במוסקבה

שר־החוץ של קוסטה־ריקה — לביקור רשמי בישראל

שלמה סלוצקי

שר החוץ של קוסטה ריקה, רודריגו מאדריגל נייטו, הגיע אתמול לביקור רשמי של שבוע ימים בארץ ונתקבל בנמל התעופה על־ידי שר־החוץ, שמעון פרס.

שגרירות קוסטה־ריקה נשארה בירושלים גם לאחר החלת החוק הישראלי על מזרח העיר לפני כשמונה שנים וביקורו של רודריגו מאדריגל נייטו בא לבטא את יחסי הידידות בין שני העמים.

אם כי לא נקבעו נושאים מיוחדים לדיון צויין, כי בפגישותיו של השר האורח עם ראשי המדינה יידונו המאמצים להשגת שלום באזורנו והמאמצים להפסיק את מרחץ הדמים במרכז אמריקה בעקבות יוזמת נשיא קוסטה־ריקה, אוסקר אריאס, שזיכתה אותו בפרס נובל לשלום.

היום ייפגש השר מאדריגל נייטו עם ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס, עמו יחתום על הסכם לשיתוף פעולה תיירותי בין שתי המדינות.

10 מתושבי ג'סר א־זרקא שוחררו ממעצרם

יואב אביב

עשרה מתושבי הכפר א־זרקא, שנעצרו שלשום בלילה כחשודים ביידוי אבנים בכביש המהיר חיפה תל־אביב, שוחררו אתמול ממעצרם. חשוד נוסף, שהודה ביידוי האבנים, נעצר להמשך החקירה.

משטרת מרחב חיפה ביצעה שלשום בלילה פשיטה על הכפר לאחר שבערב חג הפסח יידו שני קטינים המתגוררים בכפר אבנים על כלי רכב שחלפו בכביש המהיר חיפה־תל־אביב. במהלך הפשיטה נעצרו 11 מתושבי הכפר, ביניהם נער בן 15, החשוד כי היה שותף ליידוי האבנים.

אתמול אישרה המשטרה, כי חלק מהחשודים נעצרו מסיבות שאינן נוגעות ישירות ליידוי האבנים.

הועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 להלן החוק:

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 7651 חלקה 238, רח' התאנה מבוקשת הקלה 10% בקו בנין צדדי־דרומי דהיינו 2.70 מ' במקום 3.0 מ' המותרים לפי תכנית רע/1/118 א'.

כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולפוביץ, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה לפי סעיף 149 מחוק התכנון והבניה — בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146—150 מחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה לקו בנין צדדי 2.70 מ' בקיר אטום לתוספת בניה בבנין על חלקה 215 בגוש 3701 רח' רמב"ם רחובות. למתן הקלה של 10% לקו בנין צדדי לתוספת בניה בבנין על חלקה 297 בגוש 3700 רח' מרגולין רחובות, כך שקו הבנין הצדדי בבנין יגיע לסה"כ של 3.60 מ' במקום 4.0 מ' המותרים. למתן הקלה של 16% בניה בקומה העליונה בבנין על חלקה 522 בגוש 3703 רח' גורדון רחובות, כך שאחוזי הבניה בבנין יגיעו לסה"כ של 106% במקום 90% המותרים. הקלה ל־2 קומות נוספות רק שמספר הקומות יגיע לק' עמודים + 5 קומות, במקום ק' עמודים + 3 קומות המותרים, הקלה לקו בנין צדדי כך שקו הבנין הצדדי יגיע ל־3.70 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבנין, ללא תשלום במשרדי הועדה המקומית קומה ו', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתון.

יחזקאל הרמלך, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — רחובות

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה בקוי בנין צדדיים מערבי ומזרחי בחלקה 26 בגוש 3842 רח' ראובן 9. החלקה נמצאת באזור מגורים ג', שבו מותר לבנות בהתאם לתכנית המיתאר נס/1/1 — בקו בנין צדדיים 4 מ'. מר יצחק דניאל מבקש להתיר בניה בקווי בנין צדדיים מערבי ומזרחי 3.60 מ' המהווה הקלה של 10%.

לכל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בנדון.

ניסן קרוסטקי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה

הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה בקשה להקלה באחוזי בניה בחלקה 36 בגוש 3842, רח' מכבי 9. החלקה נמצאת באזור מגורים ג', שבו מותר לבנות בהתאם לתכנית מפורטת נס/61 — 115% משטח החלקה בחמש קומות ובניה של 12.5% במגורים. ה"ה סלמון ע"י עו"ד ש. שגיא מבקשים להתיר תוספת של 225 מ"ר המפלטת כל הקומות בחלקה של 11% ובניית 12.5% משטח החלקה במגורים.

לכל מי שיש לו התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה בתוך מועד של 15 יום החל מיום פרסום הודעה זו. לאחר מועד זה, תובא כל התנגדות שתוגש כנ"ל לדיון בועדה המקומית לתכנון ולבניה והיא תחליט בנדון.

ניסן קרוסטקי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה נס־ציונה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 137 בגוש 8230 רח' עמק חפר מרינה. ההקלה: עד 21% בבנייה, 60 ס"מ בקו בניין צדדי 60 ס"מ בקו בניין אחורי — עד 240 ס"מ בקיר אטום בקו בניין צדדי בצד צפון. שתי קומות נוספות ובליטות מרפסת לא מקורה 100 ס"מ בקו בניין קדמי.

את התכנית מס' 126/88 ות.ב. 6966 ניתן לראות במשרדי העירייה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלדואי, יו"ר הועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה ברחוב פנחס רוזן מס' 62 גוש 6623 חלקה 540.

תיק בנין מס' 2/0803־085

בקשה מס' 871248

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו והובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. בכספי, סגן ראש העיריה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

טלוויזיה

(כ) כתוביות מוזהות לקויי שמיעה. 08.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 אזרחות (ו"ט) המהפכה הצרפתית. 08.40 ראשית הקריאה כלי סורות שחוק 1. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון פשוט ד' חילוק ארוך (כ). 10.10 אנגלית ז'. 10.30 רגע עם רודלי. 11.00 ערבית מזובדת עילבת (או) למוסיקה. 11.15 אנגלית ו'. 11.30 ארץ מולדת מעפילים ולוחמים (כ). 12.00 אנגלית ח'. 12.25 תלמוד שניים אוחזין: מאי טעמא (כ). 13.00 גיאוגרפיה כללית (ו"ט) סקנדינביה: עמי הצפון. 13.30 אנגלית יא' יב' Hello Israel Women in Israel 13.45 צרפתית (העשרה). 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 14.05 מגע בני כלאיים. 14.35 רכבת ההסתעות. 15.00 קשר משפחתי משפחת סלומון כריסטין בת השש חוצי שלחה מכתב ל„קשר משפחתי". אזי יותם משוחח עם כריסטין (עם בני משפחתה. 15.40 שעת כושר. 15.50 מאתיים שנות למרכז ההסברה. 15.55 המבחנים פרק 4: ניל מגייס למחלקה סוכנות חרשה. 16.50 40 עד כאן, מידע היסטורי מ־40 שנות מדינת ישראל. 17.00 ערב חדש מנחה: רפי רשף. 17.30 ורבוכים, שם הפרק, הרפתקה. 17.50 דיויד קופרפילד, הפרק האחרון. 18.20 הגיע זמן לשון. בפינת הלשון של אבשלום קור נשמע על זו אני התלים זה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 תכנית מיוחדת על חגיגות הפסחא של האורתודוקסים בירושלים (ערבית). 19.00 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 סי במול רה. תכנית של שעשועים במוסיקה עם שובבות ומצב רוח. משתתפים: התזמורת הסימפונית חיפה, יצחק שטיינר, הסנטרנית אסתרית בלצן, שמעון ישראלי, נגן העוד תייסיר אליאס, המנחה יצחק שמעוני ותלמידי המכללה לעיצוב של ויצו בחיפה. 20.50 נקודת חן. סדרת טיולים עם אורי דביר. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 מאש"ה. הפרק השני: גלגל חוזר, הפעם המשרד יוצא להילחם במכת גנבות, שפוקדת את המדינה. מתברר, שגם במשרד מסתובבים גנבים. 22.00 זה הזמן, תכנית אירוח שבועית. 22.50 רמינגטון סטיל 23.00 פסוקו של יום, חדשות הלילה ונסח הספורט, חצי פינה.

ערוץ 2

18.30 מגזין לילדים ובני נוער, מוכנים היכון צא: 19.00 חופשים אמריקה. 20.00 מסע בחלל. פרק ארבעה הכוכב שלנו, כדור הארץ. 20.30 בטעם צרפתי. 21.00 להיטים להיטים.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.09 „בהאזנה נינוחה". 1. בויס: סימפוניה מס' 8 ברה מינור; 2. איינץ פליילי: סימפוניה קונצרטית בפה מג'ור לאבוב, חליל, בסון וקרן; 3. שוברט: סונטה בסי במול מג'ור לפסנתר; 4. רכווליק: סימפוניה מס' 5 בפה מג'ור. 09.00 „קונצרט בוקר" 1. מנדלסון: קטעים מתוך המוסיקה ל„חלום ליל קיץ"; 2. א. וייסון קונצ'רטו מס' 2 בסי מינור לצ'לו ותזמורת ות. שיף עם תז' רדיו שטוטגרט/נ.מרינר; 3. בטהובן: סונטה מס' 8 בסול מג'ור לכינור ופסנתר אופ' 30 מס' 3 (ד. אויסטרך ול. אובורין); 4. מרטינו: רפסודיה־קונצ'רטו לוויולה ותזמורת (ר. גולני עם תזו. הסימפ. של ברנו פ. מאגג; 5. ברהמס: שלישיית פסנתר בדו מג'ור אופ. 87 (שלישיית הפסנתר הישראלית). 6. צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 בפה מינור. 11.57 „פינת השיר" משירי יהודה עמיחי. 12.00 „מן הסרטים" הרמן שייק: סוויטה בלה מינור לחמש חליליות (להקת „מורי־לי"): ראוולו: „קברו של קופרן" (מריה סלאוויק: פורה: שלישיה ברה מינור, לפסנתר כינור וצ'לו. 13.05 „בהאזנה נינוחה" סלמון: פתיחה חגיגית בלה מג'ור; מריקארמנטה: קונצ'רטו לקלרינית ותז. אופ.101; רבזלק: פנטזיה לפסנתר, כינור וצ'לו; דביסי: סוויטה קטנה. 15.00 „עשה לך רב" באך הגרמני לומר באיטליה. 16.00 „מאולמי הקונצרטים שלנו" התזמורת הפילהרמונית הישראלית, סולניות: מרי פראיה, ראוה, לופו (פסנתרנים): מוצרט: קונצ'רטו במי במול מג'ור לשני פסנתרים; מנדלסון: קונצ'רטו מס' 4 בסול מג'ור לפסנתר ולתופת. 18.00 40 שנה למדינה - תכנית מיוחדת „פנים אל פנים" עם כריזיון אורגר מראיין: רם עברון. 20.05 „אינטרלודיו". 20.27 „מינה השיר". 20.30 „מאולמי הקונצרטים בעולם" פסטיבל שבועות המוסיקה בברלין 1987 (1).

רשת א'

07.30 „רדיו־קיל". 08.05 „חוגה" עם גבי הודל. 09.05 „טלרדיו" שירות מידע. 10.05 „שרידון" מותלוס ושירים. 11.05 „מכרי־בוקר" עם גרשון חזוי. 12.05 „מעריב־צהריים". 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכנית בצרפתית. 14.05 „בראש צדיר" לילדים ונוער. 15.30 „האוניברסיטה המשודרת". „הכנעניים" ישראל.

בארץ קים פרום' עוזי אורנן. 16.05 „ניל הבינאיים". 17.10 „צבעי הקשת" „שירי. 18.05 „מינות ערב". 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שירורים לעולים. 22.05 „לכל ארם כוכב" עם האסטרולוג אילן פקר.

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה". 08.05 „עושים עניין". 09.05 „ביקור בית" עם רבקה מיכאלי. 10.05 „כל צבעי הרפת" עם עמיקם רוטמן. 12.10 „אלף־אלף" ב„בית" עם אהוד מנור. 13.05 „בחצי היום"/ חדשות ופזמונים. 14.05 „לראות או לא לראות" יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 „בת צחוק" הוי והומור. 15.05 „שירים ושעורים". 15.55 „קראתי ספר"/ קוראים ממליצים. 16.05 „יומן כלכלה". 17.05 „פולין, כתיו 8" רשמי מסע של יהודית הנדל בפולין „פולין בלי יהודים" (ש.ח.) 18.05 „שעה חופשית" מגוון שבועי לענייני חינוך. 18.45 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 „דין ודברים" מגוון לענייני חוק ומשפט. 20.05 „עולם ה' ומירות" מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 „קשר ראשי" חירונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן. 00.15 „באו ועוד" / עם לאה ליאור.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. ניטשה: עיונים בתרבות המערב/ מות אלוהים. מרצה: ד"ר יעל שיחור. 06.30 „מוקדים" עין החדשות הראשונות. 07.07 שבע אפס שבע. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 „אילה בוקר". 10.05 „עשר" שירים עבריים. 11.05 „נכון לעכשיו" עם רפי רשף. 13.05 „רז רה יומי". 13.55 „40. לאתור" סיפור היום בתש"ח. 14.05 „פגישה יומית" עם דורון ויינשטוק. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 „כאומן מילולי" פינתו של אבשלום קור. 17.00 „ערב טוב ישראל". 18.05 סדרת שיחות עם לוחמים. תוכנית שניה: עם חיילים בעזה. (ש.ח.) 18.45 משהו עולמי — מגוון גלי־צה"ל לענייני חוץ. 00.05 ציפורי לילה עם יותם ראובני. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 „לאן הנער" אנשים ארועים חדשות וישנות מארבעים שנות עצמאות. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 כוכב הערב, מירי אלוני. 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת ניטשה – עיונים בתרבות המערב, מות אלוהים. מרצה: ד"ר רחל שיחור. 22.05 על הרבש ועל הכיסאק. 23.05 עשרים וארבע היום שהיה. 23.55 שיחת חצות עם הארכיאולוגית אורנה הס.

שידורי צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן. 20.05 צער וחצי, תוכנית הספורט של גלי צה"ל הכוללת דיווחים ישירים ממשחקי הליגה בכדורסל ופרשנים באולפן. 21.57 הודעות לחיילים. 23.05 קול הג'אז הזה עם דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בהורה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 נומלים עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע? 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול. 14.05 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חרש, חריש ומחורש. 16.05 הצגה יומית. 18.05 היה היו — מצעד פזמוני העבר. 20.05 סמני דרך. 21.05 קצת אחרת פופ מתקדם. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: הסיציליאני 5, 7.15, 9.40

אורלי: מוכת ירח 7.15, 9.30

בן־יהודה: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.30

בית ציוני אמריקה: יופיו של החטא 7.15, 9.30

גת: שאלה של ספיות 6.00, 9.00

גורדון: בצילו של הלם קרב 7.00, 9.30

דקל: חשוד 5, 7.00, 9.30

דרייב אין: הכהלנים 7.45; סקס 12.00

הדר: עבודה בעיניים 5, 7.15, 9.30

לימור חדש: ריקוד מושחת 4.30, 7.15, 9.30

סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים

סינמה 2: סגור

פאר: ת"א לוס אנג'לס 5, 7.30, 9.10

פאריס: יהושע יהושע 12, 2, 7.15, 9.30

חן 1: מעקב צמוד 5, 7.30, 9.50

חן 2: אימפריית השמש 5, 7.25, 9.45

חן 3: הקיסר 11, 2, 4, 7.40, 9.45

חן 4: תרגילים בחיזור 11, 2, 5, 7.40, 9.45

חן 5: אי אפשר לקנות אהבה 11, 2, 5, 7.30, 9.40

שחף: מוכת ירח 4.30, 7.00, 9.30

תל־אביב: הנרדף 5, 7.15, 9.30

תכלת: עניין גורלי 4.30, 7.00, 9.35

לב: לב 1: תומסה בכפר 2, 5, 7, 10.00; לב 2: טובלנות 2, 4.30, 7.15, 9.50; לב 3: מלאכים בשמי ברלין 2, 5, 8, 10.00; לב 4: המכבר והנסתר 2, 5, 7.30, 10.00

מוזיאון ת"א: עיניים שחורות 7.00, 9.00

רמת־גן

ארמון: שאלה של ספיות 4, 6.40, 9.30

לילי: ת"א—לוס אנג'לס 7.15, 9.30

רב־חן: גן 1: מעקב צמוד 5, 7.20, 9.40; גן 2: אימפריית השמש 6, 9; גן 3: ללא מוצא 5, 7.30, 9.40; גן 4: הקיסר האחרון 6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: הנרדף 4.10, 7.15, 9.30

אורנע: אי אפשר לקנות אהבה 4.30, 9.15

רון: חשוד 4.30, 7.00, 9.00

בית אגרון: סרון נמלט מאויקים 16.00; ישו כוכב עליון 17.45; צרות בגן העדן 19.45; אקוס 21.30

כפיר: מוכת ירח 4.00, 7.00, 9.30

אורגיל: אימפריית השמש 8.30

מיטשל: חיזור גורלי 7.00, 9.15

ממורה: ריקוד בחשיכה 7.00, 9.15

תבירה: סגור לרגל שיפוצים

עדן: עבודה בעיניים 4.30, 7, 9.00

תיאטרון ירושלים: להתראות ילדים 16.45, 21.45

חיפה

אורה: הנרדף 4.30, 7.00, 9.15

חן: אי אפשר לקנות אהבה 4.30, 7.00, 9.00

עצמון 1: עבודה בעיניים 4.30, 7.00, 9.15

עצמון 2: חיזור גורלי 4.30, 7.00, 9.15

עצמון 3: ריקוד מושחת 4.30, 7.00, 9.15

רון: מוכת ירח 4, 6.30, 9.00

רביאור 1: מעקב צמוד 6.45, 9.15

רביאור 2: הקיסר האחרון 6.00, 9.15

רביאור 3: החשוד 6.50, 9.15

אורלי: יופיו של החטא 6.45, 9.15

קרן אור המחודש: ת"א לוס אנג'לס 4.30, 7.00, 9.15

פאר: הסיציליאני 5.00, 7.30, 9.30

נתניה

שרון: ריקוד מושחת 5, 7, 9.15

חולון

סבוי: חיזור גורלי 5, 7.15, 9.30

מגדל: שאלה של ספיות 6.00, 9.00

ארמון: ת"א לוס אנג'לס 5, 7.30, 9.30

בת־ים

עצמאות: הנרדף 5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: עבודה בעיניים 7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: עבודה בעיניים 5, 7.15, 9.30

היכל 2: חיזור גורלי 5.00, 7.15, 9.30

היכל 3: הנרדף 7.15, 9.30

עפולה

מופתרין: הזעקה לחופש 9.00

ראשון־לציון

רון 1: עבודה בעיניים 7.30, 9.30

רון 2: מוכת ירח 7.15, 9.30

קולנוע

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 11.4
ג'ון גבריאל בורקמן: 20.30
— בית ספר לנשים —
בכפר סבא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 11.4 בשעה 20.30
ב ר ו ג ר ס

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים: מור — חנינה רייק 20

חולון: אהרון — הופיין 52; עין יהב — עין יהב 4

ירושלים: ק. משה — ק. משה 1

נתניה: קופ"ח — הרב קוק 13

פתח־תקוה: קופ"ח — חיים עוזר

תל־אביב: כס — פרישמן 66; קופ"ח — אמסטרדם 7

חיפה: יבנה — אבן סינא 7

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.

● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.

● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.

● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - עיניים, בקור חולים - ילדים, א.א.ג. הדסה ע"כ - כירורגיה, אורטופדיה, משגב לדך - נשים, הדסה ת"צ - פנימית.

מוקד קופת־חולים כללית

המוקד יעמוד מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00—20.00, בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433506, 03־433500.

יד ביד - ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה: ירושלים - 02־243358; ת"א - 226027 (24 שעות); חיפה - 04־239488 (11.00—20.00); גליל מערבי - 04־922222.

קו פתוח להורים במצוקה בימים ב-ד - טל. 222789.

„ק. פתוח" - ארון קשבת לילדים ובני־נוער: 03־221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הקהל"י לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובות: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל': 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף־סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־285822.

מרכז סיוע לנפגעות אונס

לרעננה ולאזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02־227171; ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111; ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113; ער"ן חיפה — טל' 04־672222; ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04־988410; ער"ן נתניה — טל' 053־335316; ער"ן כפר־סבא — 052־913999; ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.

פילוק מסוחדים

מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111. לוד־רמלה — 101, טל' 08־221022. עכו — טלפון 04־931401. נהריה — 101, טלפון 04־923333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767, סניף 03־330848.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444; חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'-ה': 7.00.

מתל־אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.15, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בנימינה, נתניה, לתל־אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.55.

רכבת תפעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

שינויים בצמרת: ניצב כספי — ראש אגף החקירות במשטרה

במקומו של ניצב יגאל מרקוס שמונה למפקד מחוז ת"א ● ניצב גבי עמיר — סגן המפכ"ל ● תוכנית חירום לצמצום הפגיעה במערך ההדרכה

זהבה מוזס

ניצב יהושע כספי יתמנה היום לתפקיד ראש אגף חקירות במשטרת ישראל במקומו של ניצב יגאל מרקוס, שיתמנה לתפקיד מפקד מחוז תל־אביב.

ניצב כספי שימש ב־4 השנים האחרונות נציג משטרת ישראל בניו־יורק ובעבר שימש בתפקידי פיקוד בנושאי מודיעין וחקירות במחוז הצפוני וכמו־כן מפקד מחוז הדרום.

ניצב גבי עמיר, אותו יחליף ניצב יגאל מרקוס, יתמנה לתפקיד סגן המפכ"ל.

תוכנית חירום

סגל הפיקוד הבכיר, אנשי ההדרכה במטה הארצי ומפקדי בתי־הספר של המשטרה דנו אתמול בתוכנית חירום למערך ההדרכה במשטרה, לצמצום הפגיעה במערך זה נוכח ריבוי הפרות הסדר בחודשים האחרונים, אשר הצריכו הפעלת כוחות משטרה גדולים מקרב השוטרים הנמצאים בקורסים. אירועי הפרות הסדר הרבים שהיו בחודשים האחרונים והפעלת כוחות משטרה גדולים מקרב חניכי קורסים משטרתיים, פגעו בכ־40 אחוז ממערך השיעורים המתוכנן באותם קורסים.

המפכ"ל הדגיש את חשיבות ההדרכה ואמר, כי קורסים בסיסיים, כמו קורסי שוטרים וטירוני מג"ב, לא ייפגעו, ולגבי שאר הקורסים, כמו עזרה ראשונה ומטווחים, יתוכננו תוכניות שניתן להפעילן תוך שהות בשטח. כן הוחלט לתכנן מערכי לימוד ללימוד עצמי על־ידי השוטרים. עוד הוחלט, כי הפעלת כוחות מבתי־ספר מעבר לרמות מסויימות זקוקה לאישור מפכ"ל.

בישיבה נידונו גם היערכות המשטרה ביום הזכרון לשואה ולגבורה החל השבוע ותוכננה היערכות המשטרה לאבטחת ארועי יום העצמאות.

טלקס

● החברים מעדיפים שיחות קיבוץ דרך הווידאו

חברי הקיבוצים מעדיפים את שיחות הקיבוץ דרך מערכת הווידאו הקיבוצית וקובעים, כי בדרך זו מגיע אליהם מידע רב יותר על ענייני הקיבוץ מאשר בעבר. כך עולה מסקר שנערך בקיבוץ הזורע.

הסקר, שהוא ראשון מסוגו בארץ, ביקש לבדוק את השפעת העברת שיחות הקיבוץ בשידור ישיר במערכת הווידיאו על שיעור השתתפות חברי הקיבוץ בהן.

מהסקר עולה, כי 80 אחוז מהחברים לא שינו את הרגליהם ולא באו לשיחות בעקבות שידורן בטלוויזיה. 15 אחוז דיווחו כי הם באים פחות לשיחות הקיבוץ בעקבות השידורים, בעוד ש־5 אחוזים מהחברים דיווחו, כי השידורים הגבירו את השתתפותם בשיחות.

יואב אביב

● תלמידים ערבים ודרוזים במוזיאון לוחמי הגיטאות

מאות תלמידים ערבים ודרוזים מכפרי הגליל המערבי ביקרו בחודשים האחרונים במוזיאון לוחמי הגיטאות ביוזמת מוריהם.

זהו ניסיון ראשון לערוך ביקורים מאורגנים במוזיאון לתלמידים ערבים ודרוזים והם גילו עניין רב בנושא השואה, מסרה מלכה בנטוב, האחראית על ההדרכה במוזיאון.

בשנה שחלפה ביקרו בסיורים מודרכים במוזיאון כ־30 אלף איש, מהם כ־12 אלף חיילים בשירות סדיר.

יהודה צור

● נמצאה גופתו של נעדר מרמלה

גופתו של יחזקאל אליאס בן 65 מרמלה, שהוכרז לפני מספר חודשים כנעדר, נתגלתה אתמול בצהריים בבית מרחץ נטוש ליד בית הקברות ברמלה. בבדיקה פתולוגית ראשונית שנערכה לא נמצאו סימני אלימות.

אתמול בשעות הצהריים גילו עוברי אורח גופת גבר שהיתה במצב רקבון בבית מרחץ שלא נמצא בשימוש מזה זמן רב. בשל מצב הגופה לא נתן היה לזהותה. חפצים שנמצאו בסביבה העידו כי בכל הנראה זוהי גופתו של יחזקאל אליאס, תושב רמלת שנעדר מזה זמן מביתו.

סיבת המוות טרם הוברה.

זהבה מוזס

שופט: לא כל עבירה ממניעים לאומניים מצדיקה מעצר

שלי יחימוביץ'

שופט בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע, גלעד גלעדי, קבע כי חבלה בציוד שבתוך אוטובוס גם אם נעשתה ממניעים לאומניים, אינה מספיקה כדי להצדיק מעצר טרם משפט, משום שאין העבירה מסכנת את הציבור.

השופט גלעדי לא נענה אתמול לבקשת הפרקליטות להאריך את מעצרם של שלושה נערים בני 15, 16 ו־17 מן הישוב הבידואי לגייה. השלושה עצורים חודש ימים כחשודים בגרימת נזק לרכוש. לפני חודש נסעו לבית ספרם שבתל־שבע באוטובוס של „אגד". תוך כדי נסיעה קרעו את החוט המוליך אל הפעמון ואף קרעו ריפוד מן הכסאות והשליכו את ריפוד דרך חלונות האוטובוס.

נהג מכונית פרטית נסע סמוך לאוטובוס והבחין בנעשה. הוא עצר את נהג האוטובוס, סיפר לו על הנעשה, והנהג האוטובוס הוליך את הנערים אל המשטרה, שם נעצרו והודו במעשה. אחד הנערים אמר, כי חיבל באוטובוס בגלל האירועים בשטחים.

השופט גלעדי אמר, כי מעשה זה שונה ממעשים של השלכת אבנים על כלי רכב או הקמת מחסומים בכבישים. במקרים הללו, אמר השופט, קיימת סכנה לחיי הנוסעים, ולכן גם עצר את החשודים. אולם במקרה זה, אמר, אין כל ראיה שנגרם סיכון לחיי אדם בגלל מעשי הנערים. השופט אמר, כי המעשה אמנם חמור ועליהם להיענש, אולם אם ישוחררו בערבות, לא יסכנו את שלום הציבור, וזהו הנימוק המרכזי בהחלטה בדבר הארכת מעצר.

הפרקליטות ביקשה שהות של 48 שעות לביצוע השחרור בערבות כדי להגיש בפרק זמן זה ערעור לביהמ"ש העליון.

המשטרה: הרצח במושב מאור בוצע כנראה על רקע פלילי

יואב אביב

חוקרי משטרת מרחב חיפה סבורים כי רצח שלום טויטו ממושב מאור בוצע על רקע פלילי. על חקירת הרצח הוטל איפול מלא ושופט בית־משפט השלום בחיפה הוציא צו איסור פרסום בכל הקשור לעצורים במרשה.

שלום טויטו, בן 40, עמד לצאת שלשום בערב עם ילדיו ואשתו לבילוי מחוץ למושב. בנו שמע רשרוש מהחורשה הסמוכה לבית הוריו וקרא לאביו: „אבא, יש מישהו בחורשה". שלום טויטו, מוותיקי מושב מאור, צעד לעבר החורשה כשלפתע פילח צרור יריות את האוויר והוא נפל מתבוסס בדמו. הוא נפגע משלושה כדורים בחזהו.

גיטו אריק סיפר אתמול „האשה צעקה, הילדים התחבאו והיתה היסטריה גדולה. אחיו של שלום, גדי, שהוא חובש קרבי, יצא מבניין סמוך ורץ לעבר החורשה. הוא כבר ידע שמדובר באח שלו והוא ניסה להחיות אותו".

תושבים במושב ידעו לספר אתמול, כי סמוך לשעה 7 בערב נותקו כל הטלפונים במושב. לטענתם, יד אלמונית חיבלה בטלפונים והתושבים נוטים לקשור בין הרצח לבין ניתוק הטלפון.

תושבים סיפרו כי מיד לאחר הרצח הוכרזה במושב כוננות עליונה מאחר ולא ניתן היה להשיג את כוחות המשטרה ואת מד"א. הגברים במושב הצטיידו בנשק מחשש כי המדובר בפיגוע חבלני. שערי המושב נסגרו והם נפתחו רק לאחר שהמשטרה הוזעקה באמצעות מכשיר קשר. עקב ניתוק הטלפון גם הגיעה העזרה לשלום טויטו באיחור והוא הועבר לביה"ח הלל יפה, שם נקבע מותו.

אתמול הוכרז, כאמור, כי ככל הנראה לא מדובר בפיגוע על רקע חבלני.

עם חברתנו יולנדה ומשפחתה
אתכם באבלכם
במות
האב
קיבוץ רבדים

במלאת שנה לפטירת חברנו
שלמה קלמן
נעלה לקברו לגילוי המצבה
ביום רביעי, 13.4.88, בשעה 16.15
המשפחה
וקיבוץ גת

לסוזנקה והמשפחה
משתתפים בצער
במות האח
יצחק זוהר (ביג'ו)
קיבוץ מסילות

צוות עורכי ספר קורות השוה"צ בליטא
(„מראשית עד אחרית")
אבל על מות
אליעזר לסקה (מילנר)
משומרי הגחלת של התנועה במצור
ומשתתף בצערה של המשפחה

לחברתנו רודיקה גרוס ובני המשפחה
משתתפים באבלכם הכבד
במות
האם
המחלקה הטכנית
של קיבוצי השומר הצעיר

בפלילים

קוק פרסי במיליון ש"ח נתפס בראשון־לציון

זהבה מוזס

קילוגרם הרואין מסוג קוק פרסי, ששוויו כמיליון ש"ח, נתפס בערב החג על־ידי בלשי מרחב השפלה במכוניתו של תושב ראשון־לציון.

בעל הרכב, יוסף הימרגוט בן 31, נעצר כחשוד בסחר בסמים ומעצרו הוארך אתמול ב־15 יום על־ידי שופט השלום ברחובות ישעיה נסים.

החשוד, בן למשפחה ידועה בראשל"צ, מוכר כעבריין והחיפוש ברכבו נערך בעקבות מעקב ושיתוף פעולה בין חוקרים במשטרת מרחב הגליל לבין החוקרים בשפלה.

בשלושת החודשים האחרונים תפסה משטרת מרחב השפלה 3 ק"ג סמים מסוגים שונים בשווי 3 מיליון ש"ח וגרמה בכך מכה קשה לשוק הסמים המקומי.

נשדד על־ידי „שוטרים" שערכו „חיפוש" בדירתו

זהבה מוזס

שני צעירים בני 30 תושבי תל־אביב ודימונה נעצרו אור לאתמול כחשודים בהתחזות לשוטרים ובגניבת 1000 ש"ח ושעון יד מתושב יפו בן 50.

האיש התלונן במשטרה, כי סמוך לשעה 3 לפנות בוקר דפקו על דלת ביתו ברחוב סלמה שני צעירים שהציגו עצמם כשוטרים. הם טענו כי בידם מידע שהאיש מסתיר בדירתו עבריין המבוקש על־ידי המשטרה וביקשו להיכנס לדירה ולערוך בה חיפוש.

השניים ערכו בדירה חיפוש במשך מספר דקות, למרות שלא הציגו צווי חיפוש, ועזבו את המקום.

בליבו של המתלונן התעורר חשד כי מדובר בהונאה ובדיקה קצרה העלתה, כי ה„שוטרים" גנבו ממקום מסתור בחדר השינה סכום של 1000 ש"ח ושעון יד.

צוות סיור שהוזעק למקום עצר את שני המתחזים כשברשותם הכסף ושעון היד הגנובים.

45 ו־12 חודשי מאסר לשודדים מאור־עקיבא

יואב אביב

בית־המשפט המחוזי בחיפה גזר אתמול 45 חודשי מאסר בפועל ושנתיים מאסר על תנאי על אליהו זינתי בן 22 ושנה מאסר בפועל ושנתיים על תנאי על מקסים ביטון בן 21, שניהם מאור־עקיבא, לאחר שהרשיעם בשוד מזויין.

התביעה טענה, כי ב־13 בינואר השנה פרצו השניים לביתו של אליהו ועקנין בחורה כשהם מזויינים באקדח ובסכין וחובשים גרבים שחורים ועוטים כפפות. השודדים נעלו את דלת הבית מבפנים, כבלו את ידיו של בעל הבית באזיקים באחורי גבו, כשהנאשם אליהו זינתי מאיים עליו באקדח ומקסים ביטון מאיים בסכין. השניים שדדו מבעל הדירה את תכשיטי הזהב שהסירו מעל גופו וכן כסף מזומן וצ'קים בסכום כולל של כ־5000 ש"ח. לאחר מכן נטלו את מפתחות הבית וכרטיס אשראי של המתלונן ואילצו אותו למסור להם את המספר הסודי. השניים נמלטו מן המקום במכוניתו של המתלונן.

השופט אליהו כהן המיר בעונשו של אליהו זינתי, שמילא תפקיד פעיל יותר בביצוע השוד. כמו־כן הפעיל עונש מאסר על תנאי של תשעה חודשים שהיה תלוי נגדו.

לרחל נחום ובני ביתה
תנחומים באבלכם על מות
האם
קיבוץ יד־מרדכי

לקיבוץ חצור
ולמשפחת זהר
עם פטירתו של
יצחק ז"ל
אתכם באבל הכבד
בית, קיבוץ מצובה

לחברתנו עדי בר־און ובני המשפחה
משתתפים בצערכם הכבד
במות
האב
המחלקה הטכנית
של קיבוצי השומה"צ בע"מ

הרופאים מתנגדים לפיצול תפקיד יו"ר הנהלת קופ"ח

קיסר יודיע בשבוע הבא על מועמדיו: אריה שחר — מנכ"ל קופ"ח ופרופ' סרבדיו צ'ירו — יו"ר מועצת המנהלים ● „הבהרתי לנסים שההסכם לקיצור התורים לניתוחים שריר וקיים" — טוען המזכ"ל

אבשלום קווה

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, יודיע בשבוע הבא את שמות מועמדיו לשני תפקידי מפתח בקופת־חולים: מנכ"ל הקופה ויו"ר מועצת המנהלים. ככל הנראה יתמנה אריה שחר לתפקיד המנכ"ל ופרופ' סרבדיו צ'ירו לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים.

לכתבנו נמסר, כי בקרב רופאי קופת חולים שוררת מורת רוח מפיצול התפקיד שהיה נתון שנים רבות בידי אדם אחר והוגדר כיו"ר הנהלת קופת־חולים. המינויים אמורים לעבור את אישור הוועידה הכללית של קופת־חולים אשר תתקיים ב־31 במאי.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול בישיבת הוועדה המרכזת, כי בפגישה שהתקיימה בשבוע שעבר עם ראשי האוצר הובהר לשר משה נסים, שההסכם עם הרופאים לקיצור התורים לניתוחים קיים ויש לבצעו בצירוף הבהרות מסויימות בשני סעיפים שאינם פוגעים בהסכם. עוד אמר קיסר, כי אין לראות בו הסכם עבודה, משום שהוא מוגבל לתקופה של 22 חודשים.

יו"ר האגף לביטחון סוציאלי, רב פלג, אמר בישיבה, כי כל בכר עם קיום הסכם הרופאים יש להגיע להסדר עם האיגודים המקצועיים הרלוונטים שלחבריהם יש חלק בהפעלת הסכם קיצור התורים, כגון עובדי מינהל ומשק, אחיות ועובדי מעבדות. פלג אמר, שתעריפי האוצר לביצוע ניתוחים הם מגוחכים ולא יעמדו במבחן המציאות ולכן גם „המודל לניתוחים" שגיבש האוצר אינו בר־ביצוע במציאות הנתונה.

400 ניתוחים נידחו אתמול בשל שביתת רופאי קופ"ח

השיבושים בבתי־החולים יימשכו גם היום

יוסף שמי, עתיים

400 ניתוחים נידחו אתמול בעקבות סגירת כל חדרי הניתוח בבתי החולים של קופת חולים. בחדרי הניתוח בוצעו ניתוחי־חירום בלבד.

כ־10,000 חולים לא קיבלו טיפול רפואי אתמול עקב סגירת מרפאות החוץ והעבודה במתכונת שבת, שהתנהלה בכל מחלקות האישפוז ב־14 בתי־החולים של קופת חולים.

היום ומחר יישארו מרפאות חוץ סגורות ובבתי־החולים של קופת־חולים יבוצעו ניתוחים אונקולוגיים וניתוחי חירום בלבד. ביום רביעי ייפתחו מרפאות החוץ וחדרי הניתוח יעבדו שוב במתכונת שבת.

הרופאים המרדימים ישבשו היום את העבודה בחדרי הניתוח בבתי־החולים „כרמל" בחיפה, „משגב לדך" בירושלים, „מאיר" בכפר־סבא, „הדסה" עין כרם ו„זיו" בצפת. מחר ישביתו הרופאים המרדימים את חדרי הניתוח בבתי־החולים „העמק" בעפולה, „סורוקה" בבאר־שבע, „ביקור חולים" בירושלים, „שיבא" בתל־השומר ובית־החולים רמב"ם בחיפה.

רופאי המדינה יתכנסו היום אחר־הצהריים כדי לדון בהמשך צעדיהם, לאחר שבמשך ימי הפסח עבדו כרגיל בכל בתי־החולים הממשלתיים והעירוניים.

עובדי המעבדות משבשים את העבודה בבתי החולים „זיו" בצפת, „ברזיל" באשקלון ו„הלל יפה" בחדרה. במסגרת השיבושים מתעכבות תשובות של בדיקות במעבדות חדרי הניתוח ובמעבדות חדרי המיון וכן במעבדות ההמאטולוגיות.

ח"כ רן כהן: מתנחל תקף חיילי צה"ל וניסה לדרוס חייל מילואים

אבי בניהו

חבר הכנסת רן כהן (ר"צ) דורש משר־הביטחון למצות את כל חומרת הדין עם מתנחל בשם דודו סוויסה מהתנחלות בית־יר „חומש" שתקף חיילי צה"ל וניסה לדרוס ברכבו חייל מילואים.

במכתבו לשר־הביטחון מפרט ח"כ כהן את פרטי האירוע. המקרה היה לפני כשלושה שבועות באיזור הכפר בורקא שליד שכם. חיילי יחידת מילואים ששירתה במקום שהו באותה עת ב„חומש" כשלפתע שמעו יריות מאיזור הכפר. כאשר הגיעו לשם במהירות מצאו אוטובוס עם שלושה אנשי משמר־הגבול שהסתלקו מהמקום בעקבות הוראה של אחד המפקדים.

במקום נמצאו שני כלי רכב של מתנחלים שירו מנשקם לכיוון הכפר. אלה סירבו להשמע ולהפסיק האש ורק לאחר שהגיע למקום מפקד הגדוד ואיים עליהם חדלה האש והם הסתלקו מהמקום.

„עוד אלה מסתלקים מגיע למקום רכב שלישי מסוג סובארו עם מתנחל בשם דודו סוויסה שהחל לירות בפראות לכיוון הכפר בנוכחות החיילים, למרות שלא הותקף כלל. הוא נדרש להפסיק את האש ולמסור את פרטיו לחיילים. רק לאחר שיחת „ייעוץ" במכשיר הקשר עם רכבו התנחלות החליט להימלט עם רכבו ודהר במכוניתו לכיוון חייל בשם גרינברג, שניצל בנס כאשר זינק לשולי הכביש וכאשר בתג קומנדקר צבאי שהיה במקום פגע בסובארו מהצד כדי למנוע את המגיעה בחייל המילואים ולחסום את בריחת הנהג", מספר ח"כ כהן.

הוא מוסיף, כי למרות „הפעולות הנפשעות הללו מהן הצליח סוויסה להימלט, הגיע להתנחלות חומש סגן אלוף יהודה מאיר המשרת באיזור ובמקום לעצור את המתנחל ולהעבירו למשטרת ישראל על נסיון לדריסת חייל והפרת הסדר, ניסה הקצין הבכיר להחליק את הפרשה, לפשר ולהשלים עם הפגיעה בחיילי צה"ל".

ח"כ רן כהן תובע מרבין להפעיל את סמכויותיו ולהעמיד לדין את החשודים בביצוע הפעילות החמורות כפי שפירט במכתבו.

משה שרת על שטר כסף חדש

בנק ישראל מכניס מחר למחזור שטר כסף חדש בן 20 שקלים חדשים, הנושא את דיוקנו של משה שרת, שהיה ראש הממשלה בישראל בשנים 1954־1955.

יהיה זה השטר השישי במחזור, הנקוב בשקלים חדשים, והראשון בעריך כזה. מנהל מחלקת המטבע, שמואל פלד, הבהיר, ששטר בעריך 20 ש"ח נועד לאפשר לציבור לבצע עיסקות מזומנים ביתר נוחות ויעילות, ויביא לחיסכון בשימוש בשטרי כסף בעריך 10 ש"ח.

מידות השטר זהות לאלה של כל השטרות הקיימים מסדרת השקל החדש וצבעו

תשליט של השטר החדש הוא אפור כהה.

כאמור, על פני השטר מופיע דיוקנו של משה שרת, ובכך תושלם הופעת המונותיהם על השטרות של האישים, שכיהנו כראשי ממשלה בישראל ואינם עוד בחיים: דוד בן־גוריון (50 ש"ח), לוי אשכול (5 ש"ח) וגולדה מאיר (10 ש"ח). ליד דיוקנו של משה שרת מופיעה תמונת המעמד של הנפת דגל ישראל ליד משרד האו"ם ב־11.5.49, כאשר נתקבלה ישראל כחברה בארגון הבינלאומי.

62 עיתונאיות לרבין: שחרר חברתנו הפלשתינית

שלמה סלוצקי

מברק מחאה נשלח אמש לשר־הביטחון ובו דרישה לשחרור את העיתונאית הפלשתינאית נאירה נאזל, שנעצרה במעצר מינהלי ב־27.3. על המברק חתומות 62 עיתונאיות והוא נשלח ביוזמת עיתונאים ופעילים ב„פורום הפעולה למען חופש העיתונות", שהוקם לאחר סגירתו של העיתון „דרך הניצוץ" ופגיעות נוספות בחופש הביטוי.

במברק נאמר, בין היתר, כי „נאירה נאזל מקלקיליה היא חברה בוועד המנהל של אגודת העיתונאים הפלשתינים ועורכת מדור הנשים בעיתון „אל־עוודה" ובסוכנות הידיעות הפלשתינית שנסגרה בצו מינהלי ב־30.3.88. ב־27.3 נעצרה נאירה נאזל ונחקרה במשך שבוע בממשל הצבאי בטול־כרם. בגמר החקירה היא הושמה במעצר מינהלי לשישה חודשים בלי שיינתן כל מידע על הסיבות למעצרה."

62 העיתונאיות החתומות על המברק מתקוממות על מעצרה של עמיתה עסקה במילוי תפקידה ותובעות לשחררה לאלתר, לפתוח את סוכנות הידיעות הפלשתינית ולשחרר את כל העיתונאים הפלשתינים העצורים במעצר מינהלי ללא הסברים מספקים מטעם כוחות הביטחון.

בין החותמות על המברק לשר־הביטחון טלי זלינגר, זיוה ירייב, לילי גלילי, וליה שחורי, יעל לוטן, דליה רביקוביץ ומירה אברך.

מועצת נתיבות תקצה 20 דונם לקריית הבאבא סאלי

שלי יחימוביץ'

מליאת המועצה המקומית נתיבות אישרה הקצאה של 20 דונם קרקע לבניית הקריה על שם הבאבא סאלי. האישור נתן תמורת הבטחות חלופיות ממליאת לסיעות רתיות אחרות, ולאחר שהבאבא ברוך זימן אליו לשיחה חלק מחברי המועצה.

לפני שלושה שבועות העלה ראש המועצה, יוסי אבו, בעצמו חבר בעמותה להנצחת הבאבא סאלי, הצעה להקצות עשרות דונמים להקמת הקריה. ההצעה נפלה בעקבות הימנעותו של סגן יו"ר המועצה, נפתלי כהן. ארבעה חברי מועצה הצביעו נגד ההצעה ודרשו חלוקה הוגנת של הקרקע בין מוסדות דת נוספים.

הבאבא ברוך ומקורביו זעמו על דחיית ההצעה והבאבא זימן אליו לשיחה אורים מחברי המועצה, בהם סגן ראש המועצה שנמנע מהצבעה. בשבוע שעבר, לאחר שינויים שונים שנעשו בהצבעה, אושרה בהצבעה מחודשת הקצאת הקרקע לבאבא ברוך.

בישיבה זו קיבלו מוסדות ישיבת הנגב, המיוצגים על־ידי שלושת חברי המועצה שהתנגדו קודם לכן, פטור מלא לזמן בלתי מוגבל מתשלום חשבונות המים של הישיבה. הפעם, בתמורה, נמנעו מהצבעה.

יצויין, כי הקצאת השטח אושרה ברוב קולות, למרות שחצר הבאבא ברוך לא הגישה תוכניות מפורטות באשר לטיב הבניה שם ושימושיה.

„אמנסטי" אימץ עיתונאי מרמאללה שנעצר

שלמה סלוצקי

ארגון „אמנסטי אינטרנשיונל" הודיע, כי אימץ את העיתונאי ריבחי אל־ערורי מרמאללה ופתח במבצע בינלאומי בתביעה לשחררו.

אל־ערורי, כתב העיתון „סאריק אל שארורה" המופץ רק ברחבי הקו הירוק, נעצר לאחר הסדרות והפרעות רבות בעבודתו העיתונאית ונחקר על־ידי שלטונות הביטחון על קשרי העיתון כביכול עם ארגון החזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין.

שלטונות הביטחון לא הגישו תלונה רשמית נגד אל־ערורי והוא הושם במעצר מנהלי למשך שישה חודשים על־פי התקנות לשעת חירום מ־1945. לאחר בירור של למעלה מחודש ב„אמנסטי" ומשרדיו בלונדון, ולאחר שלא התקבלו הסברים מספקים משלטונות הביטחון הישראליים אליהם פנה הארגון, הוכרז אל ערורי כאסיר מצפון.

בהודעה שפרסם הארגון נאמר: „אמנסטי מאמין שהעציר רווחי אל־ערורי לא ביצע פעולות אלימות ואף לא הסית לאלימות, ונראה כי הוא נעצר על נסיס המימוש הבלתי אלים של זכותו לחופש הביטוי. „אמנסטי" מכיר בו כאסיר מצפון לפי תקנה מספר אחת של הארגון".

חיילים וקצינים דרוזים קובלים על השפלות

יהודה צור

חיילים וקצינים דרוזים מיחידות מובחרות של צה"ל קובלים על כינויים משפילים שהטיחו לעומתם מאות מתושבי כרמיאל במהלך משחק כדורגל שהתקיים בעיר בשבת האחרונה.

במהלך משחק כדורגל בין מכבי סמיא, כפר דרוזי שכמעט כל תושביו משרתים בזרועות הביטחון, לבין קבוצה מקומית מכרמיאל, פרצה תיגרה בין אוהדי שתי הקבוצות. למקום הגיעה משטרה אולם לטענת מנהל הקבוצה, נמיל מורה, במקום לעצור את המתפרעים עצרו השוטרים דווקא את המפנעים, כאשר באו שניים מתושבי הכפר להעיר בתחנת המשטרה הם נעצרו כחשודים בהשתתפות בתקרית. סגן אלוף שבא לבקש את שיחרורם של ארבעה עצורים מתושבי הכפר, נאלץ ללכת בבושת־פנים בגלל רברים קשים שנאמרו לו, לטענת תושבי הכפר.

השבוע בטוטו מינימום הפרס הראשון:*
3,500,000 ש"ח
*כולל העברה
המועצה להסדר ההימורים בספורט
יגאל לוין בורשטיין